

คำชี้แจง

เอกสารฉบับนี้ เป็นรายงานการประมวล สรุป วิเคราะห์และสังเคราะห์ เหตุการณ์และแนวโน้ม ด้านต่างๆ ของประเทศไทย ในรอบเดือน กุมภาพันธ์ 2543 ซึ่งเป็นรายงาน UPDATE ให้กับรายงานหลัก ของโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ที่จัดทำทุกกรอบระยะ 3 เดือน

โครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP) ให้การสนับสนุนโดย สำนักงานกองทุนสนับสนุน การวิจัย (สกว.) ดำเนินการมาตั้งแต่ปี 2542 จนถึงปัจจุบัน ตามหนังสือสัญญาให้ทุนเลขที่ RDG 01/0004/2543

ท่านที่สนใจดูรายงานทุกฉบับของโครงการฯ ทางอินเทอร์เน็ต ขอเชิญที่เว็บไซต์ของ สกว. ชื่อ <http://www.trf.or.th/ttmp/index.htm>

คณะผู้จัดทำหวังว่าท่านจะได้รับประโยชน์จากรายงานฉบับนี้ตามสมควร

นายอนุช อภาภิรม

หัวหน้าโครงการข่าวสารทิศทางการประเทศไทย (TTMP)

15 มีนาคม 2543

สารบัญ

คำชี้แจง.....	1
รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย.....	3
การประชุมอสังค์ถัด 10 : แว่วเสี่ยงคนจน	3
ประมวลเหตุการณ์และแนวโน้มประเทศไทย.....	5
ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า	5
ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน	17
ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง.....	25
ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา.....	29
ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.....	32
ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข	35
ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับหน่วยงานการดำเนินชีวิต	42
ภาคผนวก	48

รายงานสถานการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

กุมภาพันธ์ 2543

การประชุมองค์ัด 10 : แ่วเสียงคนจน

เดือนกุมภาพันธ์ มีข่าวที่น่าสนใจและตื่นเต้นต่อเนื่อง ทั้งในทางการเมือง เศรษฐกิจไปจนถึงด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เช่นด้านการเมืองมีข่าวเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ส.จ. หรือสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด การเตรียมการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา หรือ ส.ว. ซึ่งดูเต็มไปด้วยปัญหาและอุปสรรค การขาดโคลนและการทำร้ายทางการเมือง ทางเศรษฐกิจมีข่าวควรวมและซื้อกิจการหนานู ทางด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมมีข่าวการพบกันระหว่าง "ชาเล้ง" กับสารกัมมันตภาพรังสี ปัญหาการออกนอกระบบของมหาวิทยาลัยรัฐ เป็นต้น เหตุการณ์ใหญ่ที่เกิดขึ้นนี้บ่งบอกว่าตลอดปี 2543 น่าจะเป็นปีแห่งการเคลื่อนไหวและพลิกผันเปลี่ยนแปลงอย่างสูง

ในช่วงกลางเดือนกุมภาพันธ์มีการประชุมระหว่างประเทศครั้งใหญ่ที่กรุงเทพฯ โดยเสียค่าใช้จ่ายกว่า 100 ล้านบาท ได้แก่ การประชุมระดับรัฐมนตรีของการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนาครั้งที่ 10 หรือองค์ัด 10 การประชุมครั้งนี้เป็นที่น่าสนใจขึ้นด้วยเหตุปัจจัยหลายประการ ได้แก่ข้อแรกการประชุมขององค์ัดการค้าโลกที่เมืองซีแอตเติล สหรัฐอเมริกาเมื่อปลายปีที่ผ่านมาล้มเหลวลง องค์ัดการค้าโลกถูกกล่าวหาว่าครอบงำโดยประเทศมั่งคั่ง กลายเป็นองค์กรเพื่อประโยชน์ของประเทศร่ำรวยไป ข้อต่อมาการประชุมสมัชชาเศรษฐกิจ (World Economic Forum) ซึ่งเปรียบเสมือนสมัชชาคนรวยของโลก ที่เมืองดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ตอนปลายเดือนมกราคมต่อต้นเดือนกุมภาพันธ์ ซึ่งมักเคยเป็นข่าวใหญ่ และหวังว่าจะมาช่วยกู้หน้าความล้มเหลวของการประชุมที่เมืองซีแอตเติล ก็ปรากฏว่าไม่ได้เป็นข่าวใหญ่มากอย่างที่คาด ซ้ำยังมีการชุมนุมประท้วงของกลุ่มเอ็นจีโออีก ข้อสุดท้ายได้แก่การประชุมสัมพันธทางการรัฐบาลในฐานะเจ้าภาพ รวมทั้งความภูมิใจเล็กๆ ของผู้คนทั่วไปที่มีต่อการจัดประชุมระหว่างประเทศในยามที่สังคมไทยอยู่ในภาวะไหวตัว ข่าวการประชุมองค์ัด 10 ได้นำเสนออย่างกว้างขวางและละเอียดในสื่อมวลชนในประเทศ แต่ดูจะไม่ได้รับความสนใจมากนักสำหรับสำนักข่าวใหญ่ระดับโลก

จากข่าวสารที่ปรากฏโดยเฉพาะในสื่อสิ่งพิมพ์ซึ่งรัฐบาลสามารถควบคุมได้น้อยกว่าเมื่อเทียบกับโทรทัศน์หรือวิทยุ พบว่าผู้ที่เป็นจุดเด่นของการประชุมทั้งในด้านข้อเสนอและการเคลื่อนไหว แทนที่จะจับอยู่ที่ภาครัฐบาล กลับจับอยู่ที่ภาคองค์กรพัฒนาเอกชนหรือเอ็นจีโอ ซึ่งเป็นการเคลื่อนไหวของผู้ด้อยโอกาสและยากจนกว่า ทั้งนี้อาจจะเป็นด้วยภาครัฐบาลนั้นอยู่หลังสถานการณ์ โดยยังมีการกระทำที่ตีความได้ว่าโน้มเอียงเข้ากับประเทศมั่งคั่ง เช่นการชูประเด็นเรื่องตลาดการค้าเสรี ขณะที่ความสงสัยเรื่องตลาดเสรีมีมากขึ้นทุกที และองค์ัดเองก็ดูจะมีความคิดเห็นว่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศมีผลด้านลบต่อประเทศกำลังพัฒนาได้ หรือการตั้งความหวังว่าผู้นำของประเทศร่ำรวยจะเข้าร่วมประชุมซึ่งจะเป็นหน้าเป็นตาให้แก่เจ้าภาพ แต่ก็ปรากฏว่าผู้นำประเทศร่ำรวยเหล่านี้ไม่มาร่วมประชุม เช่นสหรัฐฯ ส่งเจ้าหน้าที่ระดับรอง มีเพียงญี่ปุ่นซึ่งต้องการเสียงสนับสนุนจากประเทศทางเอเชีย จึงมีผู้นำระดับนายกรัฐมนตรีเข้าร่วม และท้ายสุดขณะที่ทางการไทยมีความหวังว่าจะอาศัยการประชุมนี้มาถล่มสภาพที่ประเทศไทยเป็นต้นตอของวิกฤติที่เกิดขึ้นเมื่อ 2 ปีที่แล้ว ความสนใจของสาธารณชนจะอยู่ที่การป้องกันไม่ให้อิทธิพลเศรษฐกิจหรือการเสียเปรียบของประเทศกำลังพัฒนาเกิดขึ้นซ้ำแล้วซ้ำอีกมากกว่า

ในการประชุมครั้งนี้มีการยืนยันท่าทีที่ต้งกัน เช่นประเทศมั่งคั่งหรือประเทศที่อิงกับประเทศมั่งคั่งยืนยันในเรื่องการค้าเสรี เช่นตัวแทนจากญี่ปุ่นกล่าวในการสัมมนาว่าด้วยการค้าและการพัฒนาสำหรับทิศทางในศตวรรษที่ 21 ได้ชี้ว่า กระบวนการโลกาภิวัตน์เป็นสิ่งที่ไม่สามารถปฏิเสธได้ อย่างไรก็ตาม สัญญาณเด่นของการประชุมองค์ัด 10 ก็คือเสียงคนจนได้แว่วดังขึ้นแล้ว โดยมีข้อเสนอและการเรียกร้องที่เป็นรูปธรรมผ่านองค์กรพัฒนาเอกชน ซึ่งบางข้อทำให้เจ้าหน้าที่ถึงกับตกตะลึง เช่น การเสนอให้ถอนเรื่องการเกษตรออกจากข้อตกลงขององค์ัดการค้าโลก ข้อเสนอเหล่านี้ไม่ได้รับการนำไปบรรจุไว้ในคำประกาศกรุงเทพฯ ซึ่ง

ด้านหนึ่งสะท้อนว่าเสียงของคนจนยังเป็นเพียงเสียงแว่ว อีกด้านหนึ่งแสดงว่าการค้าเสรีที่ประกาศว่าก่อผลดีแก่ทุกคนนั้น มีคนจนจำนวนไม่น้อยปฏิเสธ

ในโลกทุนนิยม เสียงของคนรวยย่อมดังกลบเสียงคนจนเสมอ การที่เสียงคนจนดังแว่วขึ้นนี้จึงเป็นสัญญาณของการเคลื่อนไหวใหญ่ที่จะติดตามมา ด้านหนึ่งเสียงจากประเทศมั่งคั่ง ซึ่งคงมีทั้งการปรับตัว และการปฏิบัติเพื่อกลบหรือทำให้เสียงแว่วนี้หายไป เช่นมีการเสนอข่าวหรือบทวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความระแวงสงสัยในพฤติกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชนหรือเอ็นจีโอเช่นที่มีการตีพิมพ์ใน The Economist ฉบับเร็วๆ นี้ ซึ่งมี นสพ.ไทยบางฉบับนำมาถอดความ ในอีกด้านหนึ่งเป็นเสียงจากประเทศยากจนและคนจนซึ่งจะตื่นรนเอาตัวรอดหนักขึ้น ขณะที่ตัวเลขช่องว่างของประเทศมั่งคั่งและคนรวยกับประเทศยากจนและคนยากไร้ขยายห่างขึ้นเรื่อยๆ ซึ่งอาจกระทบต่อทุกโครงสร้างของสังคม

อนึ่ง ในต้นเดือนกุมภาพันธ์นี้มีข่าวพนักงานบริษัทผลิตเครื่องบินโบอิงนัดหยุดงาน เป็นการหยุดงานครั้งใหญ่ที่สุดของพนักงานแรงงานฝีมือในสหรัฐฯ ที่อินโดนีเซีย สหภาพแรงงานแห่งอินโดนีเซียแถลงปฏิเสธประกาศอัตราค่าแรงขั้นต่ำของรัฐบาลที่ประกาศเมื่อวันที่ 21 กุมภาพันธ์ว่าเป็นระดับที่ต่ำกว่า "ระดับความจำเป็นพื้นฐาน" และเป็นการกำหนดขึ้นตามอำเภอใจ ทั้งเดือนถึงความขัดแย้งทางสังคมและการนัดหยุดงาน ในประเทศไทยก็มีข่าวการเคลื่อนไหวเพื่อให้ปรับอัตราค่าแรงขั้นต่ำเช่นกัน

ในภูมิภาคเอเชีย พบแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงนโยบายต่างประเทศสำคัญของสหรัฐฯ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อคนข้างสูงในภูมิภาค นั่นคือ ความเป็นไปได้ที่ว่าสหรัฐฯจะเปลี่ยนนโยบายจากการถือจีนเป็นประเทศคู่หูเป็นประเทศคู่แข่งขัน โดยเมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ สภาผู้แทนสหรัฐฯ ลงมติด้วยคะแนนท่วมท้นรับรองกฎหมายส่งเสริมความมั่นคงได้หวั่น ซึ่งจะเปิดให้มีการจัดตั้งระบบสื่อสารทางทหารโดยตรง การขยายการฝึกซ้อม และรายงานสถานการณ์ความมั่นคงของไต้หวันอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งส่งผลตั้งเครือข่ายอย่างฉับพลัน และเมื่อใกล้การเลือกตั้งประธานาธิบดีได้หวั่น ทางการเงินประกาศย้ำอีกว่าไต้หวันเป็นมณฑลหนึ่งของจีนและไม่ปฏิเสธการใช้กำลังเพื่อรักษาสถานะนี้

ขณะเดียวกันสหรัฐฯได้เริ่มเปลี่ยนท่าทีจากการกีดกันอินเดียซึ่งเป็นพันธมิตรเก่าของสหภาพโซเวียต มาสู่การเป็นคู่หูมากขึ้น ปราบกฏข่าวดูประธานาธิบดีคลินตันจะมาเยือนอินเดีย โดยยึดเงื่อนไขที่จะแฉประเทศปากีสถานที่เกิดการรัฐประหารและเป็นปรปักษ์กับอินเดียและเป็นพันธมิตรกับจีน การหันไปญาติกับอินเดียมากขึ้น นอกจากแสดงถึงความอ่อนแอของรัสเซียในสายตาสหรัฐฯแล้ว ยังคงเนื่องด้วยผลประโยชน์ทางเศรษฐกิจ กล่าวคือขณะที่คนงานในประเทศกำลังพัฒนา เช่นในประเทศไทย เป็นต้น ผลิตรองเท้าหรือเสื้อผ้าส่งแก่ตลาดสหรัฐฯ คนงานของอินเดียผลิตโปรแกรมซอฟต์แวร์ทางคอมพิวเตอร์ส่งให้ ซึ่งสร้างกำไรมหาศาลแก่บริษัททางด้านอุตสาหกรรมสารสนเทศอันเป็นแรงขับเคลื่อนเศรษฐกิจและตลาดหลักทรัพย์ของสหรัฐฯในปัจจุบัน จากนี้คาดว่าจะได้พบข่าวสารเกี่ยวกับประเทศอินเดียในสื่อมวลชนของตะวันตกหนาหูขึ้น

การเปลี่ยนแปลงนโยบายที่มีลักษณะสำคัญเช่นนี้ ควรที่จะได้มีการตรวจสอบทบทวนนโยบายต่างประเทศของไทยให้เห็นพ้องลงรอยกันระดับหนึ่ง เพราะการก้าวตามติดนโยบายสหรัฐฯไปนั้น อย่างน้อยอาจทำให้ประเทศต้องตกอยู่ใต้อำนาจของความขัดแย้งเร็วเกินไปโดยไม่จำเป็น

ในท่ามกลางการพลิกผันไม่แน่นอนของสถานการณ์ ย่อมต้องการจิตสำนึกทางสังคม การคิดร่วมกัน การปรองดองในชาติ เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นทางความคิดและการปฏิบัติ ข้อเรียกร้องนี้ค่อนข้างจะปฏิบัติได้ยากในบรรยากาศของการแก่งแย่งแข่งขัน การยกตนข่มท่าน และการรักษาผลประโยชน์ของกลุ่มพวกที่กำลังครอบงำอยู่ แต่ทางรอดของประเทศชาติที่เห็นได้ชัดว่า ไม่ได้อยู่ในบรรยากาศอย่างนี้ หากอยู่ที่ความพยายามในการสร้างข้อเรียกร้องข้างต้นให้เป็นจริง

ประมวลเหตุการณ์และแนวโน้มประเทศไทย

(กุมภาพันธ์ 2543)

ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตและการค้า

1. ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านการเงินการคลัง

1.1.1 สื่อมวลชนตีพิมพ์ "แฟ้มลับ ศปร. 2" อย่างละเอียด กล่าวโทษผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่รัฐกราวรูต โดยที่นายกรัฐมนตรีและ รมต.ผู้รับผิดชอบระบุ "ยังไม่เห็น" รายงานดังกล่าวเลย

ในช่วงเดือน ก.พ. 2543 สื่อมวลชนต่างได้รับเอกสารรายงานผลการตรวจสอบของคณะกรรมการศึกษารายงาน ศปร. เพื่อชี้มูลความผิดและหาผู้กระทำความผิดหรือต้องรับผิดชอบตามกฎหมาย หรือ ศปร.2 โดยต่างขึ้นพาดหัวว่าเป็น "แฟ้มลับ"

-เนื้อหาในแฟ้มลับระบุ ผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่รัฐกระทำความผิดในการดำเนินงาน 3 เรื่อง

เนื้อหาในแฟ้มลับที่ทยอยส่งให้แก่สื่อมวลชนนั้นระบุความผิดของบุคคลที่ดำเนินการระหว่างอยู่ในตำแหน่งซึ่งเกี่ยวข้องกับเรื่อง 3 เรื่องในช่วงปี 2539-40 เท่านั้น คือ 1. เรื่องการปกป้องค่าเงินบาท 2. เรื่องการนำเงินกองทุนเพื่อการฟื้นฟูและพัฒนาระบบสถาบันการเงินไปช่วยเหลือสภาพคล่องแก่ 5 สถาบันการเงิน และ 3. เรื่องการซื้อหุ้นธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ (บีบีซี)

ในเรื่องการปกป้องค่าเงินบาท รายงานระบุว่า มีผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่รัฐรวม 6 คน ได้ทำความเสียหายแก่ประเทศด้วยการทำธุรกรรมสวอป (การซื้อ/ขายล่วงหน้า ซึ่งเงินตราต่างประเทศ) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องค่าเงินบาท ซึ่ง ธปท. ไม่มีอำนาจกระทำได้ ทำให้รัฐขาดทุนจากการทำสวอปไปเป็นเงิน 221,186 ล้านบาท เป็นเหตุให้ทุนสำรองเงินตราที่มีอยู่ 38.65 พันล้านดอลลาร์สหรัฐ ในเดือน ก.พ. 2540 ลดลงเหลือ 2.8 พันล้านดอลลาร์สหรัฐในวันที่ 2 ก.ค. 2540 ทั้งนี้รายงานระบุให้ผู้บริหารระดับสูง 3 คน คือ นายอานวย วีระวรรณ อดีตรองนายกรัฐมนตรี และ รมต.คลัง นายเจิงชัย มะระกานนท์ อดีตผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย และนายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ อดีตรองผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย ต้องรับผิดชอบในความเสียหายดังกล่าวเนื่องจากการปฏิบัติงานด้วยความประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง ส่วนเจ้าหน้าที่อีก 3 คนมีความผิดทางวินัยฐานบกพร่องในการปฏิบัติงาน คือ นางธัญญา ศิริเวทิน อดีตผู้ช่วยผู้ว่าการ ธปท. นายบัณฑิต นิจุถาวร ผู้อำนวยการฝ่ายการธนาคาร และนางเกลียวทอง เหวระกุล ผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ

ในเรื่องการช่วยเหลือสภาพคล่องแก่ 5 สถาบันการเงิน แฟ้มลับระบุผู้บริหารระดับสูงและเจ้าหน้าที่รัฐรวม 7 คน ได้ดำเนินการช่วยเหลือปัญหาขาดสภาพคล่องแก่สถาบันการเงิน 5 แห่ง คือ 1. ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ (บีบีซี) ดำเนินการระหว่าง 14 พ.ค. 2539 ถึง 5 ส.ค. 2540 2. บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ไทยฟูจิ จำกัด (มหาชน) ดำเนินการระหว่าง 18 มิ.ย. 2539 ถึง 26 มิ.ย. 2540 3. บริษัทเงินทุนเอกธนกิจ จำกัด (มหาชน) ดำเนินการระหว่าง 24 มี.ค. 2540 ถึง 13 มิ.ย. 2540 4. บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เอกพัฒนา จำกัด (มหาชน) ดำเนินการระหว่าง 16 เม.ย. 2540 ถึง 4 ส.ค. 2540 5. บริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ รอยัล อินเตอร์เนชั่นแนลไฟแนนซ์ จำกัด ดำเนินการระหว่าง 7 มี.ค. 2540 ถึง 25 มิ.ย. 2540 บุคคลทั้ง 7 ประกอบด้วย นายวิจิตร สุพินิจ อดีตผู้ว่าการ ธปท. นายเจิงชัย มะระกานนท์ อดีตผู้ว่าการ ธปท. นายชัยวัฒน์ วิบูลย์สวัสดิ์ อดีตผู้ว่าการ ธปท. นายอังคณี วรทรัพย์ รองประธานกรรมการจัดการกองทุน นายจุง หนูขวัญ อดีตผู้ช่วยผู้ว่าการ ธปท. นายศิริ การเจริญดี อดีตผู้ช่วยผู้ว่าการ ธปท. และนางสว่างจิตต์ จัยวัฒน์ ผู้จัดการกองทุน โดยแฟ้มลับระบุความผิดว่า ได้ดำเนินการช่วยเหลือปัญหาขาดสภาพคล่องแก่สถาบันการเงินแต่ละแห่ง โดยไม่สนใจต่อกฎหมาย ระเบียบและข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง ซึ่งหากให้ความสนใจแล้วความเสียหายของกองทุนที่สูงขึ้นในภายหลังก็จะลดน้อยลง ดังนั้นการกระทำของบุคคลดังกล่าวจึงเป็นการปฏิบัติหน้าที่หรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ จนก่อให้เกิดความเสียหายต่อกองทุนในเวลาต่อมา จึงต้องรับผิดชอบทางอาญาตาม พ.ร.บ.ว่าด้วยความผิดของพนักงานในองค์กรหรือหน่วยงานของรัฐ พ.ศ. 2502 มาตรา 11 และยังมีผิดทางแพ่ง เนื่องจากเป็นการกระทำโดยจงใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรง จึงต้องรับผิดชอบประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 420 และ พ.ร.บ. ความผิดทางละเมิดของเจ้าหน้าที่ พ.ศ. 2539 เฉพาะส่วนที่ได้กระทำภายหลังที่ พ.ร.บ. นี้มีผลบังคับใช้แล้ว (15 พ.ย. 2539)

ในเรื่องการซื้อหุ้นเพิ่มทุนธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ (บีบีซี) ผลการตรวจสอบในแฟ้มลับได้สรุปความผิดของบุคคลที่เกี่ยวข้องว่า นายวิจิตร สุพินิจ นายเจิงชัย มะระกานนท์ อดีตผู้ว่าการ ธปท. นายจุง หนูขวัญ ผู้ช่วยผู้ว่าการ นางเกลียวทอง เหวระกุล และนางสว่างจิตต์ จัยวัฒน์ อดีตผู้จัดการกองทุนฟื้นฟูฯ ทั้งหมดเป็นผู้มีหน้าที่รับผิดชอบโดยตรงที่อนุมัติให้กองทุนฟื้นฟูฯ เข้าซื้อหุ้นเพิ่มทุนของบีบีซี โดยที่

ไม่ปฏิบัติให้เป็นไปตามขั้นตอนของกฎหมาย ใช้ความต้องการส่วนตัวอนุมัติ จนในที่สุดนำความเสียหายมาสู่กองทุนฟื้นฟูฯ ดังนั้น 3 คนแรก มีความผิดทั้งทางอาญาและทางแพ่ง จากการซื้อหุ้นเพิ่มทุน 6,150, 5,400, และ 22,500 ล้านบาทตามลำดับ ส่วนสองคนหลัง มีความผิดทางวินัยและทางแพ่งจากการซื้อหุ้นเพิ่มทุน 750 และ 5,400 ล้านบาทตามลำดับ

-ปฏิกริยาจากบุคคลวงการต่างๆ

เลขาธิการพรรคความหวังใหม่ชี้ ศปร.2 แค่วางผลทางการเมือง

นายจาตุรนต์ ฉายแสง เลขาธิการพรรคความหวังใหม่เปิดแถลงข่าว ระบุว่า การตั้งคณะกรรมการศึกษารายงานของ ศปร. (หรือ ศปร. 1 ที่มีนายบุญลือ ประจวบเหมาะเป็นประธาน) มีลักษณะหวังผลทางการเมืองอย่างชัดเจน เพราะผลการศึกษาที่ออกมาจะเจาะลึกและเน้นเกี่ยวกับการดำเนินงานสมัยรัฐบาล พล.อ.ชวลิต ยงใจยุทธ หัวหน้าพรรคความหวังใหม่เท่านั้น ทั้งๆ ที่การศึกษาของ ศปร. มีความเชื่อมโยงเกี่ยวข้องกับหลายรัฐบาล การเปิดเผยข้อมูลก็ทยอยเปิดทีละส่วนโดยเน้นเฉพาะส่วนที่เป็นประโยชน์ทางการเมืองสำหรับรัฐบาลชุดนี้ นอกจากนี้ ในเรื่องการซื้อขายเงินบาทล่วงหน้า หรือสวอป ที่มีการปกป้องค่าเงินบาท ได้ทำอย่างต่อเนื่องโดยใช้วิธีเดียวกันตั้งแต่วันที่ 1 ส.ค. 2539 แต่เวลากล่าวโทษ เน้นเฉพาะช่วงวิกฤติเท่านั้น นายจาตุรนต์กล่าวด้วยว่า รายงานนี้ทำให้บรรลุตฤประสงศ์ในการบิดเบือนข้อเท็จจริงของต้นเหตุที่ทำให้เกิดวิกฤติเศรษฐกิจไทย เพราะผลการตรวจสอบไม่ได้เน้นการกระทำความผิดด้านนโยบาย ระบบและโครงสร้าง กลับมุ่งเน้นที่ตัวเงิน ประกอบกับมีการหวังผลทางการเมืองที่จะโยนความผิดให้บุคคลอื่น จึงเน้นเฉพาะบางช่วง แล้วขยายผลนำไปอธิบายต้นเหตุวิกฤติเศรษฐกิจ (กรุงเทพธุรกิจ 260243)

อดีตรัฐมนตรี รมท. และหลายฝ่าย ระบุการวินิจฉัยความผิดขึ้นอยู่กับการตีความข้อกฎหมาย

นายชวลิต ธนะชานันท์ ประธานกรรมการ ธ.เอเชีย อดีตรัฐมนตรี รมท. กล่าวถึงกรณีผลสอบ ศปร.2 ที่ระบุว่า รมท. ไม่มีอำนาจในการนำทุนสำรองระหว่างประเทศไปปกป้องค่าเงินบาทด้วยการทำสวอปหรือฟอร์เวิร์ดนั้น หากดูตามกฎหมาย รมท. แล้ว ไม่เคยมีข้อห้ามไม่ให้ รมท. ดูแลค่าเงินบาทด้วยวิธีนี้ ในอดีต รมท. ก็เคยปกป้องค่าเงินบาทด้วยวิธีนี้กับธนาคารพาณิชย์ในประเทศครั้งหนึ่ง โดยขณะนั้น รมท. ให้ความมั่นใจกับธนาคารว่า ธนาคารสามารถซื้อดอลลาร์กลับได้ในอัตราดอกเบี้ยเท่าเดิม ในช่วงนั้น รมท. ได้ใช้วิธีฟอร์เวิร์ด 6 เดือน และว่าปกติ การตีความกฎหมาย นักกฎหมายสามารถตีความได้ทั้งในความหมายกว้างและแคบ ความหมายแคบก็คือเมื่อกฎหมายไม่อนุญาตให้ทำก็ทำไม่ได้ ส่วนความหมายกว้างก็คือ หากกฎหมายไม่ได้ห้ามก็ถือว่าทำได้ เรื่องนี้จึงขึ้นกับการตีความมากกว่า (มติชน 230243)

นายเอกภมล ศิริวัฒน์ อดีตรัฐมนตรีและกรรมการ รมท. ได้ออกมาอธิบายข้อเท็จจริงว่า การทำสวอปหรือการซื้อหรือขายเงินตราต่างประเทศเป็นการกั๊ยเงินประเภทหนึ่งที่มีอำนาจดำเนินการได้โดยไม่ผิดกฎหมาย เพราะการทำสวอป จะมีผลต่อปริมาณเงิน และอัตราดอกเบี้ยในประเทศ ไม่ได้มีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงอัตราแลกเปลี่ยน จึงไม่ถือว่าเป็นการแทรกแซงอัตราแลกเปลี่ยนเพื่อรักษาเสถียรภาพของค่าเงินบาท แต่หากเป็นการซื้อขายเงินตราต่างประเทศในตลาดซื้อขายทันที (Spot) จะมีผลโดยตรงต่อการเปลี่ยนแปลงค่าเงิน ซึ่งถือว่าเป็นการแทรกแซง และว่าหาก ศปร.2 ตีความว่า รมท. ไม่มีอำนาจในการทำสวอป ผลสรุปต่อมาก็คงหนีไม่พ้นว่าเจ้าหน้าที่ รมท. ที่ดำเนินการทำสวอปในปัจจุบันก็ผิดเช่นกัน จึงเป็นประเด็นที่ควรพิจารณาแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงด้านเทคนิค กับการกระทำความผิด พ.ร.บ. รมท. ให้ชัดเจน รวมทั้งการจะตีความใดๆ ตามหลักการแล้วควรพิจารณาถึงระบบ และกลไกการทำงานขององค์กรนั้นๆ ด้วย ไม่ใช่ตีความเพื่อจะเอาผิดเพียงอย่างเดียว (กรุงเทพธุรกิจ 280243)

นายสุพล นิธิไกรพนธ์ อาจารย์ประจำคณะนิติศาสตร์ ม.ธรรมศาสตร์ ระบุว่า ก่อนที่จะวินิจฉัยใครผิดใครถูกในเรื่องการปกป้องค่าเงินบาท คณะกรรมการ ศปร. ชุดนี้ควรจะศึกษาเรื่องทางเทคนิคของการซื้อขายอัตราแลกเปลี่ยนเสียก่อน เพราะเรื่องนี้มีความซับซ้อนทางเทคนิคเกินกว่าที่จะห่วยแหงกล่าวหาแบบลอยๆ และว่า มิติของการทำสวอปเป็นเรื่องในเชิงปริมาณของเงินในระบบ ขณะที่มิติของการปกป้องค่าเงินบาท เป็นเรื่องของกรยันราคาค่าเงินบาทไว้ เว้นแต่ ศปร.2 จะสามารถชี้ให้เห็นว่า ระหว่างการทำสวอปในช่วงปลายปี 2539-40 นั้นมีความเกี่ยวข้องกับกรยันราคาค่าเงินบาทไว้ นั่นก็จะเป็นอีกประเด็นหนึ่งที่จะต้องพิจารณา และยังคงวินิจฉัยอีกว่าเป็นความผิดหรือไม่ (มติชน 280243)

-มีการตั้งข้อกังขาเกี่ยวกับองค์ประกอบของคณะกรรมการเพื่อวินิจฉัยความผิดของบุคคล

หนังสือพิมพ์มติชน รายงานว่าหลายฝ่ายได้ตั้งข้อกังขาเกี่ยวกับประเด็นการตั้งคณะกรรมการ ศปร. 2 ชุดนี้ ซึ่งนายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล รมช.คลัง ได้รับมอบหมายให้จัดตั้งขึ้นและเริ่มดำเนินงานมาตั้งแต่วันที่ 20 ก.ค. 2540 เพื่อวินิจฉัยผู้ที่ต้องรับผิดชอบต่อความเสียหายที่เกิดขึ้น ประกอบด้วยกรรมการ 10 คน คือ นายประมุข สวัสดิมงคล (ประธานฯ) กรรมการมี นายถนัดกร จันทัก นายไกรสร บารมีอวยชัย นายเรวัต ฉ่ำเฉลิม พล.ต.อ.สันต์ ศรุตานนท์ นายกมลชัย รัตนสากวงศ์ นายสุพจน์ จันอนันตธรรม นายวัชรภรณ์ ชิวภิเกษม นายศักดิ์ กอแสงเรือง และนายสมชาย ภคภาสวิวัฒน์ ปากากว่าใน 10 คนนี้มี 7 คนเป็นนักกฎหมาย 2 คนเป็นนักวิชาการด้านเศรษฐศาสตร์ และอีก 1 คน เป็นตำรวจ โดยมีมติตั้งข้อสังเกตว่า "หากแต่งตั้งคณะกรรมการ (เพื่อวินิจฉัยความผิดของบุคคลหรือกลุ่มบุคคลใดบุคคล

หนึ่ง) ที่มีความรู้ด้านกฎหมายเพียงอย่างเดียว โดยไม่มีผู้มีส่วนประกอบหรือเข้าใจทางด้านเทคนิค รวมทั้งไม่ดูเจตนาของกรรมการตัดสินใจในขณะนั้นๆ ก็อาจจะทำให้ผลวินิจฉัยออกมาบิดเบี้ยวได้ และจะถูกตั้งคำถามจากสังคม จากผู้มีส่วนประกอบ กลายเป็นผลลบที่ไม่น่าเชื่อถือ" (มติชน 280243)

-นายกฯ และรมช.คลังระบุ ไม่ได้รับและยังไม่ได้อ่านรายงาน

นายพิเชษฐ พันธุ์วิชาติกุล รมช. คลังกล่าวถึงการทำงานของคณะกรรมการ ศปร. 2 ว่า รัฐบาลไม่ได้เข้าไปก้าวท้าวหรือชี้นำ ไม่เร่งรัด ไม่ชะลอ และเมื่อรายงานตีพิมพ์ในสื่อมวลชนก็ไม่ทราบว่ามีสื่อมวลชนเอามาจากไหน เพราะตนไม่ได้รับอะไรเลย ระบุว่ากำหนดที่คณะกรรมการจะนำเสนอรายงานถึงตนคือวันที่ 28 ก.พ. (ไทยโพสต์ 230243) และได้ปฏิเสธประเด็นเรื่องเป้าหมายทางการเมือง พร้อมกล่าวด้วยว่า "ถ้าผมทำให้เป็นการเมืองและให้ขยายผล รับรองว่าโดนกันเป็นระนาวเลย ใครบ้างเป็นกรรมการทุนรักษาระดับในขณะนั้น" ซึ่งนายพิเชษฐหมายถึงนายจาตุรนต์ ฉายแสง ซึ่งเป็น รมช.คลัง และเป็นหนึ่งในคณะกรรมการทุนรักษาระดับในขณะนั้น (ไทยโพสต์ 270243) หลังจากที่คณะกรรมการ ศปร.2 ได้นำเอกสารรายงานฉบับจริงไปส่งมอบให้นายพิเชษฐ ในวันที่ 28 ก.พ. 2543 นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรีให้สัมภาษณ์ว่า ขณะนี้ยังไม่เห็นรายงานดังกล่าวเลย ข้อเท็จจริงเป็นอย่างไรก็ยังไม่ทราบ เพราะยังไม่ได้อ่านรายงานละเอียด ทราบจากข่าวหนังสือพิมพ์เท่านั้น (กรุงเทพธุรกิจ 290243)

1.1.2 ธปท. ปรับประมาณการภาวะเศรษฐกิจปี 43 ใหม่ คาดว่าจะขยายตัวสูงขึ้นเป็น 4.5% จากเดิมประมาณไว้ 4%

เมื่อวันที่ 28 ก.พ. 2543 สายนโยบายการเงิน ธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) ได้ประกาศประมาณการภาวะเศรษฐกิจในปี 2543 ใหม่ โดยปรับตัวเลขคาดการณ์การขยายตัวทางเศรษฐกิจว่าจะสูงขึ้นเป็นร้อยละ 4.5 จากประมาณการเดิมที่ร้อยละ 4.0 เนื่องจากการปรับประมาณการสินค้าส่งออกในรูปดอลลาร์สหรัฐจากที่ขยายตัวร้อยละ 7.4 เป็นร้อยละ 9.6 ตามแนวโน้มการขยายตัวของเศรษฐกิจโลกและปริมาณการค้าโลก ส่งผลให้ภาคการผลิตขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะภาคอุตสาหกรรมที่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันรายได้จากการส่งออกที่เพิ่มขึ้นส่งผลให้การอุปโภคบริโภคภาคเอกชนขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยมีรายละเอียด คือ 1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศขยายตัวเป็นร้อยละ 4.5 จากร้อยละ 4.0 ตามการขยายตัวของภาคส่งออก ส่งผลให้การผลิตรวมภาคเกษตรขยายตัวเป็นร้อยละ 5.4 จากประมาณการเดิมที่ร้อยละ 4.3 โดยสาขาที่มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นคือ สาขาที่เกี่ยวข้องกับสาขาอุตสาหกรรมและการค้าเป็นหลัก ได้แก่ อุตสาหกรรมขนส่ง การค้าและบริการ 2) การอุปโภคบริโภคภาคเอกชน (ในรูปราคาคงที่) ขยายตัวเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5.8 จากร้อยละ 4.2 ตามการขยายตัวของเศรษฐกิจ 3) การลงทุนภาครัฐเพิ่มขึ้นเล็กน้อยเพราะการลงทุนของรัฐบาลสูงขึ้นในช่วงไตรมาสแรกของปีงบประมาณ 2544 4) อัตราเงินเฟ้อปรับจากร้อยละ 2.4 เป็นร้อยละ 2.5-3.0 ตามราคาน้ำมันในตลาดโลก (สายนโยบายการเงิน ธปท. 280243)

1.1.3 รัฐบาลขาดดุลเงินสด 7.1 หมื่นล้านบาท หนี้ต่างประเทศคงค้างลดลง 2.5%

นายสถิตย์ ลิ่มพงศ์พันธุ์ โฆษกกระทรวงการคลัง เปิดเผยว่า ในเดือนม.ค. 2543 รัฐบาลมีรายรับรวม 51,031 ล้านบาท และมีรายจ่าย 59,345 ล้านบาท ทำให้ขาดดุล 8,314 ล้านบาท เมื่อรวมกับดุลนอกงบประมาณที่ขาดดุล 2,642 ล้านบาท ทำให้ดุลเงินสดขาดดุล 10,956 ล้านบาท และตั้งแต่ต้นปีงบประมาณถึงเดือนม.ค. ดุลเงินสดของรัฐบาลขาดดุล 71,645 ล้านบาท เงินคงคลัง ณ สิ้นเดือนม.ค. มียอดคงเหลือ 75,959 ล้านบาท

นายสถิตย์กล่าวถึงผลการจัดเก็บรายได้รัฐบาลเดือนมกราคมว่า จัดเก็บได้ 55,476 ล้านบาท ลดลงจากเดือนเดียวกันปีก่อน 7.4% โดยกรมสรรพากรจัดเก็บได้ 31,428 ล้านบาท ลดลง 18.6% กรมสรรพสามิต 13,725 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 5.8% กรมศุลกากร 6,109 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 27% และรายได้อื่น 4,214 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 20.2% และตั้งแต่ต้นปีงบประมาณถึงสิ้นเดือนม.ค. รัฐบาลจัดเก็บได้ 238,013 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกันปีก่อน 5.1% ส่วนยอดหนี้คงค้างในประเทศ ณ สิ้นเดือนม.ค. มี 1,077,380 ล้านบาท เพิ่มขึ้น 1.4% ยอดหนี้ต่างประเทศคงค้าง 21,351 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ลดลง 2.5% (มติชน 290243)

1.2 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการปฏิรูประบบและแผนกระตุ้นเศรษฐกิจ

1.2.1 ปรส. เตรียมสลายองค์กร ขณะหลายฝ่ายออกมาชี้และขุดคุ้ยจุดบอดการดำเนินงานที่ผ่านมา

-ปรส.หรืออัยการเตรียมสลายองค์กร ลดพนักงานไปแล้ว 78% ลดค่าใช้จ่ายได้เดือนละ 62.28 ล้านบาท หรือค่าใช้จ่ายลดลง 88% นายมนตรี เจนวิทย์กุล เลขานุการองค์กรเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (ปรส.) เปิดเผยว่า ขณะนี้ ปรส.กำลังปรึกษาร่วมกับสำนักงานอัยการสูงสุดว่า ปรส.จะต้องจัดตั้งเอกสารของสถาบันการเงินที่ถูกสั่งปิดกิจการทั้ง 56 แห่ง แห่งใดบ้างที่ถือว่าสมบูรณ์ที่สุด เพื่อส่งให้ศาลล้มละลายดำเนินการต่อไปได้โดยไม่มีปัญหาภายหลัง และปรึกษาว่า ปรส.จะปิดกิจการ ณ จุดไหนจึงจะดี และถือว่าไม่มีอะไรติดค้างอีก เพื่อให้จบโดยสมบูรณ์ ก่อนเสนอให้ ก. คลัง พิจารณา และออกกฎหมายเพื่อให้ปิดกิจการ ปรส.ต่อไป พร้อมกันนี้เจ้าหน้าที่ ปรส.กำลังเร่งเตรียมเอกสารที่จำเป็นต่อการยื่นฟ้องศาลให้สมบูรณ์ที่สุดภายใน 1-2 เดือนนี้ เพื่อให้ศาลล้มละลายสั่งพิทักษ์ทรัพย์ เมื่อนั้นถือว่า ปรส.ดำเนินการเสร็จสิ้น จากนั้นกระบวนการต่างๆ จะดำเนินไปได้ด้วยตัวเอง โดยไม่ต้องเกี่ยวข้องกับ ปรส.แล้ว (ไทยโพสต์ 020243)

-“อมเรศ” ลาออกจาก *ปธส.* เรียบร้อยแล้ว แหล่งข่าวจาก *ปธส.*เปิดเผยว่า ขณะนี้นายอมเรศ คีลาอ่อน ประธานคณะกรรมการ *ปธส.*ได้ลาออกจากตำแหน่งเป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยยื่นใบลาออกต่อที่ประชุมคณะกรรมการ *ปธส.*ในที่ประชุมวันที่ 27 ม.ค. และมีผลอย่างเป็นทางการในวันที่ 31 ม.ค. 2543 ซึ่งเป็นการยื่นใบลาออกเป็นครั้งที่ 2 และครั้งนี้คณะกรรมการ *ปธส.*มีมติให้รับลาออก ส่วนผู้จะมารับตำแหน่งประธานคณะกรรมการคนใหม่ ต้องรอคำสั่งจากนายธรินทร์ นิมมานเหมินท์ รมต.คลังก่อน (ไทยโพสต์ 020243)

-*กรมการการค้าโลก* วุฒิสภาการประมูลขายทรัพย์สินของ *ปธส.* มีแนวโน้มทุจริต ในการประชุมคณะกรรมการการค้า การธนาคารและสถาบันการเงิน วุฒิสภา ซึ่งมีนายสุธี สิงห์เสนห์ เป็นประธาน เมื่อวันที่ 29 ม.ค. 2543 ได้มีการกล่าวถึงปัญหาการดำเนินงานขององค์การเพื่อการปฏิรูประบบสถาบันการเงิน (*ปธส.*) โดยนายณรงค์ชัย อัครเศรณี กล่าวว่า *ปธส.*ได้นำทรัพย์สินของสถาบันการเงินที่ถูกปิดกิจการ 56 แห่งมาบริหาร มีสินทรัพย์จำนวน 8.2 แสนล้านบาท แต่ *ปธส.*นำมาประมูลได้เพียง 4.8 แสนล้านบาท ที่เหลือ 1.5 แสนล้านบาท นำมาจำหน่ายในราคาไม่เกือร้อยละ 25 ของราคาตามบัญชี ทำให้ขาดทุนไปอีก 1.1 แสนล้านบาท ซึ่งการขาดทุนดังกล่าวเป็นหนี้สาธารณะ ก่อให้เกิดปัญหาต่อระบบสถาบันการเงิน ทำให้ประนอมหนี้ได้ยากขึ้น นายณรงค์ชัยกล่าวอีกว่า ขณะที่รัฐบาลประกาศนโยบายให้ *ปธส.* รับผิดชอบ เพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้ามา แต่ในทางปฏิบัติไม่ได้กำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับเงินตราต่างประเทศ ส่งผลให้ไม่มีเงินไหลเข้ามาในประเทศ และเชื่อว่าบริษัทต่างประเทศที่เข้ามาประมูล ได้นำเงินออกนอกประเทศ และวิธีการประมูลนั้น พบว่าทำให้ไม่ได้ราคาเท่าที่ควร เช่นการไม่ให้ลูกหนี้เข้าประมูล จัดสินทรัพย์กองใหญ่ ทำให้มีผู้ประมูลน้อยราย การจัดทำข้อมูลของลูกหนี้โดยใช้เจ้าหน้าที่จากต่างประเทศ มีผู้ประมูลรายหนึ่งเกี่ยวข้องกับบริษัทที่ประเมสินทรัพย์

รายงานข่าวกล่าวว่า สมาชิกกรรมการได้ร่วมอภิปรายกันอย่างกว้างขวาง โดยเห็นว่าการดำเนินการประมูลขายทรัพย์สินของ *ปธส.*มีแนวโน้มการทุจริต แต่ไม่มีการดำเนินการหาตัวผู้กระทำผิดมาลงโทษ พร้อมทั้งเรียกร้องให้กรรมการตั้งข้อสังเกตเกี่ยวกับความเสียหายที่เกิดขึ้น ว่าควรมีการตั้งคณะกรรมการขึ้นมาสอบสวนเพื่อหาตัวผู้ทำผิดมาลงโทษ

อนึ่ง เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายวีรพงษ์ รามางกูร รองประธานคณะกรรมการฯ ซึ่งว่าบริษัทที่ร่วมประมูลสินทรัพย์เป็นกลุ่มเดียวกับกลุ่มที่โจมตีค่าเงินบาท และยังมีบริษัทหนึ่งที่ประเมสินทรัพย์ด้วย ทาง *ปธส.*ควรจะยกเลิกการประมูล แต่ก็ไม่ได้ดำเนินการ และกรณีที่มีนโยบายเร่งรัดการประมูลดังกล่าว เพื่อนำเงินตราต่างประเทศเข้ามานั้น พบว่าไม่ได้มีการตั้งเงื่อนไขว่า ผู้มาประมูลต้องนำหลักฐานการนำเงินตราต่างประเทศเข้ามา จึงทำให้กลุ่มผู้ประมูลไปยืมเงินจากธนาคารทหารไทย และเมื่อได้กำไร ก็นำเงินตราออกนอกประเทศ แทนที่จะได้เงินเข้าประเทศ และกล่าวด้วยว่า การดำเนินการของ *ปธส.*ถือว่าทำให้หนี้ของประเทศเพิ่มขึ้นมาก (ไทยโพสต์ 290143)

-*สขร.* ชูเอาผิดผู้บริหาร *ปธส.* กรณีไม่ยอมเปิดเผยข้อมูลสัญญาแบ่งปันผลกำไรกับ *บ. โกลด์แมน แซคส์* เรื่องถึง *กฤษฎีกา* จากกรณีที่มีหนังสือพิมพ์ไทยโพสต์ และประชาชาติธุรกิจ ได้ยื่นคำร้องต่อ คณะกรรมการข้อมูลข่าวสารราชการ (*สขร.*) ขอให้ *ปธส.*เปิดเผยข้อมูลการทำสัญญาการแบ่งปันผลกำไร (ไพรฟิต แชรจิง) ที่ทำกับ บริษัท โกลด์แมน แซคส์ จำกัด และคณะกรรมการฯ ได้มีมติให้เปิดเผยแล้วนั้น นายสถิตย์กล่าวว่า *ปธส.*ไม่มีสิทธิปฏิเสธการเปิดเผยข้อมูล ตามที่คณะกรรมการ *สขร.*มีมติไปแล้ว เพราะข้อมูลสัญญาไพรฟิต แชรจิงที่ *ปธส.*อ้างว่าเป็นการทำสัญญาความลับไม่มีผลทางกฎหมายนั้น เป็นการทำสัญญาหลังการออกบังคับใช้ พ.ร.บ.ข้อมูลข่าวสาร ทำให้ไม่สามารถทำสัญญาในลักษณะที่เป็นความลับได้ และหากทำก็ถือว่าขัดต่อกฎหมายที่กำกับดูแลอยู่ และว่าผู้บริหาร *ปธส.*ต้องชี้แจงเหตุผลในวันที่ 3 มี.ค. นี้ และหากยังไม่เปิดเผยข้อมูลหลังการชี้แจง จะทำหนังสือถึง ครม. พิจารณาการกระทำผิด พ.ร.บ. ข้อมูลข่าวสาร

ในวันที่ 28 ก.พ. นายมนตรี เจนวิทย์การ เลขาธิการ *ปธส.* ชี้แจงว่า ทาง *ปธส.* พร้อมจะเปิดเผยข้อมูล แต่ขอให้คณะกรรมการ *กฤษฎีกา* ตีความให้เปิดเผยข้อมูลอย่างมีเงื่อนไขได้หรือไม่ ทั้งนี้ไม่ใช่เพราะต้องการเล่นแง่กับใคร แต่ต้องการใช้อำนาจตามกระบวนการกฎหมายโดยถึงที่สุด เพื่อเป็นการทำหน้าที่อย่างสมบูรณ์ในการรักษาผลประโยชน์ของประเทศและเป็นบรรทัดฐานให้หน่วยงานอื่นๆ สำหรับปกป้องตนเอง กรณีที่ต้องเปิดเผยข้อมูลตามคำสั่ง *สขร.*เพราะคำสั่ง *สขร.*ไม่ใช่คำสั่งศาลที่สามารถชี้ขาดได้ ล่าสุด ชาววันที่ 29 ก.พ. คณะกรรมการ *กฤษฎีกา*ขอเวลาเพื่อพิจารณาข้อมูลจากทั้งสองฝ่ายให้ครบถ้วนก่อนตีความ (ไทยโพสต์ 25, 28, 290243)

2. ความเคลื่อนไหวภาคเอกชนและสถาบันการเงิน

2.1 การเคลื่อนไหวตลาดหุ้นและตลาดเงินในรอบเดือน ก.พ. 2543

2.1.1 เงินทุนไหลออกส่งผลให้ค่าเงินบาทอ่อนในช่วงปลายเดือน

ค่าเงินบาทโดยเฉลี่ยตลอดเดือน ก.พ. 2543 นั้นเคลื่อนไหวอยู่ระหว่าง 37.40-38.50 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ โดยมีแนวด้านสำคัญอยู่ที่ระดับ 38.60 บาท/ดอลลาร์ เปิดตลาดมาในวันที่ 4 ก.พ. 2543 ค่าเงินบาทปรับตัวอ่อนลงเล็กน้อยตามค่าเงินเยน และค่าเงินอื่นๆ ในภูมิภาค โดยอัตราแลกเปลี่ยนอ้างอิงอ่อนลงมาอยู่ที่ 37.514 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ ภาวะสภาพคล่องตลาดเงินยังคงตึงตัวบ้าง เนื่องจากประชาชนยังคงมีความต้องการถือเงินสดในช่วงเทศกาลตรุษจีน

ในวันที่ 22 ก.พ. ค่าเงินบาทลดค่าอ่อนสุดอยู่ที่ระดับ 38.35 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ นายเชษฐหวิ เจริญพิทักษ์ ผู้ช่วยผู้ว่าการธนาคารแห่งประเทศไทย (ธปท.) เปิดเผยว่า ธปท.อยู่ระหว่างการติดตามตัวเลขเงินทุนไหลออกอย่างใกล้ชิด โดยสั่งให้เจ้าหน้าที่ตรวจสอบว่ามีการไหลออกในลักษณะผิดปกติหรือไม่ โดยเฉพาะในช่วงนักลงทุนต่างประเทศเทขายหุ้นในตลาดหลักทรัพย์ไทยและส่งเงินกลับออกไปจนผลกระทบให้ค่าเงินบาทอ่อนลง นักบริหารเงินจากธนาคารพาณิชย์กล่าวว่า ปัจจัยที่มีผลให้เงินบาทอ่อนค่าลงมี 2 ประการคือ เงินทุนไหลออกและค่าเงินในภูมิภาค โดยนักลงทุนเริ่มเทขายเงินบาทและกลับไปถือเงินดอลลาร์ และย้ายฐานการลงทุนไปในประเทศที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่า เนื่องจากนักลงทุนเกรงว่าธนาคารกลางสหรัฐฯ (เฟด) จะขึ้นอัตราดอกเบี้ยอีกครั้งในเดือนมีนาคมนี้ (ข่าวหนังสือพิมพ์ ก.พ. 43)

2.1.2 สถานการณ์ตลาดหุ้นไทย: ปักหัวดิ่งลงทะลุระดับ 400 จุด

บรรยากาศการลงทุนในตลาดหุ้นไทยยังคงปกคลุมไปด้วยแรงขายต่อเนื่องตลอดทั้งเดือน การเทขายของกลุ่มนักลงทุนต่างชาติและกลุ่มกองทุนประกันความเสี่ยง(Hedge Fund) นับเป็นอุปสรรคใหญ่ที่ทำให้ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ฯไม่สามารถปรับตัวไปในทิศทางที่ดีขึ้นได้ ในช่วงระหว่าง 1-17 ก.พ. กลุ่มนักลงทุนต่างชาติได้เทขายหุ้นโดยตลอด รวมแล้วมียอดขายสุทธิเกือบ 6,500 ล้านบาท ทำให้นักลงทุนไทยหวาดกลัวว่าจะไม่มีคนเข้ามาดันราคาหุ้น และเป็นปัจจัยที่ทำให้ตลาดยิ่งทรุดลงแรง อีกทั้งช่วงเทศกาลตรุษจีนนักลงทุนเข้ามาลงทุนในตลาดค่อนข้างน้อย ตลาดจึงซบเซาและการซื้อขายเบาบางมาก ในวันที่ 16 ก.พ. แม้ดัชนีจะตกลงเกือบ 10 จุด กลับพบว่าหุ้นในกลุ่มสื่อสารกลุ่มขึ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และเครื่องใช้ไฟฟ้ายังคงอยู่ในแดนบวก แสดงว่าสภาพตลาดขณะนี้ได้มีการโยกย้ายกลุ่มโดยที่กลุ่มบลูชิพเดิมๆ มาเล่นกลุ่มใหม่ที่อยู่ในความนิยมแทน แต่เนื่องจากกลุ่มบลูชิพเดิมนั้นมีมูลค่าทางตลาดสูง เมื่อถูกทิ้งก็จุดให้ดัชนีลดลงแรงดังที่เกิดขึ้น

รายงานข่าวเปิดเผยว่า ตั้งแต่ต้นปีที่ผ่านมาดัชนีตลาดหลักทรัพย์ปรับตัวลดลงแล้วถึง 16.42% โดยเฉพาะการลงทุนในช่วงระหว่างวันที่ 14-18 ก.พ. ซึ่งดัชนีลดลงอย่างรุนแรงถึง 50.31 จุด หรือ 11.51% โดยดัชนีปรับตัวลดลงต่ำสุดที่ระดับ 379.43 จุด ในวันที่ 22 ก.พ. ซึ่งเป็นดัชนีต่ำสุดตั้งแต่เปิดตลาดซื้อขายในปี นี้ หลังจากที่ดัชนีดิ่งลงอย่างรุนแรงแล้ว ดัชนีตลาดหลักทรัพย์ก็กระเด้งขึ้นเล็กน้อยในช่วงปลายเดือน โดยในการซื้อขายวันที่ 24 ก.พ.ดัชนีปิดตลาดที่ระดับ 395.10 จุด เพิ่มขึ้น 6.10 จุด มีมูลค่าการซื้อขาย 5,327.28 ล้านบาท และในวันที่ 25 ก.พ.ดัชนีสามารถปรับตัวกลับขึ้นมาปิดตลาดทะลุระดับ 400 จุดได้ โดยปิดตลาดที่ 406.66 จุด ด้วยมูลค่าการซื้อขายทั้งสิ้น 5,175.64 ล้านบาท

อย่างไรก็ตาม ในช่วงสัปดาห์สุดท้ายของเดือนดัชนีก็ปรับตัวลดลงอีก เนื่องจากตลาดยังมีความกังวลเกี่ยวกับปัญหาหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) รวมทั้งแรงกดดันจากดัชนีตลาดหุ้นดาวโจนส์ที่ปรับตัวลดลงต่ำสุดในรอบ 10 เดือน ทำให้ตลาดหุ้นปิดตัวลดลงในวันสุดท้ายของเดือนอยู่ที่ระดับ 374.32 จุด (ข่าวหนังสือพิมพ์ ก.พ. 43)

2.2 ความเคลื่อนไหวสถาบันการเงิน

2.2.1 แบนก์ต่างชาติ ในไทยปิดกิจการปีไอบีเอฟ ถอนเงินกลับ ดึงยอดสินเชื่อสั้นปี 42 ลดฮวบ 1.4 แสนล้าน จากปี 41

นายวิชัย พันธุ์โสภา กรรมการผู้จัดการทั่วไป ธนาคารเดรสเนอร์แบงก์ กล่าวว่า จากสภาพที่ธนาคารต่างประเทศที่มีสาขาในประเทศไทย เริ่มไม่มั่นใจว่าประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางทางการเงินได้ ตามที่ ก. การคลังเคยประกาศไว้เมื่อปี 2540 โดยยอมให้ธนาคารต่างประเทศที่มีสาขาเต็มรูปแบบในประเทศไทยสามารถประกอบกิจการวิเทศธนกิจ (ปีไอบีเอฟ) ได้ นั้น ขณะนี้ธนาคารต่างประเทศเริ่มปิดกิจการปีไอบีเอฟลงแล้ว เห็นได้จากทั้งยอดสินเชื่อของธนาคารต่างประเทศเหล่านี้ที่ลดลง และยอดหนี้ต่างประเทศที่เป็นปีไอบีเอฟ ณ เดือน ต.ค. 2542 ลดลงจากครั้งแรกของปี 2541 ถึง 60% เนื่องจากธนาคารต่างประเทศเห็นว่า การให้สินเชื่อในประเทศมีความเสี่ยง ดังนั้นเงินกู้อันไหนที่ครบกำหนดก็จะเรียกคืน และย้ายฐานไปปล่อยสินเชื่อที่ประเทศสิงคโปร์แทน

“ทั้ง 2 เหตุการณ์ดังกล่าวเป็นเรื่องที่น่ากลัว เพราะแสดงให้เห็นว่าเงินทุนจะไม่ไหลกลับเข้ามาในประเทศอีกแล้ว เพราะขณะนี้ธนาคารต่างประเทศรู้แล้วว่า ที่เคยคาดว่าประเทศไทยจะเป็นศูนย์กลางทางการเงินนั้น เป็นเรื่องที่ไม่เข้าใจผิด” นายวิชัยกล่าว

ด้านนักวิเคราะห์จากธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง เชื่อว่าภายในเดือน มี.ค. ปีนี้ สาขาธนาคารต่างประเทศจะเริ่มปรับยอดการปล่อยสินเชื่อของธนาคารลง แต่ยังมีธนาคารต่างประเทศบางแห่งที่ยังคงปล่อยสินเชื่อในประเทศไทยอยู่ เช่น ซิตีแบงก์

สำหรับยอดเงินให้สินเชื่อรวมของธนาคารพาณิชย์ต่างประเทศที่มีสาขาในประเทศไทย ณ สิ้นปี 2542 มีอยู่ทั้งสิ้น 501,556.62 ล้านบาท ลดลงจากช่วงเดียวกัน ของปี 2541 ถึง 21.86% หรือเท่ากับ 140,288.96 ล้านบาท ธนาคารที่มียอดสินเชื่อลดลงนั้นเป็นธนาคารในภูมิภาคนี้เป็นส่วนใหญ่ เช่น ธนาคารซูมิโตโม ลดลง 53.98% เท่ากับ 5.55 หมื่นล้านบาท ธนาคารโตเกียวมียอดสินเชื่อลดลง 27.28%

หรือ 3.13 หมื่นล้านบาท ธนาคารซาอุดีอาระเบีย ลดลง 23.57% หรือ 1.63 หมื่นล้านบาท ธนาคารได-อิคิงเจียว ลดลง 15.27% หรือ 7.85 พันล้านบาท สำหรับยอดหนี้ต่างประเทศในส่วนของปีโอเปฟ ณ เดือน ตุลาคม 2542 มีอยู่ทั้งสิ้น 1.4 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ ซึ่งเป็นการปรับลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ครั้งแรกของปี 2541 ที่มีอยู่ 2.57 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ และครั้งหลังของปี 2541 จำนวน 2.19 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ และครั้งแรก ของปี 2542 เหลืออยู่ 1.66 หมื่นล้านดอลลาร์สหรัฐ (ไทยโพสต์ 070243)

3. ความเคลื่อนไหวภาคเศรษฐกิจที่แท้จริง

3.1 ความเคลื่อนไหวด้านการผลิตทางการเกษตรและอุตสาหกรรม

3.1.1 การเคลื่อนไหวเกี่ยวกับปัญหาอ้อยและน้ำตาล

สืบเนื่องจากการที่บรรดาโรงงานน้ำตาล ถูกลดวงเงินแพ็คเกจเครดิตตามนโยบายของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) จากกระสอบละ 600 บาท เหลือ 500 บาท โดยระบุว่าราคาน้ำตาลตลาดโลกตกต่ำเหลือเพียง 5 เซนต์ต่อปอนด์ ที่มีผลตั้งแต่วันที่ 25 ม.ค.2543 นั้น ทำให้โรงงานน้ำตาลบีบลดอัตราค่าอ้อยแก่ชาวไร่อ้อยเหลือเพียง 350 บาทต่อตันที่ 10 ซีซีเอส ซึ่งกลุ่มชาวไร่ อ้อยรับไม่ได้ และเรียกร้องให้รัฐเข้าช่วยเหลือจ่ายเพิ่มให้ โดยรัฐตกลงจะจ่ายสมทบให้อีก 100 บาทต่อตันอ้อย แต่ไม่มีความชัดเจนในเรื่อง แหล่งเงิน ขณะที่ฤดูตัดหีบอ้อยกำลังจะเริ่มขึ้น ในวันที่ 1 ก.พ. สมาคมโรงงานน้ำตาลไทย สมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย และสมาคมการค้าอุตสาหกรรมน้ำตาล ส่งหนังสือด่วนที่สุดลงวันที่ 31 ม.ค.2543 แจ้งต่อนายประชา โพธิ์พิพิธ ส.ส.กาญจนบุรี พรรคประชาธิปัตย์ ในฐานะ นายกรัฐมนตรีกลุ่มชาวไร่อ้อยเขต 7 เรื่องการชำระค่าอ้อยเบื้องต้นในฤดูกาลผลิตที่ 2542/2543 ว่า ทางโรงงานน้ำตาลต่างๆ มีความจำเป็นต้องจ่ายค่าอ้อยในอัตราตันละ 350 บาทที่ 10 ซีซีเอสก่อน โดยอัตราขึ้นและลงต่อ 1 ซีซีเอสเท่ากับ 21 บาท ส่วนที่เหลือนั้น อยู่ระหว่างการ ดำเนินการให้รัฐบาลและกองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายให้ความช่วยเหลือ เมื่อได้รับความช่วยเหลือแล้ว จะเร่งดำเนินการจ่ายเพิ่มเติมให้โดยด่วนต่อไป ทั้งนี้จะดำเนินการจ่ายในงวดวันที่ 22 ก.พ. ศกนี้ สำหรับอ้อยที่ส่งเข้าหีบระหว่างวันที่ 1-15 ก.พ. เป็นต้นไป

หนังสือชี้แจงดังกล่าวทำให้กลุ่มชาวไร่อ้อยไม่พอใจ และเข้ามาตบถกดดันให้รัฐบาลให้ความช่วยเหลือ โดยเริ่มหยุดตัดอ้อยส่ง โรงงานในวันที่ 3 ก.พ. และในวันที่ 6 ก.พ. เริ่มนำรถบรรทุกอ้อยมาจอดปิดทางเข้า-ออก โรงงานน้ำตาลทั้ง 13 โรง ในเขต จ.กาญจนบุรี และ ต่อมาในวันที่ 10 ก.พ. เคลื่อนขบวนเข้า กทม. โดยกลุ่มชาวไร่อ้อยได้ยื่นยื่นข้อเสนอ 7 แนวทางที่เสนอไปก่อนหน้านี้แล้ว คือ การขอคืนภาษีมูลค่าเพิ่มที่ได้จัดเก็บไปในปี 2540/2541 การถอดภาษีมูลค่าเพิ่มออกจากกระสอบ ให้รับจ่าน้ำตาลในโควตาส่งออก ให้ราคาน้ำตาลลอยตัว โดยขึ้นลงตามกลไกของตลาดโลก ให้ปรับราคาน้ำตาล ให้ลงทุนทางการชลประทาน และหาแหล่งเงินกู้ให้ชาวไร่อ้อย ซึ่งรัฐบาลโดย 4 กระทรวงหลักที่รับผิดชอบ คือ ก.อุตสาหกรรม ก.เกษตร ก.พาณิชย์และ ก.คลัง ได้มอบหมายให้ สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (ทีดีอาร์ไอ) ทำการศึกษาอยู่

ในการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาของฝ่ายรัฐบาล กองทุนอ้อยและน้ำตาล (กอน.) ซึ่งปัจจุบันมีหนี้อยู่แล้วถึง 15,000 ล้านบาท มีเงินสดอยู่เพียง 130 ล้านบาท แต่การช่วยเหลือชาวไร่อ้อยครั้งนี้ต้องใช้เงิน 3,000-5,000 ล้านบาท จึงได้โยนเรื่องไปที่ 4 รัฐมนตรีใน 4 กระทรวงหลักให้พิจารณาแนวทางแก้ไข ปรากฏว่าการหารือของ 4 กระทรวงหลักในวันที่ 8 ก.พ. มีมติโยนเรื่องกลับไปให้ กอน. ไปหารือกับชาวไร่อ้อย และธนาคารพาณิชย์ รวมทั้ง ม.ร.ว. ปรีดิยาธร เทวกุล กรรมการผู้จัดการ ธสน. ให้รับซื้อลดเช็คจากชาวไร่ ซึ่งโรงงานน้ำตาลจ่ายค่าอ้อยขั้นต้น 350 บาทต่อตันอ้อย และที่เหลืออีก 100 บาทต่อตันจ่ายเป็นเช็คล่วงหน้าคิดเป็นมูลค่าประมาณ 5 พันล้านบาท แต่เรื่องไม่คืบหน้าจนกระทั่งกลุ่มชาวไร่อ้อยยกขบวนเดินทางเข้า กทม. ในคืนวันที่ 9 ก.พ. รัฐบาลเกรงว่าจะเกิดวุ่นวายเนื่องจากกำลังเตรียมจัดงานประชุมองค์การด้วย จึงได้สกัดมือบชาวไร่อ้อยไว้ที่พุทธมณฑล จ.นครปฐม และที่ อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา และเปิดเจรจากับตัวแทนชาวไร่อ้อย ผลการเจรจากรัฐบาลสัญญาจะให้โรงงานจ่ายค่าอ้อยให้ 450 บาทต่อตันอ้อยแน่นอน โดยให้จ่าย 350 บาทต่อตันอ้อยก่อน และเงินเพิ่มอีก 100 บาทต่อตันอ้อยชาวไร่จะได้รับภายในเดือน พ.ค. 2543 โดยจะให้มีการตั้งคณะกรรมการร่วมเพื่อจัดทำสัญญาข้อตกลงให้แล้วเสร็จภายใน 30 วัน ส่วนการแก้ปัญหาระยะยาวก็เห็นว่าควรเร่งรัดระบบการค้าเสรีน้ำตาลโดยจะใช้ผลการศึกษาของ ทีดีอาร์ไอ ซึ่งกำหนดจะแล้วเสร็จในเดือน มี.ค. 2543 นี้ มาเป็นพื้นฐานประกอบการพิจารณาต่อไป

ข้อตกลงดังกล่าวเป็นที่พอใจของกลุ่มชาวไร่อ้อย แต่ทางสมาคมโรงงานน้ำตาลมีปัญหา โดยยืนยันว่าทางโรงงานไม่มีเงินที่จะจ่ายเพิ่มให้อีก 100 บาทต่อตันอ้อย เพราะจะไม่มีสถาบันการเงินใดปล่อยสินเชื่อให้โรงงานน้ำตาล ด้วยเกรงว่าจะมีปัญหาหนี้ไม่ก่อให้เกิดรายได้ ดังนั้นทางโรงงานน้ำตาลจึงโยนกลับมาให้กองทุนฯ เป็นผู้ออกเช็คจำนวน 100 บาทให้แก่กลุ่มชาวไร่อ้อยแทน หรือไม่เช่นนั้นก็ขอให้รัฐบาลมีความชัดเจนเสียก่อนว่าจะหาเงินกู้มาอย่างไร พร้อมกันนั้นในวันที่ 14 ก.พ. ทาง 3 สมาคมโรงงานน้ำตาล อันได้แก่ สมาคมโรงงานน้ำตาลไทย สมาคมการค้าผู้ผลิตน้ำตาลไทย และสมาคมการค้าอุตสาหกรรมน้ำตาล ซึ่งมีโรงงานน้ำตาล 46 โรงเป็นสมาชิก ได้มีมติยืนยันที่จะจ่ายเงินค่าอ้อยขั้นต้น ให้ชาวไร่อ้อยในอัตราตันละ 350 บาท โดยโรงงานจะจ่ายให้เป็นเงินสด 175 บาท และจ่ายเช็คล่วงหน้า 30 วันอีก

175 บาทเท่านั้น ส่วนที่เหลืออีก 100 บาทจะต้องเป็นตัวสัญญาใช้เงินลงวันที่ 30 พ.ย.2543 โดยมีเงื่อนไขว่า สำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) จะต้องจัดหางบเงินให้

เกี่ยวกับเรื่องนี้ นายราชัย ชูศิลป์กุล เลขาธิการสหพันธ์ชาวไร้อ้อยแห่งประเทศไทย ได้แสดงความไม่พอใจโดยกล่าวว่า หากเป็นเช่นนี้ก็อาจเกิดศึกขึ้นได้ และเท่ากับว่า ชาวไร่ถูกรัฐบาลหลอก เพราะมีข้อตกลงกันแล้วอย่างชัดเจน นายพิชิต แห่งประสาธสิทธิ์ รองเลขาธิการชมรมสถาบันชาวไร้อ้อยอีสาน กล่าวว่า จะรอดูมติคณะรัฐมนตรีในวันอังคารนี้ ว่าจะเป็นไปตามที่ตกลงกันไว้หรือไม่ ชาวไร่จะต้องได้รับเงินเต็มอัตรา ถ้าไม่ได้ก็ต้องมีปัญหาแน่นอน เพราะประกาศให้ทราบทั่วกันแล้ว ถ้าโรงงานไม่สามารถจ่ายเงินได้ รัฐบาลก็ต้องเข้ามาช่วยเหลือโดยด่วน นายธนวิทย์ อนันตสุข หัวหน้าสำนักงานสมาคมชาวไร้อ้อยเขต 7 กล่าวว่า สมาคมจะมีการประชุมคณะกรรมการบริหารและประธานสาขา 24 สาขา เพื่อรอฟังมติคณะรัฐมนตรีในวันอังคารนี้ ถ้ารัฐบาลไม่ทำตามที่ได้รับปากไว้ ก็จะหาหรือแนวทางเรียกร้องและทวงถามทันที มีรายงานด้วยว่า สมาคมชาวไร้อ้อยเขต 7 ได้สั่งเตรียมรถสิบล้อไว้สาละ 100 คัน เพื่อเตรียมการเคลื่อนไหวกว้านที่ ถ้ามติคณะรัฐมนตรีไม่ออกมาตามที่ตกลงไว้ (ไทยโพสต์ 150243)

ในระหว่างนั้นได้มีความเคลื่อนไหวพยายามหาทางออกระหว่างรัฐบาล โรงงานน้ำตาลและสถาบันการเงิน ฝ่ายโรงงานและพ่อค้าน้ำตาลเสนอวิธีหาเงิน 3 วิธี คือ 1) ให้กองทุนกู้เงินจากธนาคารต่างประเทศหรือในประเทศ โดยรัฐบาลค้ำประกัน 2) รัฐบาลให้เงินสนับสนุน และ 3) ขึ้นราคาน้ำตาลประมาณ 1-3 บาทต่อก. ซึ่งเหมาะสมที่สุด จะมีรายได้เข้ากองทุนประมาณ 3,000 ล้านบาท แต่ทางรัฐบาลไม่ต้องการขึ้นราคาน้ำตาล ส่วนฝ่ายสถาบันการเงิน ม.ร.ว.ปรีดิยาธร กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) ได้รายงานให้ที่ประชุม ครม.เมื่อวันที่ 15 ก.พ. ทราบว่า ขณะนี้ธนาคารพาณิชย์สามารถเพิ่มวงเงินแพ็คเกจเครดิต ให้กับโรงงานน้ำตาลเพิ่มขึ้นอีกกระสอบละ 40 บาท จากเดิมกระสอบละ 500 บาท เป็น 540 บาท เนื่องจากสถานการณ์ราคาน้ำตาลทรายในตลาดโลกเริ่มปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก 5 เซนต์ต่อปอนด์ เป็น 5.7 เซนต์ต่อปอนด์ ทำให้โรงงานน้ำตาลมีเงินที่จะจ่ายค่าอ้อยขั้นต้นปี 2542/2543 ให้กับชาวไร้อ้อยได้เพิ่มเป็น 390 บาทต่อตันอ้อย จากเดิมที่จะจ่ายได้เพียง 350 บาทต่อตันอ้อย (กรุงเทพธุรกิจ 160243) อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีกรณีเกี่ยวกับว่าจะหาเงินส่วนที่ขาดอยู่มาจากไหน

ในการประชุม ครม. วันที่ 18 ก.พ. นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ รมต.อุตสาหกรรม เปิดเผยมว่า ขณะนี้ ก.พาณิชย์และ ก.เกษตรฯ สามารถจัดหางบเงินกู้ให้กองทุนอ้อยและน้ำตาลทรายได้แล้ว ในเบื้องต้นมีประมาณ 2,000 ล้านบาท โดยจัดมาจากกองทุน 3 แห่ง คือ กองทุนสงเคราะห์เกษตรกร กองทุนส่งเสริมการส่งออก และกองทุนคณะกรรมการนโยบายและมาตรการเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร (คชก.) แต่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบและพิจารณายกเลิกข้อบังคับของกองทุนต่างๆ ก่อน โดยตั้งเงื่อนไขว่า กองทุนจะต้องนำเงินไปเปิดบัญชีไว้ เพื่อค้ำประกันให้ธนาคารพาณิชย์รับซื้อเช็คจากชาวไร่ ซึ่ง ครม.ได้อนุมัติแนวทางการช่วยเหลือดังกล่าวในการประชุมวันที่ 22 ก.พ. (ไทยรัฐ 230243)

ต่อมา ม.ร.ว.ปรีดิยาธร เทวกุล กรรมการผู้จัดการ ธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทย (ธสน.) เปิดเผยหลังการประชุมร่วมระหว่างผู้แทนโรงงานน้ำตาลกับผู้แทนธนาคารพาณิชย์ เกี่ยวกับการออกเช็คล่วงหน้าค่าอ้อยขั้นต้นปี 2542/2543 ให้กับชาวไร้อ้อยตันละ 100 บาทว่า ขณะนี้ทาง ธสน.ได้จัดทำรายละเอียดของแผนการใช้เงินกู้ 2,000 ล้านบาท เพื่อใช้ค้ำประกันการออกเช็คล่วงหน้าของโรงงานน้ำตาลให้ชาวไร้อ้อยสามารถไปขายลดเช็คกับธนาคารพาณิชย์ต่างๆ ได้เสร็จแล้ว โดยวงเงินดังกล่าวสามารถให้ความช่วยเหลือโรงงานน้ำตาลได้เพียง 30 แห่งจากโรงงานน้ำตาลทั้งหมด 46 แห่ง คิดเป็นอ้อยที่จะเข้าที่ปีประมาณ 21 ล้านตัน เพราะจากตัวเลขของธนาคารพาณิชย์ พบว่าโรงงานน้ำตาล 30 แห่งดังกล่าว ไม่มีสภาพคล่องทางการเงิน อยู่ระหว่างการปรับโครงสร้างหนี้ และส่วนใหญ่ยังเป็นหนี้ที่ไม่ก่อให้เกิดรายได้ (เอ็นพีแอล) โดยในวันที่ 29 ก.พ. โรงงานน้ำตาลทั้ง 30 แห่ง จะเซ็นบันทึกข้อตกลงการชำระค่าอ้อยเบื้องต้นกับกองทุนอ้อยและน้ำตาลทราย โดยสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทราย (สอน.) จะลงนามเป็นพยาน ส่วนโรงงาน 16 แห่งที่เหลือนั้น หลังจากพิจารณาฐานะทางการเงินดูแล้ว เห็นว่ายังมีสภาพคล่องเพียงพอที่จะจ่ายเงินค่าอ้อยขั้นต้นได้ครบ 450 บาทต่อตันอ้อย แต่หากรัฐบาลสามารถหาเงินมาให้กับกองทุนอ้อยฯ ได้เพิ่มอีก 890 ล้านบาท ธสน.เชื่อว่าจะสามารถช่วยเหลือโรงงานน้ำตาลได้ครบทั้ง 46 แห่ง

อนึ่ง ม.ร.ว.ปรีดิยาธร ยังกล่าวถึงแนวโน้มอุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลว่า อุตสาหกรรมอ้อยและน้ำตาลยังคงต้องได้รับการแก้ไข ปัญหาต่อไปอีก เนื่องจากสถานการณ์ราคาน้ำตาลในตลาดโลกยังคงตกต่ำไปอีก 2-3 ปี เพราะผู้ผลิตน้ำตาลรายใหญ่ของโลกมีการส่งออกน้ำตาลเข้าสู่ตลาดในปริมาณที่สูงมาก โดยเปลี่ยนจากการนำน้ำตาลดิบไปผลิตแอลกอฮอล์เพื่อใช้เป็นเชื้อเพลิง มาใช้ผลิตเป็นน้ำตาลทรายเพื่อส่งออกแทน

ดังนั้น การแก้ไขปัญหาค่าอ้อยและน้ำตาลในอนาคต ผู้บริหารประเทศต้องเห็นเรื่องนี้เป็นเรื่องสำคัญที่ต้องเข้ามาแก้ไขอย่างจริงจัง ทั้งระบบ และรัฐบาลจะต้องเริ่มคิดหากลยุทธ์ก่อนถึงฤดูการผลิตใหม่ (กรุงเทพธุรกิจ 260243)

4. ความเคลื่อนไหวทางเศรษฐกิจต่างประเทศ

4.1 ความเคลื่อนไหวการประชุมระหว่างประเทศ

4.1.1 การประชุมอสังคัมภ์ ครั้งที่ 10: ความหวังของประเทศไทยที่สาม

การประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (อังคัมภ์) ครั้งที่ 10 ซึ่งจะมีสมาชิก 190 ประเทศทั่วโลกมาร่วมประชุม เพื่อกำหนดนโยบาย ทบทวนแนวทางการดำเนินการทางเศรษฐกิจและการค้าที่ผ่านมารอบ 50 ปี ตั้งแต่หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 รวมทั้งพิจารณากำหนดแนวทางยุทธศาสตร์เศรษฐกิจในอนาคต ขณะเดียวกันจะเป็นโอกาสให้ไทยและประเทศในเอเชียได้แสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางเศรษฐกิจอีกครั้งหนึ่ง หลังจากได้เกิดวิกฤติในช่วง 2 ปีเศษที่ผ่านมา ก่อนการประชุมจะเริ่มขึ้น เป็นที่คาดหวังกันว่า เวทีแห่งนี้จะเป็นเวทีสำคัญที่เปิดกว้างให้ประเทศกำลังพัฒนา องค์กรพัฒนาเอกชน องค์กรการค้าระหว่างประเทศ ได้เสนอแนะแนวคิดเพื่อกำหนดเป็นยุทธศาสตร์สำหรับการนำไปปฏิบัติให้เกิดบูรณธรรมและเป็นประโยชน์ต่อการค้าในยุคลูกโลกาภิวัตน์มากที่สุด และให้ประเทศกำลังพัฒนายืนหยัดอยู่ได้ภายใต้กระแสการค้าเสรีที่รุกคืบเข้ามาทุกขณะ

กำหนดการสำคัญอสังคัมภ์ ครั้งที่ 10

9 กุมภาพันธ์	นายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี เป็นประธานในพิธีเชิญธงสหประชาชาติ ธงชาติไทยและธงสัญลักษณ์ของการประชุมอสังคัมภ์
11 กุมภาพันธ์	นายศุภชัย พานิชภักดิ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ และนายรูเบนส์ วิจูเปโร เลขาธิการอสังคัมภ์ แถลงข่าวร่วมกัน
12 กุมภาพันธ์	การประชุมโต๊ะกลมระดับสูงของนักเศรษฐศาสตร์ที่มีชื่อเสียงของโลก นายโคฟี อันนัน เลขาธิการสหประชาชาติ เป็นประธานประชุมหัวหน้าองค์กรต่างๆ ภายใต้ระบบสหประชาชาติ นายมหาธีร์ โมฮัมหมัด นายกรัฐมนตรีมาเลเซีย นายอับดุลราห์มัน วาฮิด ประธานาธิบดีอินโดนีเซีย และนายเก๊ะ จ๊ก ตง นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ กล่าวถ้อยแถลงต่อที่ประชุม
13 กุมภาพันธ์	นายมิเชล กองเดส์ซูส์ กรรมการผู้จัดการกองทุนการเงินระหว่างประเทศกล่าวปาฐกถา
16 กุมภาพันธ์	นายไมค์ มัวร์ ผู้อำนวยการใหญ่องค์การการค้าโลก และนายเจมส์ วูล์ฟเพ็นเซอร์ ประธานธนาคารโลก กล่าวอภิปรายทั่วไป

ที่มา: มติชน 070243

การเตรียมตัวของรัฐบาลก่อนการประชุม

รัฐบาลไทยมีความมั่นใจในความพร้อมทุกด้านสำหรับการประชุมอสังคัมภ์ ครั้งที่ 10 ในวันที่ 12-19 ก.พ. 2543 ณ ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ซึ่งนับว่าเป็นการจัดประชุมนานาชาติที่ใหญ่ที่สุดเท่าที่ประเทศไทยเคยเป็นเจ้าภาพมา โดยทางเจ้าหน้าที่ตำรวจและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องเตรียมแผนรองรับไว้แล้ว ไม่ว่าจะเป็นการดูแลบุคคล สถานที่ การจราจร หรือสถานที่ท่องเที่ยวต่างๆ นอกจากนี้ยังมีองค์การสหประชาชาติเข้ามารับช่วงช่วยดูแลความปลอดภัยในบริเวณศูนย์ประชุมสิริกิติ์ระหว่างการประชุมอีกด้วย

การเตรียมตัวเคลื่อนไหวของภาคประชาสังคม

องค์กรพัฒนาเอกชน ประกาศรวมพลังเคลื่อนไหวขานรับการประชุมอสังคัมภ์ ครั้งที่ 10 โดยในคำประกาศระบุชัดเจนว่าจะเคลื่อนไหวทั้งในระบบและนอกระบบ ในระบบก็คือ เตรียมจัดกิจกรรมภาคประชาชนหรือ และนำเสนอประเด็นปัญหาผลกระทบผ่านผู้แทนไทยเข้าสู่ที่ประชุม ซึ่งจัดขึ้นระหว่างวันที่ 7-8 ก.พ. 2543 นี้ ขณะที่สมัชชาคนจนเองก็เตรียมเคลื่อนไหวนอกระบบเพื่อชี้แจงความเดือดร้อนของเกษตรกรไทยหน้าศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ โดยย้ำว่าจะดำเนินกิจกรรมอย่างสันติ ไม่ก่อเหตุปั่นป่วนต่อการประชุม

การประชุมหาข้อตกลงร่วมกันของกลุ่มเอ็นจีโอจำนวน 121 องค์กรจากทั่วโลก ภายใต้หัวข้อการประชุม "อสังคัมภ์กับประชาสังคมสู่เป้าหมายร่วมกัน" โดยมีนายรูเบนส์ วิจูเปโร เลขาธิการอสังคัมภ์ และ นายศุภชัย พานิชภักดิ์ ในฐานะประธานการประชุมอสังคัมภ์ครั้งนี้เข้ารับฟัง เป้าหมายในการพบปะหรือดังกล่าวเพื่อให้กลุ่มเอ็นจีโอได้มีโอกาสแสดงความคิดเห็นและสอบถามข้อสงสัยต่างๆ

ข้อเสนอของคณะกรรมการอสังคัมภ์ 10 ภาคประชาสังคม (ไทย)

คณะกรรมการภาคประชาสังคมไทยซึ่งประกอบด้วยองค์กรพัฒนาสังคมที่ทำงานกับกลุ่มคนด้อยโอกาสต่างๆ ที่ประสบปัญหาด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม ฯลฯ ทั่วประเทศ รวมทั้งองค์กรประชาชนและนักวิชาการจากสถาบันต่างๆ ได้นำเสนอข้อเรียกร้องและข้อเสนอบูรณธรรมต่อผู้แทนไทยและผู้แทนจากทุกประเทศที่เข้าร่วมประชุมครั้งนี้ เพื่อนำเข้าสู่การพิจารณาทั้งหมด 4 ด้านใหญ่ๆ คือ 1. ด้านเศรษฐกิจ ได้เสนอประเด็นที่ควรถกเถียง เช่นปัญหานี้คงค้างและการยกเลิกหนี้ ปัญหาความรู้เสถียรภาพของราคาสินค้าขึ้น

ปฐม การขาดองค์กรหรือกลไกระดับโลกที่จะควบคุมการไหลเวียนของทุนการเงิน การนำฉันทามติของขงตัน ซึ่งเน้นการเปิดเสรี การแปรรูป และการยกเลิกข้อจำกัดต่างๆ มาเป็นระเบียบโลกใหม่ และได้เสนอให้อังกฤษเป็นตัวช่วยสร้างความสมานฉันท์ระหว่างประเทศเจ้าหนี้-ลูกหนี้ โดยวิธีต่างๆ เช่น การเจรจากำหนดมาตรการชำระหนี้หรือ การพักชำระหนี้ หรือลดเงื่อนไขในการสร้างสภาพแวดล้อมทางเศรษฐกิจภายในประเทศที่เกิดวิกฤติ ให้มีเวลาในการปรับตัว เป็นต้น 2. *ด้านทรัพยากร เกษตรและสิ่งแวดล้อม* ได้เสนอให้รัฐบาลไทยสร้างฐานเศรษฐกิจการพึ่งตนเองให้เข้มแข็งจากระดับรากฐานสู่ระดับประเทศ, สร้างมาตรฐานและมาตรการ เพื่อให้ภาคเกษตรกรรมมีความมั่นคงสามารถดำเนินการผลิตที่ตอบสนองต่อการบริโภคของคนในประเทศอย่างต่อเนื่อง, ให้ยกเลิกระบบสิทธิบัตรสิ่งมีชีวิต ให้สิทธิการคุ้มครองชุมชนท้องถิ่นในการอนุรักษ์พันธุ์กรรม อย่างเท่าเทียมกับการให้สิทธิคุ้มครองนักปรับปรุงพันธุ์, คุ้มครองความปลอดภัยของพันธุ์กรรมพืชที่มีอยู่ในประเทศ และความมั่นคงของระบบการผลิตภาคเกษตรกรรมอันเกี่ยวเนื่องกับความมั่นคงของประเทศ, สร้างระบบ กฎเกณฑ์ และกลไกการมีส่วนร่วมของภาคประชาชน ประชาสังคม ในการเจรจาทางการค้าระหว่างประเทศร่วมกับตัวแทนภาครัฐและธุรกิจเอกชนอย่างเร่งด่วนและเป็นรูปธรรม, ให้อุดหนุนเรื่องผลผลิตการเกษตรไปผูกติดกับระบบการค้าเสรี เนื่องจากผลผลิตด้านการเกษตรมิได้เป็นไปเพื่อการค้าเท่านั้น แต่เป็นเรื่องของความมั่นคงทางสังคม การดำรงอยู่ทางวัฒนธรรม การอนุรักษ์ความหลากหลายทางพันธุกรรม การเคารพในสิทธิเกษตรกร สิทธิชุมชนต่อระบบเกษตรกรรมพื้นบ้าน, สนับสนุนการพัฒนากระบวนการเศรษฐกิจบนพื้นฐานการพัฒนาที่ยั่งยืนและเป็นธรรม เป็นต้น

3. *ด้านแรงงาน คณะทำงานฯ* ได้เสนอต่อรัฐบาลไทยให้สัตยาบันรับรองสิทธิเสรีภาพในการรวมตัวจัดตั้งสหภาพแรงงานและสิทธิเสรีภาพในการต่อรอง และให้มีการยกเลิกเงื่อนไขของไอเอ็มเอฟ ที่ไทยต้องปฏิบัติตามและส่งผลกระทบต่อความมั่นคงในการทำงานของผู้ใช้แรงงาน เป็นต้น 4. *ด้านสาธารณสุขและการคุ้มครองผู้บริโภค* คณะทำงานมีข้อเสนอให้รัฐบาลไทยจำกัดการค้าเสรีในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เช่น ยา อาหารและการเกษตร และควรมีมาตรการหยุดให้ความคุ้มครองสิทธิบัตรเมื่อเกิดปัญหาการขาดแคลนยา ยาราคาแพง เป็นต้น (ผู้จัดการ 140243)

เปิดฉากการประชุม: การรวมพลังของมือบคนจน

กลุ่มสมัชชาคนจน องค์กรพัฒนาเอกชนจากต่างประเทศ สหพันธ์นิสิตนักศึกษาแห่งประเทศไทย จำนวนประมาณ 1,000 คน ซึ่งประกอบด้วยกลุ่มกรีนพีซ องค์กรชาวนาโลก โฟกัส และกลุ่มประชาสังคมนานาชาติที่มีชาวต่างประเทศส่งตัวแทนเข้าร่วมถึง 41 ประเทศ ได้เดินขบวนเคลื่อนไหวเพื่อแสดงเจตจำนงจะเข้าไปยื่นหนังสือต่อเลขาธิการอังกฤษ เพื่อชี้ให้เห็นผลกระทบที่เกิดขึ้นจากนโยบายการเปิดการค้าเสรี โดยขบวนของผู้ชุมนุมมีการขู่ว่าจะปักหลักประท้วงการค้าโลกและไอเอ็มเอฟ ใช้รถบรรทุก 6 ล้อติดเครื่องขยายเสียงกล่าวปราศรัยโจมตีนโยบายการค้าเสรีและประเทศมหาอำนาจสลัดกับการร้องเพลงปลุกใจ ตัวแทนจากกลุ่มสมัชชาคนจน กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชนจากต่างประเทศ และกลุ่มรัฐวิสาหกิจต่างๆ ได้ผลัดกันยื่นหนังสือร้องเรียนหลายฉบับต่อตัวแทนการประชุมอังกฤษ โดยหวังว่าข้อเรียกร้องต่างๆ จะได้รับการนำเสนอในที่ประชุม

กองเคสชูส์ ถูกเคັกปาหน้า: ของขวัญจากเอ็นจีโอ

ในวันที่ 13 ก.พ. นายมิเชล กองเคสชูส์ ผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ถูกนายโรเบิร์ต ไนแมน ตัวแทนขององค์กรพัฒนาเอกชนซึ่งได้รับอนุญาตให้เข้ามาใช้สถานที่ในศูนย์บุกเข้าใช้ขนมเค้กปาใส่หน้าก่อนขึ้นกล่าวสุนทรพจน์ เนื่องจากไม่พอใจการดำเนินงานของไอเอ็มเอฟ สำหรับนายกองเคสชูส์นั้นไม่ได้ตั้งใจ เห็นว่าเป็นเรื่องปกติที่มีการแสดงออกถึงความไม่พอใจต่อไอเอ็มเอฟ

สรุปทัศนะและปาฐกถาสำคัญจากผู้เข้าร่วมการประชุมอังกฤษ

นายมิเชล กองเคสชูส์ ผู้อำนวยการกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) ได้แสดงปาฐกถาในหัวข้อเรื่อง "โลกาภิวัตน์และการลดความยากจนด้วยแนวทางระบบการค้าเสรีพหุนิยม" มีสาระสำคัญที่เสนอให้ระบบโลกาภิวัตน์เป็นโอกาสในการพัฒนาความก้าวหน้าแก่โลก โดยต้องเสริมความแข็งแกร่งและศักยภาพให้กับรัฐบาลและประชาคมโลก สร้างกรอบการทำงานที่มีระเบียบและครอบคลุม โดยเฉพาะด้านการค้า แต่รวมถึงการกระทำธุรกรรมระหว่างประเทศทุกด้านที่สร้างสภาพส่งเสริมการแข่งขันที่มั่นคง และสามารถกระทำได้อย่างเสรีและเปิดกว้าง

นายรูเบนส์ ริคูเปโร เลขาธิการการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (อังค์ถัด) กล่าวว่าเป็นเรื่องสำคัญที่ต้องมีการรับฟังความเห็นของกลุ่มเคลื่อนไหว เพราะเขาคิดว่าการจำกัดให้พวกนี้จับกลุ่มประท้วงอยู่เฉพาะตามท้องถนน เป็นเรื่องอันตรายมาก พร้อมเสริมว่าเป็นเรื่องจำเป็นมากที่ต้องรับฟังประเด็นปัญหาซึ่งเป็นที่วิตกของคนกลุ่มนี้ และพยายามหาเหตุผลเบื้องหลังการชุมนุมประท้วงทั้งหลาย รวมถึงพิจารณาว่าสามารถทำอะไรได้บ้าง เพื่อส่งผ่านความรู้สึกเหล่านี้ไปถึงองค์กรระหว่างประเทศในรูปแบบที่สร้างสรรค์

ในส่วนของการประชุมนั้น นายริคูเปโรหวังว่าจะสามารถวางรากฐานสำหรับการเจรจาฉบับใหม่เพื่อเปิดเสรีการค้า ซึ่งประเทศกำลังพัฒนาจะมีสิทธิมีเสียงอย่างแท้จริง พร้อมเสริมว่าการประชุมอังกฤษที่กรุงเทพฯ จะเป็นการประสานความวิตกกังวลกันระหว่างภาครัฐและเอกชน เกี่ยวกับผลกระทบจากการเปิดเสรีการค้าที่มีต่อความสามารถด้านการแข่งขันในตลาดโลกของประเทศกำลังพัฒนา

นายกรัฐมนตรีหม่อมราชวงศ์วิจิตร ภูมิพัฒน์ ผู้นำมาเลเซีย ได้แสดงความคิดเห็นระหว่างการประชุมองค์การครั้งที่ 10 เกี่ยวกับประเด็นสำคัญของการประชุมครั้งนี้ซึ่งก็คือ "การทำให้กระบวนการโลกาภิวัตน์เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่ายอย่างเท่าเทียมกัน โดยเฉพาะประเทศกำลังพัฒนา" โดยกล่าวว่า ความไม่เท่าเทียมระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนาขยายวงสูงขึ้นไปทุกขณะ และผลประโยชน์จากระบบการค้าพหุภาคี เช่น กฎระเบียบการค้าขององค์การการค้าโลก (ดับบลิวทีโอ) ไม่ได้กระจายอย่างเท่าเทียมในทุกประเทศ พร้อมกันนั้น ได้วิพากษ์วิจารณ์กระแสการผนวกกิจการของบริษัทขนาดใหญ่ในชาติตะวันตก โดยระบุว่ารู้สึกตกใจที่เห็นการเคลื่อนไหวของบริษัทขนาดใหญ่หลายบริษัทที่เข้ามายึดกุมผลประโยชน์จากการค้าเสรีและกระบวนการโลกาภิวัตน์ นายกรัฐมนตรีมาเลเซียชี้ว่า การผนวกกิจการทำให้บริษัทขนาดใหญ่ยิ่งมีขนาดใหญ่ขึ้น และเกรงว่าหากอนุญาตให้บริษัทขนาดใหญ่เหล่านี้เข้าไปทำธุรกิจในประเทศโดยเสรีจะเปิดโอกาสให้บริษัทเหล่านี้เข้าไปกลืนกินบริษัทท้องถิ่นในประเทศได้ พร้อมกันนั้นยังได้กล่าวถึงเหตุการณ์วิกฤติเศรษฐกิจที่ผ่านมาว่า ในตอนแรกมาเลเซียเล็งเห็นถึงความจำเป็นในการทำตามคำแนะนำของกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (ไอเอ็มเอฟ) อย่างไรก็ตาม รัฐบาลก็กังวลใจไม่เข้าไปแทรกแซงไอเอ็มเอฟ และดำเนินการแก้ปัญหาตามแนวทางของตนเอง เนื่องจากเห็นว่าแนวทางของไอเอ็มเอฟจะยิ่งทำให้สถานการณ์เลวร้ายลง แม้ว่าผู้นำมาเลเซียจะวิพากษ์วิจารณ์กระบวนการโลกาภิวัตน์และประเทศมหาอำนาจอย่างรุนแรง แต่ได้แสดงความเชื่อมั่นว่าการประชุมองค์การครั้งนี้จะเป็นเวทีให้ทุกประเทศรวมทั้งประเทศกำลังพัฒนาร่วมกันกำหนดทิศทางใหม่ๆ เพื่อการพัฒนา และช่วยให้ประเทศกำลังพัฒนาที่มีความพร้อมในการรับมือปัญหาท้าทายในศตวรรษที่ 21 ได้

นายโก๊ะ จก ตง นายกรัฐมนตรีสิงคโปร์ ให้ความเห็นและเชื่อว่าผลลัพธ์จากการประชุมในซีแอตเติลได้สร้างความเจ็บปวดให้กับทุกประเทศ โดยเฉพาะกับประเทศกำลังพัฒนาในระยะยาว และต้องดำเนินการทุกวิถีทางที่จะรับประกันว่า ความล้มเหลวที่ซีแอตเติลจะไม่ส่งผลให้ความพยายามที่จะสร้างความก้าวหน้าให้กับโลกผ่านการค้าเสรีมีอันต้องล้มไป อย่างไรก็ตาม นายโก๊ะกล่าวว่า ปัญหาข้างต้นนี้เป็นประเด็นใหญ่กว่าการเจรจาของดับบลิวทีโอ และการค้ารอบใหม่ การประชุมองค์การครั้งที่ 10 จึงเป็นโอกาสสำคัญที่จะใช้เวทีนี้เป็นที่หารือถึงขั้นตอนที่คืบหน้าของการเจรจาการค้าโลก

นายไมค์ มัวร์ ผู้อำนวยการองค์การการค้าโลก (ดับเบิลยูทีโอ) ได้แสดงปาฐกถาในหัวข้อ "กลับสู่เส้นทางเพื่อการค้าและการพัฒนา" ระหว่างการประชุมองค์การครั้งที่ 10 มีเนื้อหาสรุปว่า ดับเบิลยูทีโอจะช่วยสนับสนุนชาติโลกที่สามให้เข้าถึงตลาดเสรีได้อย่างเท่าเทียม เพื่อจุดให้ชาติเหล่านี้ได้รับความเป็นธรรมในระบบการค้าเสรีหลายฝ่ายที่กำลังดำเนินในปัจจุบัน และกล่าวอีกว่าดับเบิลยูทีโอจำเป็นต้องร่วมมืออย่างใกล้ชิดกับ "องค์กรอื่น" โดยความร่วมมือดังกล่าวควรจะเป็นแบบอย่างและพื้นฐานความร่วมมือเชิงสร้างสรรค์ต่อกลุ่มสถาบันเศรษฐกิจระหว่างประเทศอื่นๆ และยังคงร่วมมือศึกษาวิจัยการพัฒนาทางด้านการค้าและการพัฒนาเพื่อผลประโยชน์ของประชาชนในทุกภูมิภาคอีกด้วย

นายเจมส์ วูล์ฟเพนซอร์ ประธานธนาคารโลก ได้กล่าวปาฐกถาในที่ประชุมองค์การครั้งที่ 10 ภายใต้หัวข้อ "บทบาทการพัฒนาการค้าและการพัฒนา" มีสาระเรียกร้องให้ชาติโลกที่สามได้เข้ามามีบทบาทมากขึ้นในสังคมใหม่ของโลก ซึ่งตั้งอยู่บนระบบการค้าเสรีภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ ซึ่งถือเป็นวิกฤติที่กำลังเกิดขึ้นกับประเทศกำลังพัฒนาในศตวรรษที่ 21 โดยธนาคารโลกกำลังผลักดันแนวทาง "การบทบาทการค้าและการพัฒนา" ให้เป็นจริงขึ้น และชี้ให้เห็นว่าโลกาภิวัตน์จะต้องเป็นตลาดรวมของทุกฝ่าย ขณะเดียวกัน ทุกฝ่ายก็ต้องร่วมมือกันแก้ปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นจากระบบ ในวิถีทางเชิงร่วมมือและโปร่งใส โดยมุ่งเน้นความสำคัญหลักต่อการช่วยเหลือชาติที่ยากจนที่สุด

บทสรุปการประชุมองค์การ: กรุ่ยทางสู่การเปิดเจรจาการค้ารอบใหม่

การประชุมองค์การ ครั้งที่ 10 ซึ่งดำเนินมาเป็นเวลา 8 วันเต็มได้ปิดฉากลงในวันที่ 19 ก.พ. 2543 โดยเนื้อหาสาระสำคัญของการประชุมสรุปไว้ในประกาศ 2 ฉบับ คือ ปฏิญญากรุงเทพ (Bangkok Declaration) และ แผนปฏิบัติการกรุงเทพ (Bangkok Plan of Action)

สาระสำคัญของประกาศ 2 ฉบับ สรุปได้ดังนี้

- * โลกาภิวัตน์ยังคงมีศักยภาพในการเป็นแรงขับเคลื่อนที่มีพลังและพลวัต หากแต่การให้ได้มาซึ่งประโยชน์สูงสุดจากโลกาภิวัตน์ จำเป็นต้อง มีนโยบายเศรษฐกิจในประเทศอย่างเหมาะสม รวมทั้งมีความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศ โดยให้ประชาคมระหว่างประเทศ หาทองทางแก้ไขความไม่สมดุล และความไม่เท่าเทียมกัน เพื่อให้ผลประโยชน์อันเกิดขึ้นจากโลกาภิวัตน์ได้รับการแบ่งปันอย่างกว้างขวาง ทั้งภายในและนอกประเทศ
- * ให้มีความร่วมมือระหว่างประเทศในการปรับปรุงระบบการเงินระหว่างประเทศที่เป็นอยู่ให้มีระเบียบมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงในการเผชิญกับวิกฤติเศรษฐกิจที่อาจเกิดขึ้นได้ในอนาคต รวมทั้งให้ระบบการเงินใหม่นี้เอื้อต่อการค้าและการพัฒนาอีกด้วย
- * เรียกร้องให้เพิ่มความร่วมมือทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศกำลังพัฒนา และการรวมกลุ่มกันทางเศรษฐกิจ เพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพซึ่งกันและกัน
- * ให้มีการนำการข้อตกลงในการเจรจาอนุภูมิภาคมาพิจารณาใหม่ เพื่อเปิดตลาดให้กับสินค้าจากประเทศกำลังพัฒนามากขึ้น

- * อังค์ถัดควรมืบทบาทสำคัญในกระบวนการปฏิรูประบบสอดส่องติดตามและด้านกฎระเบียบที่เป็นอยู่ เพิ่มระบบสัญญาณเตือนภัยล่วงหน้าตลอดจนศักยภาพในการแก้ไขปัญหาทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้น และเสนอให้มีการปรับปรุงการทำงานและโครงสร้างกลไกระหว่างรัฐบาลของอังค์ถัด
- * หนี้สินของประเทศที่มีหนี้สูงสุดควรได้รับการยกเลิก เพราะจะเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศในหลายด้าน

เอ็นจีโอปฏิเสธ "ปฏิญญากรุงเทพ"

ภาคประชาสังคมได้ออกมาปฏิเสธปฏิญญากรุงเทพของการประชุมอังค์ถัด เนื่องจากการประชุมดังกล่าวไม่ได้นำไปสู่ข้อสรุปใหม่แต่อย่างใด แต่ยังคงอยู่ในความหวัง และความเชื่อว่าโลกาภิวัตน์และการค้าเสรีเป็นแนวทางที่มีประสิทธิภาพ การสร้างความเจริญทางด้านเศรษฐกิจยังคงเป็นเนื้อหาสำคัญของเป้าหมายที่จะนำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน ในขณะที่ภาคประชาสังคมเสนอว่า การพัฒนาที่ยั่งยืนต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคนซึ่งเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาและอยู่เหนือการค้าเสรี ดังนั้น ผลสรุปและแผนปฏิบัติการจากการประชุมครั้งนี้จึงเป็นเพียงการหาข้อตกลงในหลักการกว้างๆ เพื่อประนีประนอมผลประโยชน์ระหว่างประเทศที่พัฒนาแล้วกับประเทศกำลังพัฒนา แต่ไม่มีข้อตกลงเฉพาะเจาะจงและเป็นรูปธรรมที่ชัดเจนอันนำไปสู่การจัดการปัญหาที่เกิดขึ้นอยู่ในขณะนี้ (รายงานข่าวจากหนังสือพิมพ์ และเว็บไซต์เดือน ก.พ. 2543)

5. ประมวลทัศน์และการวิเคราะห์ภาคประชาชน องค์กรพัฒนาเอกชน นักวิชาการ และธุรกิจเอกชน

5.1 การประชุมอังค์ถัดในทัศนะของ NGOs

5.1.1 นานาทัศนะและการเคลื่อนไหวก่อนประชุมอังค์ถัด

ในการประชุมระดมความเห็นของ NGOs ระหว่างวันที่ 7-8 ก.พ. ที่ผ่านมา ที่ตึกเอสแคป กรุงเทพฯ องค์กรพัฒนาเอกชนในประเทศและนานาชาติได้สรุปข้อเสนอแนะของเวทีประชาสังคมต่อเวทีอังค์ถัด มุ่งเน้นบทบาทของอังค์ถัดในฐานะที่เป็นเวทีทางความคิด โดยเสนอวิสัยทัศน์หรือมาตรการ ดังนี้ 1) มาตรการหรือยุทธศาสตร์ที่ป้องกันมิให้เกิดการผูกขาดการค้าการลงทุน ทั้งในระดับประเทศ ภูมิภาค และระดับโลก 2) มาตรการคุ้มกันมิให้เกิดการแข่งขันที่ไม่เป็นธรรมหรือเปิดโอกาสให้บริษัทประเทศหนึ่งสามารถเข้าครอบงำหรือทำลายความมั่นคงทางอาหารของประเทศอื่นและทรัพยากรธรรมชาติซึ่งเป็นฐานการผลิต 3) มาตรการทางเศรษฐกิจการค้าที่คำนึงถึงสิทธิมนุษยชน สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพยากรของชุมชนท้องถิ่น ศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และความเท่าเทียมกันทางเพศ 4) มาตรการการสร้างชุมชนสังคมแบบองค์รวม หรือการพัฒนาอย่างยั่งยืน เน้นการพึ่งตนเองของประชาชาติ และ 5) ยุทธศาสตร์ความร่วมมือ หรือการมีส่วนร่วมของประชาชนหรือประชาชาติ ในการช่วยเหลือและแบ่งปันกันบนหลักธรรมาภิบาลไต่ระหว่างมนุษย์ด้วยกัน และสิ่งแวดล้อม (กรุงเทพธุรกิจ 100243)

ศ.เสน่ห์ จามริก ประธานสถาบันวิจัยชุมชนท้องถิ่นเพื่อการพัฒนา กล่าวว่า การค้าเสรีดีแน่นอน หากเสรีอย่างแท้จริง แต่การค้าเสรีขณะนี้อยู่บนพื้นฐานที่ไม่เป็นธรรม และการค้าเสรีไม่ใช่เพียงการเข้ามาทะลุทะลวงการค้าอย่างเดียวยกเว้นหากเข้ามาครอบงำสิทธิความเป็นคน ดังนั้น สิ่งที่รัฐบาลไทยควรจะต้องดำเนินการคือการคำนึงถึงการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืนอยู่บนพื้นฐานของการพึ่งพาตนเองได้ และควรจะต้องเป็นการพัฒนาเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับวัฒนธรรมของประเทศ เช่น การพัฒนาธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม(กรุงเทพธุรกิจ 100243)

อริช แรมุนโด ชาวนาจากฟิลิปปินส์ องค์กรชาวนาโลก กล่าวว่า องค์กรชาวนาโลกไม่เห็นด้วยที่จะให้มีการเปิดการค้าเสรีโดยเฉพาะการค้าขายทางด้านเกษตรเสรี เพราะเมื่อ 4-5 ปีที่ผ่านมา มีคนบอกเราว่า หากไม่เปิดการค้าเสรีด้านการเกษตร เราจะไม่มีอนาคต แต่เมื่อ 5 ปีหลังจากนั้น เราก็พบว่า คำพูดดังกล่าวไม่เป็นความจริง เพราะเราได้รับผลกระทบ ชาวนาจำนวนมากล้มละลายและเป็นหนี้สิน การค้าเสรีที่ไม่เป็นธรรมจะเข้ามาทำลายละเมิดสิทธิมนุษยชน ที่อยู่อาศัย สุขภาพ จึงเป็นเหตุผลที่องค์กรชาวนาโลกจะต่อต้านการค้าเสรีสินค้าเกษตร เพราะจะส่งผลกระทบต่อชาวนาทั่วโลก (กรุงเทพธุรกิจ 100243)

นายเกษร บุญชัย เครือข่ายสิ่งแวดล้อมและทรัพยากร กล่าวว่า การค้าเสรี ไม่ได้เสรีอย่างแท้จริง โดยเฉพาะไทย หากเปิดการค้าเสรี จะเป็นการเปิดประเทศ อุตสาหกรรมขนาดใหญ่จะเข้ามา โดยชัดเจนที่สุดกรณีการเข้ามาของพืชตัดแต่งพันธุกรรม หรือจีเอ็มโอ ซึ่งเป็นการผลักดันของกลุ่มบริษัทข้ามชาติ จึงไม่เห็นด้วยที่รัฐบาลไทยจะเปิดการค้าเสรี และต้องการให้การประชุมอังค์ถัด กำหนดเงื่อนไขให้การพัฒนาเศรษฐกิจ สนับสนุนการคุ้มครองสิทธิชุมชน และกำหนดเงื่อนไขชัดเจนในเรื่องของการให้สิทธิบัตรสิ่งมีชีวิต เราไม่ต้องการให้มีการให้สิทธิบัตรสิ่งมีชีวิต การเปิดการค้าเสรี จะส่งผลให้บริษัทข้ามชาติเข้ามาฉกชิงทรัพยากรในประเทศ และเราขอต่อต้านเงื่อนไขต่างๆที่มาจากไอเอ็มเอฟ ๓.โลก และ๖.พัฒนาแห่งเอเชียที่ต้องการให้ไทยแปรรูปทรัพยากรและให้มีการซื้อขายน้ำ เพราะนั่นหมายถึงการนำกรรมสิทธิ์น้ำไปสู่บริษัทขนาดใหญ่ ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อคนจน (กรุงเทพธุรกิจ 100243)

นายสมชาย รอดเกลี้ยง ผู้อำนวยการศูนย์พัฒนาชุมชนเมือง กล่าวว่า จากวิกฤติเศรษฐกิจพบว่าคนยากจนในเมืองเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่าตัว และคาดว่าในอนาคตอีกประมาณ 7 ปี จะเพิ่มเป็นสัดส่วน 50:50 กับคนเมือง ซึ่งเป็นผลสืบเนื่องจากการค้าเสรีที่ทำให้มีการเปลี่ยนมือการถือครองที่ดินจากเกษตรกรเป็นนายทุนหรือผู้มีอำนาจ โดยการสำรวจของ ก.แรงงานระบุว่า ในแต่ละปีมีแรงงานอพยพจากชนบทเข้าสู่เมืองประมาณ 33% ทำให้เมืองมีปัญหามากขึ้น โดยระบบเมืองขยายตัวอย่างไร้ทิศทาง เพราะการแก้ปัญหาคนจนในความหมายของระบบการค้าเสรี หมายถึงการจัดทำโครงการเพื่อนำคนจนไปอยู่ตามชานเมือง เพราะที่ดินในเมืองมีราคาแพง (กรุงเทพฯธุรกิจ 100243)

นางแอนน์ เพทตีเฟอร์ จาก Jubile 2000 เอ็นจีโอจากประเทศอังกฤษ ซึ่งทำงานเกี่ยวกับการเรียกร้องให้ยกเลิกหนี้สินให้กับประเทศยากจนที่ได้รับผลจากการพัฒนาที่ผิดพลาดของ ธ.โลก และไอเอ็มเอฟ กล่าวว่า รัฐบาลไทยไม่ควรกังวลต่อการชุมนุมของเอ็นจีโอ และเป็นโอกาสให้ประเทศไทยได้แสดงให้เห็นว่า มีความเป็นประชาธิปไตย มากน้อยเพียงใด การชุมนุมขององค์กรพัฒนาเอกชน ก็เพื่อพิทักษ์โลก รักษาโลก และจะเป็นการชุมนุมอย่างสงบ ในส่วนตัวนั้น ตนจะเข้าร่วมการชุมนุมอย่างแน่นอน เพราะโกรธที่ประเทศร่ำรวยกระทำต่อประเทศยากจนเป็นอย่างมาก และคนในอังกฤษก็มีความรู้สึกนี้เช่นกัน (กรุงเทพฯธุรกิจ 100243)

นายบำรุง คะโยธา ที่ปรึกษาสมัชชาคนจน กล่าวถึงการชุมนุมแสดงความคิดเห็นต่อการประชุมองค์กัถว่า ขอยืนยันว่าจะมีการชุมนุมอย่างสงบที่หน้าศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์อย่างแน่นอน และรัฐบาลจะต้องเคารพต่อการชุมนุมดังกล่าว เพราะเป็นการชุมนุมภายใต้รัฐธรรมนูญ เว่าว่าการประชุมครั้งนี้ ถือเป็นการแสดงเจตจำนงของประเทศโลกที่ 3 ซึ่งได้รับผลกระทบจากการค้าเสรี "เรายืนยันจะมีการชุมนุมใกล้ที่ประชุมมากที่สุด เขาประชุมที่ไหนเราก็จะไปที่นั่น เพราะต้องการประกาศให้คนรู้ มิฉะนั้นก็เข้าไปชุมนุมในป่า หรือสนามม้า นางเล็งไม่ดีกว่าหรือและหากรัฐบาลเอาหมามากัดประชาชนอีก ขณะนี้ สมัชชาคนจนก็เตรียมจัดชาวบ้านอีสานที่กินหมาเพื่อรับมือเอาไว้แล้ว" นายบำรุงกล่าว (กรุงเทพฯธุรกิจ 100243)

4.3.2 การแสดงทัศนะของ NGOs หลังประชุมองค์กัถ

นายวีรพล ไสกา แกนนำสมัชชาคนจนและเครือข่ายพันธมิตรคนจน อานแถลงการณ์แสดงทัศนะต่อการประชุมองค์กัถในหัวข้อสมานฉันท์ขบวนการประชาชนต่อต้านการล่าอาณานิคมยุคใหม่ด้วยข้ออ้างการค้าและการพัฒนา ซึ่งมีเนื้อหาระบุว่า ในนามเครือข่ายพันธมิตรคนจนขอประกาศว่า การชุมนุมในช่วงการประชุมองค์กัถมีข้อสรุปว่า การประชุมดังกล่าวเป็นการสร้างความชอบธรรมแก่ประเทศมหาอำนาจและบริษัทข้ามชาติต่อการกดขี่ขูดรีดประชาชน การประชุมองค์กัถจึงไม่สามารถเป็นหลักประกันทางสังคมถึงการค้าที่เป็นธรรมและการพัฒนาที่ยั่งยืน ถึงแม้การประชุมดังกล่าวจะมีตัวแทนประเทศกำลังพัฒนาจำนวนมาก แต่รัฐบาลประเทศกำลังพัฒนาที่สมยอมต่อการค้าและการพัฒนาที่สร้างความยากจน ทำลายสิ่งแวดล้อม ฯลฯ และขอแสดงความเสียใจต่อรัฐบาลไทยที่ทุ่มเงินเพื่อเป็นเจ้าภาพและผู้อำนวยความสะดวกในการประชุม แต่ใส่ร้ายป้ายสีการชุมนุมว่าเป็นการก่อวินาศกรรมจับกุมเจ้าหน้าที่องค์กรเอกชน ต่อต้านแผนการช่วยเหลือประเทศไทย ต่อต้านระบบสิทธิบัตรสิ่งมีชีวิต และเมื่อไม่อาจหวังพึ่งที่ประชุมองค์กัถได้ จึงสาบแช่ง พร้อมทั้งประกาศว่าจะไม่ไปร่วมชุมนุมในการประชุมเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย(เอทีบี) ในวันที่ 6-9 พ.ค. 2543 ที่ จ.เชียงใหม่ (มติชน 190243)

นางสาววันิดา ดันติวิทยพิทักษ์ ที่ปรึกษาสมัชชาคนจน กล่าวว่า สมัชชาคนจนขอสรุปว่า ในการประชุมครั้งนี้รัฐบาลไทยไม่แสดงวิสัยทัศน์ต่อการประชุม ไม่ได้ต่อเรื่องการค้าและการพัฒนาเลย เป็นเพียงแต่เจ้าภาพและอำนวยความสะดวกเท่านั้น เวทีองค์กัถจึงไม่ใช่เวทีของประเทศด้อยพัฒนาที่จะรวมตัวไปต่อสู้ประเทศพัฒนาแล้ว เป็นเพียงเวทีลวงโลกหรือเสื่อกระดาน อย่างไรก็ตามการประชุมครั้งนี้ถือว่ารุดเป้าหมายที่สามารถเผยแพร่เรื่องราวความเดือดร้อนของผู้ได้รับผลกระทบจากการพัฒนาออกไปสู่สังคมโลกมากขึ้นเท่านั้น "ในส่วนตัวที่องค์กัถอาจจะทำให้เขาู้จักคนจนมากขึ้น ว่าคนจนรวมตัวกันได้เท่านั้นเอง แต่คงไม่เข้าใจเนื้อหาเท่าไร" (มติชน 190243)

นายพิภพ ธงไชย ประธานคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) กล่าวว่า ตลอดเวลา 7 วันที่ผ่านมา ตนเห็นว่า รัฐบาลไม่ได้ทำหน้าที่กำหนดนโยบายหรือยุทธศาสตร์ในการต่อรองกับประเทศมหาอำนาจอย่างกลุ่ม จี 7 ที่กำลังวางแผนพัฒนาการค้าโลกโดยไม่สนใจประเทศด้อยพัฒนา ตนรู้สึกผิดหวังรัฐบาลไทยที่ตามมติการประชุมที่เปลี่ยนไปไม่ทัน เช่นการมีส่วนร่วมของ NGOs ทางองค์กัถนั้นต้อนรับอย่างดี ผู้ชุมนุมขอให้จัดห้องให้ชาวบ้านไปนั่งอธิบายปัญหาเกี่ยวกับนาชาติกัถให้ ไปยื่นหนังสือก็ออกมารับหนังสือด้วยใบหน้ายิ้มแย้มทุกวัน ในขณะที่รัฐบาลไทยพยายามไล่คนจนให้ห่างจากศูนย์ประชุมสิริกิติ์มากที่สุด อย่างไรก็ตาม แม้องค์กัถจะแสดงความยอมรับเจ้าบ้านและ NGOs มากขึ้น แต่ไอเอ็มเอฟและธ.โลกยังไม่มีทีท่าเปลี่ยนแปลงแผนการพัฒนาการค้า สรุปได้ว่าองค์กัถไม่มีอำนาจต่อรองกับไอเอ็มเอฟและธ.โลก (มติชน 190243)

นายสุวิทย์ วัฒหนู เลขาธิการคณะกรรมการรณรงค์เพื่อประชาธิปไตย (ครป.) และเลขาธิการมูลนิธิพัฒนาที่อยู่อาศัยกล่าวว่า การประชุมองค์กัถ 7 วันที่ผ่านมา ตนเห็นว่าเป็นเวทีที่พยายามฝันร้ายจากเหตุการณ์ซีแอตเติล สหรัฐฯ แต่ไม่ส่งผลต่อการพัฒนาในประเทศไทยเลยและคนจนก็ไม่ได้รับอะไรจากการประชุม รัฐบาลไม่ใช้โอกาสการประชุมสะท้อนปัญหาของการพัฒนาที่ผิดพลาดมาตลอดมุ่งหน้าตาชื่อเสียงของประเทศมากกว่าที่จะประมวลปัญหาของคนไทยให้นานาชาติเห็น (มติชน 190243)

ความเคลื่อนไหวด้านประชากร สิ่งแวดล้อม และพลังงาน

1. ความเคลื่อนไหวด้านประชากร

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านประชากรและคุณภาพชีวิตภาคครัวเรือน

1.1.1 ครม. ยับยั้งการปรับค่าจ้างขั้นต่ำ '43' ชะลอ 3 เดือนรอเศรษฐกิจฟื้น

พล.ต.ต.วุฒิ สุโกศล รมต.แรงงานฯ เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 8 ก.พ. 2543 ครม.มีมติยับยั้งการขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำของปี 2543 ตามที่คณะกรรมการค่าจ้างกลางเสนอว่าให้ชะลอออกไป เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจและเงินเฟ้อยังไม่เอื้ออำนวยให้ปรับขึ้นค่าจ้างขั้นต่ำสำหรับแรงงานไร้ฝีมือแรกเข้าทำงาน โดยเห็นสมควรให้ติดตามภาวะเศรษฐกิจและเงินเฟ้อต่อไปอีก 3 เดือน จึงจะทบทวนอีกครั้งในเดือนเม.ย. 2543 ทั้งนี้คณะกรรมการฯ คาดว่าการชะลอการปรับค่าจ้างขั้นต่ำออกไปจะช่วยรักษาสภาพการจ้างงานในตลาดแรงงานไม่ให้ตกต่ำลง ส่งเสริมให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้น ซึ่งจะช่วยลดปัญหาการว่างงานไม่ให้รุนแรงมากขึ้น และช่วยรักษาระดับการแข่งขันทางการค้ากับต่างประเทศไว้ได้ด้วย

ดังนั้น อัตราค่าจ้างขั้นต่ำยังคงเป็นอัตราเดิมคือวันละ 162 บาท ในท้องที่ กทม. นนทบุรี สมุทรปราการ นครปฐม และภูเก็ต, วันละ 140 บาท ในท้องที่สระบุรี ชลบุรี เชียงใหม่ นครราชสีมา หนองบัวลำภู และวันละ 130 บาท ในท้องที่ที่เหลือ 63 จังหวัดทั่วประเทศ ส่วนการขึ้นค่าจ้างประจำปีให้นายจ้างและผู้ประกอบการภาคเอกชนพิจารณาปรับค่าจ้างประจำปีให้แก่ลูกจ้างทั้งที่มีฝีมือและไม่มีฝีมือซึ่งทำงานครบ 1 ปี เนื่องจากเศรษฐกิจปี 2542 ขยายตัว 3-4% และคาดว่าจะขยายตัวเป็น 4-4.4% สำหรับในปีนี้จะจึงเสนอให้นายจ้างขึ้นเงินเดือนตามผลงานและผลประกอบการที่นายจ้างได้รับ 2-4% เพื่อให้เกิดความเป็นธรรมแก่ลูกจ้างเก่าและสันติสุขในวงการแรงงาน (ไทยรัฐ 090243)

1.1.2 สศค. คาดการณ์ปี 2543 แรงงานว่างงาน 2.52 ล้านคน

แหล่งข่าวสำนักงานเศรษฐกิจการคลัง (สศค.) เปิดเผยตัวเลขการว่างงานในปี 2543 ว่า จากการประเมินตัวเลขข้อมูลคาดว่าจะมีผู้ว่างงานเฉลี่ย 2.52 ล้านคน คิดเป็น 7.44% ของกำลังแรงงานรวม 33.85 ล้านคน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อน เนื่องจากในปีนี้จะมีการสำเร็จการศึกษาจำนวนมาก ขณะที่ปริมาณงานยังไม่ขยายตัวรองรับการเพิ่มขึ้นของแรงงานใหม่ได้อย่างเพียงพอ ส่วนตัวเลขของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ในการสำรวจประชากรรอบที่ 4 พบว่าในปี 2542 มีการว่างงานเฉลี่ยทั้งปี 1.38 ล้านคน คิดเป็น 4.17% ลดลงจากปี 2541 ที่มีการว่างงานถึง 1.42 ล้านคน คิดเป็น 4.37% (สยามรัฐ, มติชน 180243)

1.2 ความเคลื่อนไหวแรงงานต่างด้าว

ตม. ภูเก็ต เร่งกวาดล้างแรงงานต่างด้าวปลอมวีซ่า

พ.ต.อ.อภิรักษ์ หงษ์ทอง ผู้กำกับการค้าตรวจคนเข้าเมือง (ตม.) เปิดเผยว่า ตามที่รัฐบาลมีนโยบายสกัดกั้นไม่ให้คนต่างด้าวเข้ามาและอยู่อาศัยในประเทศโดยไม่ถูกต้องตามกฎหมายด้วยการปลอมแปลงเอกสารการเดินทางนั้น จากการออกกวาดล้างจับกุมของตม. ภูเก็ตในระหว่างวันที่ 24-28 ม.ค. 2543 สามารถจับกุมชาวต่างชาติที่ปลอมแผ่นปะสติ๊กเกอร์วีซ่าและรอยตราประทับของสถานทูตได้ 18 คน เป็นสัญชาติอินเดีย 4 คน บังกลาเทศ 3 คน เนปาล 1 คน ปากีสถาน 2 คน พม่า 8 คน และสามารถจับกุมชาวต่างชาติสัญชาติพม่าที่หลบหนีเข้าเมืองได้อีก 64 คน ซึ่งต่อไปตม.ภูเก็ตจะเร่งสืบสวนกวาดล้างคนต่างด้าวที่เข้ามาในพื้นที่จ.ภูเก็ตและมีพฤติกรรมที่จะก่ออาชญากรรม ด้านตม.หนองคายนั้นระหว่างเดือนก.ค.-ธ.ค. 2542 มีสถิติจับกุมคนต่างด้าวปลอมเอกสาร 19 ราย มีทั้งอิหร่าน จีน พม่า และมีสถิติทั้งปี 77 คดี (ผู้จัดการ 010243)

ส่วยสะพัด 1.4 พันล้านแรงงานเถื่อนหวนกลับเต็มประเทศ 1.2 ล้านคน

นายบุญโญ วีระสุขสวัสดิ์ ผู้ประสานงานระดับโปรแกรมเอตส์ มูลนิธิรักษไทย ซึ่งทำงานด้านสาธารณสุขแรงงานต่างด้าวใน จ.สมุทรสาคร กล่าวว่า จากการประเมินตัวเลขแรงงานต่างด้าวในประเทศขณะนี้ประมาณ 1.2 ล้านคน ส่วนใหญ่เป็นชาวพม่าเชื้อสายกะเหรี่ยงที่ทำงานอยู่ในอุตสาหกรรมประมงและกิจการที่เกี่ยวข้อง สาเหตุที่ทำให้แรงงานต่างด้าวทะลักเข้ามาไม่หยุด แม้รัฐบาลได้เริ่มผลักดันออกนอกประเทศตั้งแต่เดือนพ.ย. 2542 เพราะความต้องการแรงงานราคาถูกในประเทศไทยยังสูงมาก โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมประมงและเกี่ยวเนื่องกับการประมง ประกอบกับการแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวของรัฐบาลที่ผ่านมาเป็นแบบไฟไหม้ฟาง ไม่จริงจังในการปราบปราม นักการเมือง เจ้าหน้าที่ตำรวจ และตม. ได้ผลประโยชน์จากส่วยของแรงงานต่างด้าวอย่างงาม

แหล่งข่าวที่คลุกคลีกับแรงงานต่างด้าวกล่าวว่า ตัวเลขการจ่ายเงินเท่าที่ได้รับการบอกเล่าจากเจ้าของโรงงานในสมุทรสาครซึ่งเป็นแหล่งใช้แรงงานต่างด้าวใหญ่สุด อัตรามาตรฐานตกหัวละ 100 บาทต่อเดือน ในแต่ละเดือนนายจ้างจะหักเงินเดือนลูกจ้างไปจ่ายกับตำรวจในท้องที่ นอกจากนี้จะมีการเรียกร้อยเป็นรายเดือน ยังมีการเก็บส่วยด้วยการขายบัตรโต๊ะจีนโต๊ะละ 2-3 หมื่นบาท "จำนวนเงินดังกล่าว

คงต้องถึงหน่วยเหนือและนักการเมืองด้วย ไม่เช่นนั้นกระบวนการส่วยคงอยู่ไม่ได้ ตัวเลขแรงงานต่างด้าวที่มีอยู่ประมาณ 1.2 ล้าน เกือบหวัละ 100 บาทต่อเดือน ปีหนึ่งตก 1,440 ล้านบาท เป็นเงินจำนวนมหาศาลที่ทำให้การแก้ไขปัญหาแรงงานต่างด้าวไม่สำเร็จ"

ด้านนายทองแทน เลิศสิทธิ์ภรณ์ นายกสมาคมประมงสมุทรสาครกล่าวยอมรับว่าในขณะนี้จนถึง 5 ปีข้างหน้ากิจการประมงและกิจการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการประมงในจังหวัดมีความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวอย่างหนีไม่พ้น เพราะแรงงานไทยไม่มีความอดทน เข้าทำงานช่วงสั้นๆและลาออกบ่อย เท่าที่ประเมินมีความต้องการใช้แรงงานต่างด้าวประมาณ 5 หมื่นคน แต่รัฐบาลผ่อนผันให้จังหวัดสมุทรสาครประมาณ 2 หมื่นคน (ผู้จัดการ 290243)

1.3 การเคลื่อนไหวกภาคประชาชน และองค์กรพัฒนาเอกชน

1.3.1 สหภาพแรงงานเตรียมเคลื่อนไหวมลัดต้นปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ประกันการว่างงาน

นายประทีป แซงสังข์ ประธานสภาองค์กรลูกจ้างสภาแรงงานแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ในปี 2543 นี้ขบวนการแรงงานจะรวมตัวกันเพื่อเคลื่อนไหวเรียกร้องต่อรัฐบาลอย่างแน่นอน ประเด็นการเรียกร้องได้แก่ 1) การประกันสังคมกรณีว่างงาน จะมีการเคลื่อนไหวมลัดต้นอย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น 2) เคลื่อนไหวให้มีการปรับปรุง พ.ร.บ. แรงงานสัมพันธ์ 2518 ให้ทันต่อสถานการณ์ และ 3) การปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ ซึ่งคณะกรรมการค่าจ้างกลางจะนำวาระนี้เข้าพิจารณาในช่วงเดือนเม.ย.ที่จะถึงนี้ ดังนั้นขบวนการแรงงานจะผลักดันให้ปรับอัตราค่าจ้างขั้นต่ำให้ได้ เพราะผู้ใช้แรงงานเดือดร้อนกับภาวะเศรษฐกิจมาเป็นเวลานานแล้ว (กรุงเทพธุรกิจ, มติชน 210243)

1.3.2 สภาพแรงงาน : ทางออกเพื่อพ้นสภาพ "หมาล่าเนื้อ"

พนักงานแบงก์ดีบีเอส ไทยทุนคืนตั้งสหภาพ

แหล่งข่าวจาก ธ.ดีบีเอส ไทยทุน เปิดเผยว่า เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ 2543 พนักงานธ.ดีบีเอส ไทยทุนจำนวน 10 คน ได้รวมตัวกันเพื่อจดทะเบียนจัดตั้งสหภาพแรงงานพนักงานธ.ดีบีเอส ไทยทุนขึ้นมา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อปกป้องสิทธิและผลประโยชน์ที่พนักงานควรจะได้ เพราะธนาคารเริ่มใช้นโยบายลดจำนวนพนักงานลง โดยรอบแรกได้มีการจัดโครงการเกษียณก่อนอายุไปแล้วซึ่งมีพนักงานเข้าร่วมโครงการ 500 คน นอกจากนี้ธนาคารกำลังดำเนินการยุบสาขา 35 แห่งทั่วประเทศ ซึ่งจะกระทบพนักงานจำนวน 700 คนที่ต้องออกจากงานแต่เกิดปัญหาเพราะพนักงานบางส่วนไม่ได้รับผลตอบแทนตามที่ธนาคารตกลง จนทำให้เรื่องเดือดร้อนถึงก.แรงงานฯ

วันที่ 9 ก.พ. 2543 ได้มีพิธีเปิดสหภาพอย่างเป็นทางการ และจะเริ่มรับสมัครพนักงานของ ธ.ดีบีเอส ไทยทุน ที่สนใจเข้าร่วมในสหภาพ ขณะนี้พนักงานธ.ดีบีเอส ไทยทุนมีจำนวนทั้งสิ้น 2,427 คน และจากการสำรวจพบว่าพนักงานทั้งหมดมีความต้องการที่จะเข้าอยู่ภายใต้สหภาพด้วย เพื่อความปลอดภัย และความมั่นคงในการทำงานในอนาคตต่อไป

อนึ่ง ในขณะนี้ ยังมีธนาคารพาณิชย์อีก 6 แห่ง ที่ยังไม่ได้จัดตั้งสหภาพแรงงานพนักงานคือ ธ.ทหารไทย ธ.สแตนดาร์ด ชาร์เตอร์ด ธ.นครธน ธ.รัตนสิน ธ.กรุงศรีอยุธยา และธ.นครหลวงไทย (กรุงเทพธุรกิจ 110200)

โพลนักข่าวหนุนตั้งสหภาพแรงงานนักข่าว

จากการสำรวจสภาพการจ้างงานนักข่าวโดยมูลนิธิอิธารมณี พงศ์พจน์ร่วมกับสมาคมนักข่าวแห่งประเทศไทย ผลการสำรวจนักข่าวจำนวน 127 คนพบว่า มีนักข่าวเห็นด้วยกับการจัดตั้งสหภาพแรงงานถึง 106 คน คิดเป็นร้อยละ 83.4 ขณะที่มีผู้ไม่เห็นด้วยเพียง 15 คน คิดเป็นร้อยละ 11.9 และไม่ออกความเห็น 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.7 เหตุผลที่นักข่าวส่วนใหญ่ต้องการตั้งสหภาพก็คือ เพื่อสร้างความเป็นธรรม และได้รับการคุ้มครองเช่นเดียวกับอาชีพอื่น ตลอดจนลดอำนาจการกดขี่ของนายจ้างและหัวหน้า (กรุงเทพธุรกิจ 220243)

1.4 ความเคลื่อนไหวกแรงงานต่างประเทศ

1.4.1 พนักงานคอปกชาวบริษัทโบอิงของสหรัฐ นัดหยุดงานครั้งใหญ่

ข่าวจากสหรัฐรายงานว่า ในช่วงต้นเดือน ก.พ. 2543 พนักงานคอปกชาวสหภาพแรงงานวิศวกรการบินบริษัทโบอิง ของสหรัฐฯ ประมาณ 17,000 คนได้นัดหยุดงาน เพื่อเรียกร้องให้ทางบริษัทประกันการจ่ายค่าจ้างและโบนัส ให้ได้รับโดยเท่าเทียมกับสมาชิกของสหภาพอื่นๆ อีก 46,000 คน ขณะที่บริษัทโบอิงยืนยันที่จะจ่ายโดยใช้ระบบการขึ้นค่าจ้างและโบนัสอย่างจำแนก และปรับลดผลประโยชน์ที่ลูกจ้างจะได้รับตามที่ระบุในกรมธรรม์ประกันชีวิต และมีการเปลี่ยนแปลงเงื่อนไขการประกันสุขภาพบางอย่าง

รายงานข่าวกล่าวว่า การนัดหยุดงานของพนักงานดังกล่าวกินเวลานานยืดเยื้อกว่าสิบวัน และค่อยๆ ลูกกลมไปยังแผนกงานอื่นๆ เช่น 100% ของพนักงานแผนกควบคุมคุณภาพสินค้าอะไหล่และชิ้นส่วน และพนักงานตรวจผ่านสินค้าก่อนส่งให้ลูกค้า ได้เข้าร่วมการนัดหยุดงานในเวลาต่อมา ชาวระบุว่า ครั้งนี้ถือเป็นการนัดหยุดงานของพนักงานคอปกชาวครั้งใหญ่ที่สุดในประวัติศาสตร์การนัดหยุดงานของสหรัฐฯ และนับเป็นการนัดหยุดงานครั้งใหญ่ครั้งแรกในประวัติศาสตร์สหภาพแรงงานที่ก่อตั้งมาเป็นเวลานาน 56 ปี ขณะที่การเจรจา ระหว่างตัวแทนบริษัทกับสหภาพแรงงานไม่มีความคืบหน้า มีรายงานข่าวเมื่อวันที่ 14 ก.พ.2543 ว่าหุ้นของบริษัทโบอิงในตลาดหุ้นนิวยอร์กตกลง 2 ดอลลาร์สหรัฐต่อหุ้น หรือประมาณร้อยละ 5 เหลือ 38.81 ดอลลาร์สหรัฐต่อหุ้น (เว็บไซต์ ainfo.ca 140243, มติชน 240243)

1.4.2 วิถีปฏิบัติแรงงานญี่ปุ่น

สมาคมทนายความด้านแรงงานของญี่ปุ่นเตือนว่าอัตราคนว่างงานของประเทศอาจจะขยายตัวอย่างรวดเร็ว หลังจากที่ย่างแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการที่ปรึกษา ก.ยุติธรรมเมื่อเดือนม.ค.ที่ผ่านมา ซึ่งมีเนื้อหาให้บริษัทธุรกิจสามารถแตกตัวเองเป็นบริษัทย่อยๆ รวมทั้งสามารถยุบเลิกส่วนที่มีผลประกอบการย่ำแย่ได้อย่างง่ายดายขึ้น อิชิโร นัตสึเมะ โฆษกของสมาคมทนายความด้านแรงงานแห่งญี่ปุ่นกล่าวคาดหมายว่าบริษัทที่ต้องการปรับโครงสร้างธุรกิจจะแหกกันมายื่นขอแตกย่อยบริษัทตามกฎหมายใหม่ "ระบบการแตกย่อยของบริษัทจะกลายเป็นช่องทางที่บริษัทต่างๆ จะฉกฉวยหาประโยชน์ ดังนั้นจึงมีความเป็นไปได้สูงมากกว่าอัตราการว่างงานญี่ปุ่นจะพุ่งทะยานขึ้น"

สำนักงานเพื่อการจัดการและประสานงานของญี่ปุ่นแถลงตัวเลขคนว่างงานของญี่ปุ่นปี 2542 เป็นอัตราร้อยละ 4.7% หรือมีคนว่างงานทั้งหมด 3.17 ล้านคน เพิ่มขึ้นจากปี 2541 ซึ่งมีอัตราว่างงานร้อยละ 4.1 หรือ 380,000 คน ส่วนอัตราคนว่างงานชายในปี 2542 อยู่ที่ 4.8% ขณะที่การว่างงานหญิงอยู่ที่ 4.5% ในปี 2542 สัดส่วนของจำนวนงานต่อจำนวนคนหางานในปี 2542 ทำสถิติต่ำสุดที่ระดับ 0.48% หรือมีตำแหน่งที่เปิดรับ 0.48 ตำแหน่งต่อคนงานที่หางานทำทั้งหมด 100 คน ซึ่งน้อยกว่า ปี 2541 ซึ่งมีจำนวนตำแหน่งงานที่ถูกเสนอ 53 ตำแหน่ง (ผู้จัดการ 020243)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อม

2.1 ความเคลื่อนไหวด้านสิ่งแวดล้อมภาครัฐ

2.1.1 รัฐยอมรับต่อคุณภาพด้านจัดการกากสารเคมี -บทเรียนจากกรณี "ซาเล้งกับสารกัมมันตภาพรังสี โคบอลต์-60" -ลำดับเหตุการณ์กรณี "ซาเล้งกับสารกัมมันตภาพรังสีโคบอลต์-60"

24 ม.ค. 2543 นายจิตรเสน จันทรสชา อายุ 40 ปี อาชีพซาเล้งผู้รับซื้อของเก่า พร้อมพวกอีก 3 คน ได้ร่วมกันขโมยแท่งเหล็กจากโรงจ่อครกมาสดาของบริษัท กมลสุโกศล อิเล็กทริก จำกัด เขตประเวศ และนำมาแยกชิ้นส่วนเพื่อนำไปขายเป็นเศษเหล็ก แต่ไม่สามารถแยกได้ทั้งหมด

1 ก.พ. 2543 นายจิตรเสน จันทรสชา นำแท่งเหล็กดังกล่าวซึ่งเป็นแท่งสแตนเลสทรงกระบอก กว้างประมาณ 8 นิ้ว สูง 1 ฟุตหนัก 15 ก.ก.มาขายให้ร้านรับซื้อของเก่าของนางสมจิตร์ แซ่เจี๋ย ในซอยวัดมมหาหงษ์ ถ.สุขาภิบาล 4 หมู่ 4 ต.ลำโพง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ ในราคา 10,000 บาท นางสมจิตร์ แซ่เจี๋ย เจ้าของร้านให้นายสุดใจ ใจเร็ว อายุ 23 ปี และนายนิพนธ์ พันธุ์พันธ์ อายุ 18 ปี ลูกจ้างนำก๊ากมาเป่าแยกชิ้นส่วนเอาตะกั่วออกมา โดยชิ้นในสุดเป็นแท่งเหล็กสีเหลี่ยมยาว 3 นิ้ว กว้าง 5 ซม. 2 ชิ้น ขณะที่แยกชิ้นส่วนมีสารระเหยส่งกลิ่นเหม็นออกมาตลอด ทำให้คนในร้านเริ่มมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน และไปพบแพทย์ที่คลินิก

5 ก.พ. 2543 คนในร้านเริ่มมีอาการเวียนศีรษะ คลื่นไส้ อาเจียน ผื่นคัน ไข้ ฝมเริ่มร่วง ร่างกายอ่อนเพลีย

16 ก.พ. 2543 นายจิตรเสน จันทรสชา เจ้าของซาเล้งเข้ารับการรักษาที่ร.พ.สมุทรปราการด้วยอาการบวมและมีแผลพุพองที่มีอาการคันและคันโยนความร้อน และมีอาการอ่อนเพลีย เนื่องจากสัมผัสกับสารกัมมันตภาพรังสี ขณะที่นายสุดใจ ใจเร็วมีอาการหนัก นางสมจิตร์เจ้าของร้านจึงนำตัวส่ง ร.พ.สมุทรปราการ

17 ก.พ. 2543 นายนิพนธ์ พันธุ์พันธ์ ถูกนำตัวส่ง ร.พ.สมุทรปราการ และต้องแยกให้อยู่ห้องไอซียูเพื่อป้องกันการติดเชื้อ และนางสมจิตร์ แซ่เจี๋ย เจ้าของร้านเข้ารับการรักษาที่ ร.พ. รามคำแหง และนายเคชา สมศรีพิทักษ์ คนขับรถ อายุ 44 ปี รักษาตัวที่ ร.พ. กรุงเทพ โดยทั้งหมดมีอาการใกล้เคียงกัน คือ ฝมร่วง ผื่นคัน ไข้ ฝมเริ่มร่วง น้ำเหลืองแตกเป็นแผลพุพอง เลือดออกตามไรฟัน ร่างกายอ่อนเพลีย หายใจติดขัด เม็ดเลือดขาวในร่างกายถูกทำลายจนร่างกายขาดภูมิคุ้มกัน อยู่ในขั้นวิกฤตต่อการติดเชื้อ

18 ก.พ. 2543 นายสุจริต ศรีประพันธ์ ปลัดก.สาธารณสุขพร้อมเจ้าหน้าที่จากสำนักงานพลังงานเพื่อสันติ (พป.) พร้อมนักวิชาการด้านวิทยาศาสตร์และตำรวจ สน.ลำโพงใต้ เจ้าหน้าที่ พป. นำโดยนายณฤพนธ์ เพ็ญศิริ นักฟิสิกส์รังสี ได้นำเครื่องมือวิทยาศาสตร์ไปตรวจวิเคราะห์หาสารกัมมันตภาพรังสีจากตัวนายสุดใจ และนายนิพนธ์ที่ร.พ.สมุทรปราการ พบว่านายสุดใจยังอยู่ในอาการหนักมาก เพราะเม็ดเลือดขาวในโลหิตเหลืออยู่น้อยมากเพียง 100 ใน 1 ตารางมิลลิเมตร คนปกติมีอยู่ 5,000-10,000 ตารางมิลลิเมตร

19 ก.พ. 2543 เวลา 14.15 น คณะปฏิบัติการฉุกเฉินทางรังสีของ พป. และผู้ร่วมงานประมาณ 40 นาย ตลอดจนเจ้าหน้าที่ ก.สาธารณสุข นักวิชาการจาก ร.พ.ราชวิถี ตำรวจ สภ.อ.เมืองสมุทรปราการ มาร่วมกัน เวลา 16.00 น. คณะปฏิบัติการได้เริ่มเข้าไปตรวจสอบรังสีที่ร้านรับซื้อของเก่าของนางสมจิตร์เพื่อหาสารกัมมันตภาพรังสีจากของวัสดุเก่าที่รับซื้อเอาไว้จำนวนมาก เจ้าหน้าที่ใช้เครื่องเซอร์เวย์มิเตอร์ตรวจหาค่ารังสี จนเวลา 19.30 น นายปฐม แหยมเกตุ รองเลขาธิการพป. เปิดเผยว่า ทราบเบื้องต้นว่า เป็นสารกัมมันตภาพรังสีโคบอลต์-60 นำเข้าจากประเทศแคนาดา มีความหนาแน่นในร้านค่อนข้างสูงประมาณ 2,500 เอ็มอาร์ แต่นอกร้านไม่เป็นอันตราย วัดได้แค่

5 เอ็มอาร์เท่านั้น และได้ให้เจ้าหน้าที่เร่งกู้ออกมาเร็วที่สุด เพื่อไม่ให้กระจายสู่บริเวณโดยรอบ ส่วนปริมาณที่ก่อให้เกิดอันตรายอยู่ที่ 100,000 เอ็มอาร์ การค้นหาดำเนินไปจนถึงเวลา 21.15 น. เจ้าหน้าที่ พ.บ. พบตำแหน่งของสารโคบอลต์-60 แล้ว จึงดำเนินการกู้ต่อไป ด้าน นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ รมต.วิทยาศาสตร์ฯ ไปตรวจที่เกิดเหตุและกล่าวว่า เป็นเหตุสุดวิสัยที่เกิดกะทันหัน แต่จะพยายามกู้สารรังสีให้เสร็จในเที่ยงคืนนี้ ขอให้ประชาชนมั่นใจว่าจะได้รับความปลอดภัย

20 ก.พ. 2543 เวลา 00.30 น. เจ้าหน้าที่ประสบความสำเร็จในการกู้แท่งโลหะโคบอลต์-60 ที่ซุกในกองเศษเหล็กบริเวณกระทะล้อรถที่ทางร้านดัดแปลงเป็นฐานเสียบร้อมบังแดด เป็นแท่งเหล็กทรงกลมสีเงิน เส้นผ่าศูนย์กลาง 1 นิ้ว ยาว 2 นิ้ว บรรจุในภาชนะตะกั่ว อย่างไรก็ตามเจ้าหน้าที่ซึ่งเข้ากู้สารโคบอลต์-60 อันเป็นวัตถุที่มีกัมมันตภาพรังสีไม่มีใครสวมชุดป้องกันรังสี โดยเจ้าหน้าที่ พ.บ. สวมเพียงถุงมือเท่านั้น และใช้วิธีผลักเปลี่ยนกันเข้าไปปฏิบัติงานเพื่อมิให้รังสีสะสมในร่างกายปริมาณมาก เจ้าหน้าที่ได้ตรวจคุณสมบัติทางรังสีของต้นกำเนิดรังสีดังกล่าวพบว่าเป็นแท่งโคบอลต์-60 มีกัมมันตภาพรังสีมากกว่า 1,200 คูรี

-รัฐ "ล้อมคอก" กรณี "ซาแลงกับสารกัมมันตภาพรังสี"

ในวันที่ 20 ก.พ. 2543 น.พ.เกียรติศักดิ์ จรัสดีกุล รองนายแพทย์สาธารณสุข จ.สมุทรปราการ นำคณะแพทย์ระบาศาวิชาและเจ้าหน้าที่สาธารณสุขจำนวน 50 คน เข้าตรวจเลือดชาวบ้านเพื่อตรวจสอบเม็ดเลือดขาวและตรวจดูอาการว่าผิดปกติหรือไม่ โดยจะมีการตรวจซ้ำทุกสัปดาห์จนกว่าจะแน่ใจ และจะตรวจเลือดอีกครั้งในวันที่ 28 ก.พ. พร้อมทั้งตั้งศูนย์ประสานงานดูแลปัญหาสุขภาพจากสารกัมมันตภาพรังสีขึ้นที่ ร.พ. สมุทรปราการ เจ้าหน้าที่ก.สาธารณสุขระบุว่า นับเป็นครั้งแรกของประเทศไทยที่มีกลุ่มผู้ป่วยจากการได้รับสารกัมมตภาพรังสี

น.พ. สุจิตต์ ศรีประพันธ์ ปลัดก.สาธารณสุข พร้อม น.พ.อำพล จินดาวัฒนะ โฆษกก.สาธารณสุข แถลงข่าวการตรวจสอบพบว่า สารกัมมันตภาพรังสีเป็นสารชนิดโคบอลต์-60 ใช้ในวงการแพทย์และวงการอุตสาหกรรมอาหาร โดยวงการแพทย์ใช้ในเครื่องฉายรังสีเพื่อตรวจรักษาผู้ป่วยมะเร็ง เป็นรังสีแกมมาเรย์ ส่วนวงการอุตสาหกรรมอาหารใช้ในการทำอาหารปลอดเชื้อโรค เช่น แหนมอบาบังสี แท่งโลหะที่บรรจุสารจะมีหมายเลขที่ขึ้นทะเบียนไว้พอจะตรวจสอบได้ว่ามาจากหน่วยงานใด ส่วนผู้ป่วยที่ได้รับสารกัมมันตภาพรังสีขณะนี้ มี 12 คน 9 คนเป็นผู้ที่อยู่อาศัยในโกดังของเก่า อีก 3 คนอาการหนักถูกส่งไปรักษาตัวที่ ร.พ. ราชวิถี

-กมลสุโกศล อีเล็กทริกผู้นำเข้าและผู้ก่อเหตุโคบอลต์-60

21 ก.พ. 2543 นายวิทยา ผิวผ่อง ผู้ว่าราชการ จ.สมุทรปราการ นายศุภกิจ บุญฤทธิ์พงษ์ ปลัดจังหวัดพร้อมเจ้าหน้าที่ พ.บ. และเจ้าหน้าที่ก.สาธารณสุข ร่วมกันไปตรวจสอบบริเวณลานจอดรถสำหรับส่งมอบให้กับลูกค้าของบริษัท กมลสุโกศล จำกัด ผู้แทนจำหน่ายรถมาสด้าที่ถนนอ่อนนุช-ลาดกระบัง เขตประเวศ กทม. เป็นเนื้อที่ 10 ไร่ พบวัตถุที่คาดว่าเป็นสารกัมมันตภาพรังสี 3 แท่ง เป็นแท่งทรงกลมขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง 2 ฟุต ยาว 5 ฟุต ทำจากประเทศแคนาดา นายอาทิตย์ อุไรรัตน์ รมต.วิทยาศาสตร์ฯ ได้รับแจ้งว่าพบวัตถุต้องสงสัยว่าจะเป็นโคบอลต์ จึงสั่งให้เรียกผู้บริหารบริษัท กมลสุโกศล มาสอบข้อเท็จจริง ว่าทำไมวัตถุดังกล่าวไปอยู่ในพื้นที่ของบริษัทได้ เพราะตามกฎหมายแล้วหากมีการเคลื่อนย้าย หรือนำไปทิ้งต้องแจ้งแก่ พ.บ. ทุกครั้ง ด้านนายมนูญ อร่ามรัตน์ รองเลขาธิการ พ.บ. รายงานว่า ปัจจุบันประเทศไทยมีโคบอลต์-60 ที่ใช้ในวงการแพทย์และวงการอุตสาหกรรมตามที่มีการขออนุญาตทั่วประเทศประมาณ 500 ราย (มติชน 210243)

22 ก.พ. 43 หลังจากที่ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ รมต.วิทยาศาสตร์ฯ รายงานเหตุการณ์การแพร่สารกัมมันตภาพรังสีให้ ครม.ทราบและครม.มีมติให้ เลขาธิการ พ.บ. ไปตรวจสอบบัญชีการขออนุญาตนำเข้าสารโคบอลต์-60 ว่ามีกี่ราย และมีการใช้ที่เสื่อมสลายแล้วกี่ราย หลังหมดอายุใช้งานแล้วได้นำไปจัดเก็บไว้ที่ใดบ้าง ในช่วงบ่าย ดร.มนูญ อร่ามรัตน์ รองเลขาธิการ พ.บ. ได้เดินทางไปสถานีตำรวจจตุรมุข เพื่อแจ้งความดำเนินคดี บริษัท กมลสุโกศล อีเล็กทริก จำกัด ในข้อหาละเมิด พ.ร.บ. พลังงานปรมาณูเพื่อสันติ พ.ศ. 2504 ในมาตรา 12 และ 13 มีความผิด คือไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงสถานที่จัดเก็บต้นกำเนิดสารกัมมันตภาพรังสีให้ถูกต้องและปลอดภัย จัดเก็บโดยประมาทเลินเล่อ ทำให้เกิดความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน และเมื่อต้นกำเนิดเสียหายก็ไม่แจ้งให้ พ.บ. ทราบ เพื่อดำเนินการตามมาตรการฉุกเฉินทางรังสีเพื่อป้องกันอันตรายที่เกิดขึ้น ซึ่งดร.มนูญ กล่าวด้วยว่า โทษตาม พ.ร.บ. พลังงานปรมาณูเพื่อสันติ ไม่มากอาจจะเป็นปรับไม่เกิน 10,000 บาท จำคุก 1 ปี หรือทั้งจำทั้งปรับ

นายเชวง สุวรรณรัตน์ ผู้จัดการฝ่ายเครื่องมือแพทย์ บริษัท กมลสุโกศล อีเล็กทริก เดินทางมาถึงสถานที่พบโคบอลต์-60 และเปิดเผยว่าเป็นวัตถุของบริษัท ที่นำออกจำหน่ายให้กับลูกค้าตามโรงพยาบาล ใช้ในทางการแพทย์ฉายรังสีมะเร็ง ส่วนวัตถุ 3 แท่งที่พบนั้นเป็นสินค้าเทิร์นกับสถาบันมะเร็งและร.พ.ศรีนครินทร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยได้ออมนามาเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัท 2 แท่ง เมื่อประมาณ 5 ปีที่แล้ว ส่วนอีก 1 แท่ง เป็นตัวแหล่งกำเนิดรังสี ส่วนที่ถูกขโมยไปเป็นของนายแพทย์ ทองพูน วัฒนวิษ เจ้าของคลินิก 72 ย่านบางลำภู ซึ่งได้ซื้อไว้ตั้งแต่ พ.ศ. 2517 ราคา 1.8 ล้านบาท เนื่องจากยังไม่ติดตั้ง บริษัทจึงนำมาเก็บอย่างดีมีรั้วรอบขอบชิดที่โกดังย่านวิภาวดีรังสิต และย้ายมา

ไว้ที่นี้เมื่อปี 2542 เพราะเห็นว่าบริเวณนี้เป็นที่ปลอดภัยและสภาพหัวของวัตถุที่อยู่ในสภาพป้องกันอันตรายอยู่แล้ว แต่ที่รั่วเพราะมีคนทบทวนทำลายออกไป ที่ไม่สามารถนำกลับประเทศแคนาดา เนื่องจากบริษัทแม่เลิกกิจการแล้ว และค่าใช้จ่ายในการส่งคืนก็สูงมาก (มติชน 220243)

23 ก.พ. 43 ดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ รมต.วิทยาศาสตร์ฯ ได้เรียกประชุมผู้ประกอบการ บริษัทตัวแทนนำเข้าสารกัมมันตภาพรังสี และข้าราชการระดับสูงของกระทรวงเพื่อชี้แจงขั้นตอนกฎหมายต่างๆ เพื่อป้องกันอันตรายต่อชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน การนำเข้าต้องขออนุญาต จดทะเบียน และต้องมีการควบคุมทุก 2 เดือน เพื่อตรวจระดับของกัมมันตภาพรังสีมีเท่าไร ซึ่งเป็นวิธีการทำงาน หากเคลื่อนย้ายต้องขออนุญาต ซึ่งเป็นกรวางกรอบใหม่ให้เข้มงวดขึ้น

24 ก.พ. 43 นายสุวัฒน์ อภัยศักดิ์ ทนายความและที่ปรึกษาด้านกฎหมายของบริษัท กมลสุโกศล อีเล็กทริก จำกัด ผู้นำเข้าสารกัมมันตภาพรังสีโคบอลต์-60 แถลงว่า บริษัทจะชดใช้ค่าเสียหายให้กับผู้ที่ได้รับผลกระทบจากสารกัมมันตภาพรังสี โดยจะแยกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มแรกประชาชนทั่วไปที่ได้รับผลกระทบทั้งหมด จะช่วยเหลือโดยไม่มีข้อแม้ใดๆ ทั้งสิ้น กลุ่มที่สองคือผู้ที่มีส่วนพัวพันในการลักลอบขโมยแท่งโคบอลต์-60 จะได้รับเพียงค่ารักษาพยาบาลเท่านั้น ซึ่งประกอบด้วย กลุ่มชาเล็งรับซื้อของเก่า นายจิตรเสน จันทรสชา นายสนธยา สระประทุม นายวิษณุ สงวนพงษ์ และนายบุญถึง ศิลา และกลุ่มเจ้าของร้านรับซื้อของเก่า คือ นางสมจิตร แซ่เจีย นางจิตราภรณ์ เจียรอุดมทรัพย์ นายสุตใจ ใจเร็ว นายนิพนธ์ พันธุ์ขันธุ์ (มติชน, กรุงเทพธุรกิจ 250243)

รัฐยอมรับพล. บกพร่อง ขาดบุคลากร พร้อมต้นประกาศโคบอลต์-60 เป็นวัตถุอันตราย

นายพรเทพ เตชะไพบูลย์ รมช. วิทยาศาสตร์ฯ เปิดเผยต่อที่ประชุมตัวแทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องว่า มีจุดบกพร่องในระเบียบและพ.ร.บ.พลังงานปรมาณูเพื่อสันติที่มีการประกาศใช้มากกว่า 40 ปีแล้วทั้งในการขออนุญาต การครอบครอง และการนำไปใช้ประโยชน์ โดยใน พ.ร.บ. ดังกล่าวนั้นเรื่องความปลอดภัย การควบคุมการใช้ และสถานที่นำไปใช้ ส่วนการนำเข้าและส่งออกยังมีจุดอ่อน "ต้องยอมรับว่าเป็นความผิดพลาดของ พป. ที่ไม่ได้เข้าไปตรวจสอบหลังจากที่อนุญาตไปแล้ว และยอมรับว่าการตรวจสอบเพียงใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเท่านั้น ไม่ได้เข้าไปตรวจสอบทุกขั้นที่นำไปใช้ เพราะมีความจำกัดด้านบุคลากรและในหน่วยงาน พป. ก็มีปัญหาระหว่างการดำเนินงานของคนที่หน่วยงาน"

ผลจากเหตุการณ์โคบอลต์-60 นายพรเทพ กล่าวว่า ก.วิทยาศาสตร์ฯจะมีการตั้งคณะกรรมการเพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานทางด้านเทคนิคขึ้นมาชุดหนึ่งเพื่อกำหนดมาตรฐานในการเก็บสารกัมมันตภาพรังสี การขนส่ง และการทำลาย ในขณะเดียวกันก็ขอให้ ก.อุตสาหกรรมประกาศให้โคบอลต์-60 เป็นวัตถุอันตราย ซึ่งจะส่งผลให้มีการเพิ่มโทษรุนแรงจากที่ปัจจุบันปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือจำคุก 1 ปี เป็น ปรับ 700,000 บาท หรือจำคุก 7 ปี และมีการแก้ไขปรับปรุง พ.ร.บ. พลังงานปรมาณูเพื่อสันติภาพใหม่ (กรุงเทพธุรกิจ 230243)

ด้านนางสุมิตรา สรสุชาติ โฆษก ก.วิทยาศาสตร์ฯ กล่าวว่า กระทรวงได้หารือกับทางกทม.และทราบว่ กทม.ได้มีการประชุมพ่อค้ารับซื้อของเก่าเป็นงานประจำอยู่แล้ว จึงประสานงานไปยังนายมหินทร์ ตันบุญเพิ่ม รองผู้ว่ากทม. เพื่อจัดอบรมให้สำนักงานเขตทุกเขตเพิ่มเติมเรื่องการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับวัตถุอันตรายและเครื่องหมายที่สำคัญแก่พ่อค้าไม่เฉพาะแต่สารกัมมันตภาพรังสีเท่านั้น ยังรวมถึงสารอันตรายอื่นๆ เช่น โลหะหนักต่างๆ ซึ่งหากไม่มีการสร้างความเข้าใจที่ถูกต้องอาจเกิดอันตรายต่อพ่อค้าประชาชนซ้ำรอยเช่นเดียวกับอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น ทั้งนี้ได้จัดเอกสารทั้งหมดจำนวน 50 ชุด เพื่อให้ความรู้แก่ประชาชน

นอกจากนี้นายพรเทพ เตชะไพบูลย์ รมช.วิทยาศาสตร์ฯ กล่าวถึงการควบคุมกิจการรับซื้อของเก่าว่า ได้หารือและคาดว่า อาจจะต้องออกกฎระเบียบเพื่อบังคับใช้กับผู้ประกอบอาชีพรับซื้อของเก่าไม่ให้ใช้เครื่องมือหรือเครื่องมือในการตัดแปลง การตัดแปลงต้องเป็นกิจการในลักษณะโรงงานเท่านั้นจึงจะดำเนินการได้ สำหรับเครื่องหมายนั้นจะให้เขียนกำกับภาษาไทยว่า "วัตถุอันตราย" (ข่าว นสพ. 20-260243)

2.2 ความเคลื่อนไหวของประชาชนและองค์กรพัฒนาเอกชน

2.2.1 การเคลื่อนไหวขององค์กรพัฒนาเอกชน และบุคคลวงการต่างๆ ต่อกรณี "ชาเล็งกับสารกัมมันตภาพรังสี"

คอลัมน์นิทรรศการแห่งความคิด นสพ.ไทยโพสต์ ได้แสดงทัศนะต่อเหตุการณ์สารกัมมันตภาพรังสีโคบอลต์-60 ว่าสะท้อนปัญหาสวัสดิภาพชีวิตและความปลอดภัยของคนไทยอันมาจากความมั่งคั่งและความเห็นแก่ตัวของคนบางกลุ่ม ตลอดจนความด้อยประสิทธิภาพของระบบการควบคุมการบริหารจัดการของรัฐต่อสารเคมีอันตรายอันจะส่งผลถึงอนาคตของการเลือกใช้พลังงานนิวเคลียร์ของประเทศ(ไทยโพสต์ 210243)

นายสันติ โชคชัยชำนานู เจ้าหน้าที่กลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต กล่าวว่าจากการติดตามข่าวการรั่วไหลของสารกัมมันตภาพรังสี โคบอลต์-60 และการเข้าแก้ไขปัญหของเจ้าหน้าที่ พป. ได้ตั้งข้อสังเกตว่า เจ้าหน้าที่ที่เข้าไปจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในครั้งนั้นแสดงให้เห็นถึงความไม่พร้อมของ พป. อย่างชัดเจน โดยเฉพาะการปฏิบัติการกู้ซากสารกัมมันตภาพรังสี (กรุงเทพธุรกิจ 230243)

กลุ่มองค์กรพัฒนาเอกชน เช่น กลุ่มศึกษาพลังงานทางเลือกเพื่ออนาคต กลุ่มศึกษาและรณรงค์มลพิษอุตสาหกรรม มูลนิธิเพื่อผู้บริโภค ฯลฯ ขอเรียกร้องต่อวิทยาศาสตร์ฯ ให้ดำเนินการสอบสวนความผิดพลาดในการปฏิบัติหน้าที่ของพป. เพื่อหาผู้รับผิดชอบ ให้บ.กมลสุโกศลรับผิดชอบค่าใช้จ่ายในการรักษาผู้บาดเจ็บทั้งหมด โดยรัฐจะต้องให้หลักประกันแก่ประชาชนที่ได้รับผลกระทบว่าจะติดตามผลกระทบระยะยาว (ผู้จัดการ 240243)

ต่อมา ตัวแทนคณะกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสภาพแวดล้อม 16 สถาบัน นำโดยนางสาวณัฐมล ไพบูลย์สิทธิคุณ ผู้ประสานงาน เดินทางมายื่นหนังสือเปิดผนึกถึงดร.อาทิตย์ อุไรรัตน์ และกล่าวว่า ขอให้ พป. เปิดเผยแพร่ข้อมูลสถานที่หรือแหล่งที่มีการใช้สารกัมมันตภาพรังสีที่มีอยู่ทั้งหมด 500 แห่ง ให้ประชาชนได้รับรู้ และให้ชี้แจงมาตรการที่ใช้ในการป้องกันอันตรายจากการรั่วไหลหรือเหตุฉุกเฉินใดๆ ที่เกี่ยวข้องกับสารกัมมันตภาพรังสีแก่สาธารณชน พป. ควรยุติการก่อสร้างโครงการก่อสร้างศูนย์นิวเคลียร์องค์การฯไว้ก่อนเพื่อพิจารณาความเหมาะสมใหม่เพราะจากเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นแสดงให้เห็นว่า พป. ยังไม่มีความพร้อมในมาตรการดูแลตรวจสอบและในด้านบุคลากรการดำเนินงานด้านนิวเคลียร์ (มติชน 250243)

2.2.2 NGOs เรียกร้องให้ธนาคารโลกและรัฐบาลไทยรับผิดชอบต่อการทำลายชีวิตนิเวศวิทยาในแม่น้ำมูล

สมัชชาคนจนและตัวแทนชาวบ้าน ที่ได้รับผลกระทบจากการสร้างเขื่อนปากมูล ได้เขียนจดหมายเปิดผนึกถึงประธานที่ประชุมสหประชาชาติ ว่าด้วยการค้าและการพัฒนาหรือองค์การฯ ครั้งที่ 10 เรียกร้องให้ที่ประชุมองค์การฯ ประกาศว่า ธนาคารโลกและรัฐบาลไทยมีส่วนรับผิดชอบต่อการทำลายชีวิตนิเวศวิทยา และอาชีพประมงในแม่น้ำมูล และเสนอแนะให้มีการดำเนินการ เพื่อจ่ายค่าชดเชยที่เหมาะสม สำหรับความสูญเสียที่เกิดขึ้น ตลอดช่วงการต่อสู้ 10 เดือนที่ผ่านมา และร่วมมือกับรัฐบาลไทย ในการฟื้นฟูสภาพนิเวศวิทยาของแม่น้ำมูลขึ้นใหม่ (เดลินิวส์ 150243)

2.2.3 กรีนพีซร่วมต้านโรงไฟฟ้าหินกรูด เหตุใช้พลังงานสกปรก

วันที่ 4 ก.พ. 2543 กลุ่มกรีนพีซโดยเรือเรนโบว์วอร์ริเออร์เดินทางมาถึงทะเลบ้านกรูด เพื่อร่วมกับชาวบ้านหินกรูดและป้อนอกในการรณรงค์คัดค้านโครงการก่อสร้างโรงไฟฟ้าบ้านหินกรูดเนื่องจากการใช้เทคโนโลยีพลังงานถ่านหินอันเป็นเทคโนโลยีสกปรก และสนับสนุนให้ใช้พลังงานทางเลือกใหม่ โดยเรียกให้บริษัทฟอร์ตัม (บริษัทเอกชนสัญชาติฟินแลนด์ ถือหุ้น 28% ในโครงการโรงไฟฟ้าหินกรูด) และบริษัท กัลพี อิลีกทริก (เจ้าของโครงการโรงไฟฟ้าป้อนอกร่วมทุนระหว่างบริษัทไทยกับบริษัทสัญชาติอเมริกัน) ตลอดจนแหล่งทุนเช่น นอร์ดิค อินเวสต์เมนต์ แบงก์, ฟินนิช เอ็กพอร์ต เครดิต เอเจนซี, ยูเอส และเจแปนเอ็กซิมแบงก์ ให้แสดงความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยถอนตัวออกจากโครงการดังกล่าวและหันไปลงทุนด้านพลังงานหมุนเวียนและพลังงานทดแทน (กรุงเทพธุรกิจ 050243)

วันที่ 24 ก.พ. 2543 บริษัท ฟอร์ตัม กรุ๊ป จากประเทศฟินแลนด์ และอิลีกทริก พาวเวอร์ เอเชีย ซึ่งเป็นบริษัทในเครือของอิลีกทริก พาวเวอร์แห่งสหรัฐฯได้ประกาศถอนตัวออกจากโครงการลงทุนโรงไฟฟ้าพลังถ่านหินมูลค่า 1,200 ล้านบาทของบริษัท ยูเนียน พาวเวอร์ ดีเวลลอปเม้นต์ (ยูดีดีซี) ที่อ.หินกรูด จ.ประจวบคีรีขันธ์ สืบเนื่องจากความล่าช้าในการดำเนินงานตามโครงการ หลังจากเกิดการชุมนุมประท้วงการก่อสร้างจากประชาชนในพื้นที่ (มติชน 240243)

2.2.4 ประชาพิจารณ์โรงไฟฟ้าหินกรูด 24-25 ก.พ. เอกชนเสนอ 30 ล้านบาทเป็นกองทุนพัฒนาสังคม

นายสิปปนนท์ เกตุทัต ประธานคณะกรรมการประชาพิจารณ์โรงไฟฟ้าเอกชน จ.ประจวบคีรีขันธ์ กล่าวถึงการเคลื่อนไหวประชาพิจารณ์ในช่วง 24-25 ก.พ. 2543 ว่า มีผู้คัดค้าน 5 กลุ่ม และสนับสนุน 3 กลุ่ม ในประเด็นสังคมการเมืองนั้นเพื่อไม่ให้เกิดความแตกแยกของท้องถิ่น บริษัท ยูเนียน พาวเวอร์ ดีเวลลอปเม้นต์ จำกัด เสนอจะสละรายได้ประมาณ 1 สตางค์ต่อ 1 กิโลวัตต์/ชั่วโมง หรือประมาณ 30 ล้านบาทต่อปี เพื่อเป็นเงินกองทุนพัฒนาสังคม ชุมชน ช่วยเหลือผู้ต้องการเปลี่ยนอาชีพ (กรุงเทพธุรกิจ 260243)

ต่อมานายสิปปนนท์ได้กล่าวถึงรายละเอียดการทำประชาพิจารณ์ของบริษัท ยูเนียน พาวเวอร์ ดีเวลลอปเม้นต์ จำกัด ว่าการทำประชาพิจารณ์จะดำเนินการใน 7 หัวข้อหลัก ดังนี้ 1) ปัญหาการรั่ว โรงไฟฟ้าจะต้องทำรายละเอียดเพิ่มเติมและส่งเอกสารทั้งหมดให้คณะกรรมการประชาพิจารณ์ 2) กำแพงป้องกันการชะลอลม โดยเฉพาะหากมีลมแรงๆ ซึ่งทางบริษัทจะต้องหาวิธีป้องกันเพิ่มเติม 3) ให้มีคณะกรรมการร่วมในการตรวจสอบโรงไฟฟ้า ทางบริษัทจะมีการชี้แจงเพิ่มเติมกรณีการเก็บเงินมาเป็นกองทุนเพื่อการพัฒนาอาชีพหลังโรงไฟฟ้าเกิดขึ้นและปัญหาสิ่งแวดล้อมอันจะเกิดขึ้นภายหลังได้ 4) ปัญหาด้านเสียงดังรวมทั้งเสียงที่ดังภายในโรงงานด้วย 5) บริษัทจะต้องสำรวจสุขภาพอนามัย นอกเหนือจากการสำรวจกว้างๆ ไปแล้วต้องสำรวจให้ลึกลงไป ซึ่งปัญหาสุขภาพของประชาชนอาจเกิดขึ้นได้ หากมีการสร้างโรงไฟฟ้าขึ้น และต้องทำเป็นระยะๆ เมื่อรัฐบาลตัดสินใจให้มีการก่อสร้าง โดยทางบริษัทระบุว่า จะทำการสำรวจร่วมกับสาธารณสุขจังหวัดและโรงพยาบาลในพื้นที่ 6) การจัดทำแผนฉุกเฉินครอบคลุมกรณีอุบัติเหตุทั่วไปหรือเหตุจากสภาวะธรรมชาติ และการทำงานของอุปกรณ์

บางชิ้นของโรงไฟฟ้าว่ามีวิธีเตรียมการรับสภาพอย่างไร ซึ่งปกติทางโรงงานจะต้องปฏิบัติ และ 7) เรื่องผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมทั้งระยะสั้น และระยะยาวของผู้ประกอบอาชีพทางการเกษตร ซึ่งจะต้องมีการศึกษาเพิ่มเติม (กรุงเทพมหานคร 280243)

3. ความเคลื่อนไหวด้านพลังงาน

3.1 ความเคลื่อนไหวภาครัฐ

3.1.1 ความเคลื่อนไหวราคาน้ำมันเดือนก.พ. มีการปรับ 3 ครั้ง เบนซินไร้สารฯขึ้นเป็น 14.99 บาท/ลิตร แล้ว

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า วันที่ 8 ก.พ. 2543 สมาคมผู้ค้าน้ำมันจะลดราคาน้ำมันทุกรายการ โดยจะปรับราคาขายปลีกน้ำมัน ดีเซลในประเทศลง 20 สตางค์ต่อลิตรเหลือลิตรละ 11.32 บาท เนื่องจากราคาน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดโลกได้มีการปรับลด 2 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล (ไทยรัฐ 080243)

วันที่ 15 ก.พ. 2543 ราคาน้ำมันเบนซินปรับเพิ่มลิตรละ 30 สตางค์ และดีเซลลิตรละ 20 สตางค์ โดยนายพิชัย ชุมพรหวัช ผู้จัดการใหญ่ ปตท. น้ำมัน การปิโตรเลียมแห่งประเทศไทย (ปตท.) เปิดเผยว่า ปตท.จำเป็นต้องปรับราคาน้ำมันขายปลีกเพิ่มขึ้นอีก 20-30 สตางค์ต่อลิตร ตั้งแต่วันที่ 15 ก.พ. นี้เป็นต้นไป โดยน้ำมันดีเซลปรับเพิ่มขึ้น 20 สตางค์ต่อลิตร ส่วนน้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่วปรับเพิ่มขึ้น 30 สตางค์ต่อลิตร เนื่องจากราคาน้ำมันดิบและน้ำมันสำเร็จรูปในตลาดโลกยังปรับตัวสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นับจากวันที่มีการปรับราคาน้ำมันดีเซลลดลง เมื่อวันที่ 7 ก.พ.จนถึงวันนี้ น้ำมันดิบดูไบ ปรับตัวสูงขึ้นจาก 24.82 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เป็น 25.03 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ส่วนน้ำมันเบนซินพิเศษไร้สารตะกั่วปรับตัวสูงขึ้นจาก 30.58 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เป็น 32.60 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ขณะที่น้ำมันดีเซลหมุนเร็วปรับตัวสูงขึ้นจาก 27.93 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เป็น 30.15 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล จากการปรับตัวครั้งนี้ ทำให้ราคาขายปลีกน้ำมันของปตท.ในเขตกรุงเทพฯและปริมณฑลตั้งแต่วันที่ 15 ก.พ. 2543 เป็นต้นนี้ น้ำมันเบนซินพิเศษไร้สารตะกั่ว ราคาอยู่ที่ 14.69 บาท/ลิตร น้ำมันเบนซินธรรมดาไร้สารตะกั่ว 13.89 บาทต่อลิตร น้ำมันดีเซลหมุนเร็ว 11.52 บาทต่อลิตร (www.inn.co.th 150243)

ในวันที่ 18 ก.พ. 2543 นายพิชัย ได้เปิดเผยว่า หลังการปรับตัวของราคาน้ำมันครั้งล่าสุดเมื่อวันที่ 14 ก.พ. 2543 จนถึงปัจจุบัน ราคาน้ำมันไร้สารตะกั่วปรับตัวสูงขึ้นจาก 32.60 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เป็น 33.48 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลและน้ำมันดีเซลปรับตัวสูง จาก 30.15 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เป็น 31.25 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล สาเหตุของราคาน้ำมันโลกผันผวนเพราะน้ำมันดิบสต็อกของสหรัฐมีระดับต่ำและตลาดต้องรอผลการประชุมจากกลุ่มโอเปกเรื่องโควตาการผลิตที่จะมีการประชุมในวันที่ 27 มี.ค. นี้ และขอให้สหรัฐยืนยันการนำน้ำมันสำรองเชิงยุทธศาสตร์มาใช้ สำหรับตลาดราคาน้ำมันสำเร็จรูปโลกได้ปรับตัวสูงขึ้นเพราะโรงกลั่นในภูมิภาคหลายแห่งเกิดปัญหา เช่น โรงกลั่นในประเทศออสเตรเลียหยุดถังกะทันหัน 3 โรง รวมกำลังการผลิต 325,000 บาร์เรลต่อวัน ส่วนโรงกลั่นได้หวั่นมีแผนปิดซ่อมบำรุง 30 วัน ในปลายเดือนนี้ และโรงกลั่นในญี่ปุ่นกำลังการผลิต 80,000 บาร์เรลต่อวันเกิดไฟไหม้ ยังไม่มีกำหนดเริ่มดำเนินการได้ใหม่เมื่อใด ทำให้ปตท.ไม่สามารถตรึงราคาน้ำมันต่อไปได้ ปตท. จึงมีความจำเป็นต้องปรับราคาน้ำมันขายปลีกทุกชนิดเพิ่ม 30 สตางค์ต่อลิตรตั้งแต่วันที่ 18 ก.พ. 2543 เป็นต้นไป ทำให้ราคาน้ำมันเบนซินไร้สารตะกั่วปรับเป็น 14.99 บาทต่อลิตร น้ำมันเบนซินธรรมดา 14.19 บาทต่อลิตร และน้ำมันดีเซลหมุนเร็ว 11.82 บาทต่อลิตร (ไทยโพสต์ 180243)

3.1.2 รัฐพยายามหันหาการแก้ไขปัญหาราคาน้ำมันด้วยการอนุรักษ์พลังงานและใช้พลังงานทดแทน

ความเคลื่อนไหวเพื่อการแก้ไขปัญหาน้ำมันปรับตัวสูงอย่างต่อเนื่องจากเดือนมกราคม นายสุวัจน์ ลิปตพัลลภ รมต.อุตสาหกรรม เปิดเผยว่านายธารินทร์ นิยมานเหมินทร์ รมต.คลัง ได้ขอให้สำนักงานนโยบายพลังงานแห่งชาติ (สพช.) นำบัญชีการจัดเก็บรายได้ของกองทุนอนุรักษ์พลังงานเสนอต่อที่ประชุม ซึ่งเท่าที่ทราบจำนวนเงินสูงถึง 16,000 ล้านบาท หากรัฐบาลต้องสร้างมาตรการลดผลกระทบต่อราคาน้ำมันครั้งใหม่ ก็ไม่ต้องใช้วิธีลดภาษีสรรพสามิตซึ่งจะกระทบรายได้รัฐอย่างที่ผ่านมา แต่ผลการประชุมคณะกรรมการนโยบายพลังงานแห่งชาติ (กพช.) ในวันที่ 2 ก.พ. 2543 เพื่อพิจารณาผลกระทบจากราคาน้ำมันที่สูงขึ้นและแนวทางการแก้ไขปัญหาผลกระทบ ที่ประชุมมีความเห็นพ้องกันว่าจะต้องแก้ไขปัญหาโดยผลักดันเรื่องการอนุรักษ์พลังงานและใช้พลังงานอื่นทดแทน (ไทยรัฐ 010243, ไทยโพสต์ 030243)

อนึ่ง นายอลงกรณ์ พลบุตร เลขาธิการสวนตวันนายชวน หลีกภัย นายกรัฐมนตรี แถลงว่า ก.วิทยาศาสตร์ฯได้แต่งตั้งคณะกรรมการโครงการผลิตแอลกอฮอล์จากมันสำปะหลังและพืชอื่นๆ เพื่อเป็นก๊าซโซฮอล์และดีโซฮอล์ โดยจะผลิตให้ได้วันละ 150,000-500,000 ลิตร คาดว่าจะผลิตได้ปลายปีนี้ ซึ่งโครงการนี้จะช่วยลดการนำเข้าพลังงานเชื้อเพลิงจากต่างประเทศและช่วยลดมลพิษเพราะการเผาไหม้พลังงานดังกล่าวจะไม่เกิดมลพิษสามารถนำไปใช้กับเครื่องยนต์เบนซินและดีเซล ที่มีราคาถูกที่สุดเฉลี่ยลิตรละไม่ถึง 7 บาท (ไทยรัฐ 190243)

3.1.3 ก.คมนาคมสั่งตรึงราคาค่าขนส่งภาครัฐ แต่ค่าขนส่งเอกชนปรับ 10%

กองรักษาสีทธิประโยชน์ผู้บริโภค ก.พาณิชย์ แจ้งว่า ตามที่ราคาน้ำมันทุกชนิดปรับตัวสูงขึ้น ตั้งแต่วันที่ 15 ก.พ. 2543 โดยน้ำมันเบนซินปรับสูงขึ้นลิตรละ 30 สตางค์ น้ำมันดีเซลปรับสูงขึ้นลิตรละ 20 สตางค์นั้น ส่งผลกระทบต่อต้นทุนสินค้าจำนวน 53 รายการ ได้แก่ สิน

ค่าที่ได้รับผลกระทบ ร้อยละ 0.01-0.05 จำนวน 3 รายการ สินค้าที่ได้รับผลกระทบร้อยละ 0.06-0.09 จำนวน 3 รายการ สินค้าที่ได้รับผลกระทบร้อยละ 0.10-0.50 จำนวน 29 รายการ สินค้าที่ได้รับผลกระทบร้อยละ 0.51-0.99 จำนวน 11 รายการ สินค้าที่ได้รับผลกระทบร้อยละ 1.00-5.00 จำนวน 7 รายการ (www.inn.co.th 160243)

นายประสิทธิ์ วิวัฒน์ตระกูล กรรมการผู้จัดการใหญ่ บริษัท ขนส่ง จำกัด (บ.ข.ส.) กล่าวว่าราคาน้ำมันดีเซลเพิ่ม 20 สตางค์ถือว่าไม่มากนัก เท่าราคาเพิ่มครั้งก่อน ทั้งนี้ บ.ข.ส. มีค่าใช้จ่ายน้ำมันเพิ่มเติมเดือนละ 4 ล้านบาทหรือ 10% ด้านนายรอยง คุโรวาท รักษาการผู้อำนวยการกองการขนส่งมวลชนกรุงเทพ (ขสมก.) กล่าวว่า ขสมก.ได้รับผลกระทบจากราคาน้ำมัน แต่เมื่อเป็นนโยบายของ.คมนาคมก็จะตรึงราคาโดยสารในส่วนของรถร่วมจนกว่าจะหารือกับ.คมนาคมอีกครั้ง นายชัชวาลย์ พจนานภาพ ประธานสหพันธ์การขนส่งสินค้าทางบกแห่งประเทศไทย กล่าวว่า ที่ผ่านมาผู้ประกอบการพยายามช่วยเหลือตนเอง และเชื่อว่าผู้ขนส่งรายย่อยคงมีการปรับราคาเพิ่มขึ้น 10%แน่นอน (ไทยโพสต์ 160243)

3.2 ความเคลื่อนไหวด้านพลังงานในต่างประเทศ

3.2.1 สหรัฐฯพร้อมนำน้ำมันสำรองแห่งชาติผลักดันการตัดสินใจเพิ่มการผลิตน้ำมันของกลุ่มโอเปกเพื่อพยุงเศรษฐกิจโลก

หลังจากที่ราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปีที่แล้วเพราะฤดูหนาวอันยาวนาน ประกอบกับการยึดแผนคุมปริมาณการส่งออกน้ำมันของโอเปก ทำให้ราคาน้ำมันโลกปรับตัวสูงขึ้น ขณะที่สต็อกน้ำมันสหรัฐฯลดลง และเมื่อวันที่ 1 ก.พ. 2543 ราคาน้ำมันดิบเบรนต์สำหรับส่งมอบในเดือนมีนาคมที่ลอนดอนได้พุ่งเป็น 26.34 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ใกล้กับระดับสูงสุดในรอบ 9 ปีในเดือน ธ.ค. 2542 ที่ผ่านมา หลายฝ่ายกังวลว่าราคาน้ำมันจะส่งผลกระทบต่อการฟื้นตัวของเศรษฐกิจโลก จึงเกิดกระแสผลักดันให้สหรัฐฯนำน้ำมันสำรองแห่งชาติออกมาขายล่วงหน้า นิตยสารไทม์เผยถึงแผนการนำน้ำมัน 567 ล้านบาร์เรลของสหรัฐฯออกมาใช้เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำมันในตลาดและชะลอราคาที่สูง โดยให้บริษัทเอกชนนำน้ำมันออกจำหน่าย และส่งคืนในอีก 1 ปีข้างหน้า พร้อมเงินส่วนต่างจำนวนหนึ่งซึ่งยังไม่ระบุจำนวน พร้อมกำหนดมาตรการกีดกันเม็กซิโกและซาอุดีอาระเบียสมาชิกในกลุ่มโอเปกให้เพิ่มการนำน้ำมันออกขาย เพราะในระยะยาวราคาน้ำมันที่สูงขึ้นจะทำให้ความต้องการใช้ลดลงและลูกค้าหันไปซื้อน้ำมันนอกโอเปกมากขึ้น (ไทยรัฐ 010243)

แต่เมื่อกลางเดือนก.พ.เสียงของกลุ่มโอเปกยังยืนยันมาตรการควบคุมปริมาณการผลิตต่อไปอีก โดยจะเห็นได้จากที่ซีซาอุดีอาระเบีย อัลซาบาห์ รมต.น้ำมันคูเวต กล่าวว่า โอเปกไม่มีแผนเพิ่มเพดานการผลิตแม้ราคาจะอยู่ในระดับสูงสุดในรอบ 9 ปีก็ตาม "จุดยืน (ของการยึดถือข้อตกลงการผลิต) ของเราชัดเจน จะไม่มีการหันเหจากจุดยืนดังกล่าวและสมาชิกโอเปกก็ไม่มีแม้จะคิดเรื่องนี้" (ผู้จัดการ 170243) ความแข็งแกร่งของกลุ่มโอเปกผลักดันให้สหรัฐฯโดยประธานาธิบดีบิล คลินตันกล่าวว่า "ผมไม่ปิดกั้นทางเลือกที่จะดึงน้ำมันสำรองทางยุทธศาสตร์ของประเทศออกมาใช้" (ผู้จัดการ 170243)

หลังจากที่ประธานาธิบดีสหรัฐฯเปิดไฟเขียวให้นำน้ำมันสำรองทางยุทธศาสตร์มาใช้เพื่อพยุงเศรษฐกิจ สมาชิกโอเปกบางประเทศได้ออกมาแสดงท่าทีลดความแข็งแกร่ง เช่น นายซีซาบาห์ อัล-อาหมัด อัล ซาบาห์ รมต.ต่างประเทศคูเวตและตำแหน่งประธานสภาปิโตรเลียมสูงสุดให้สัมภาษณ์ว่าสมาชิกโอเปกไม่มีจุดประสงค์ทำร้ายเศรษฐกิจโลก รวมทั้งตัวเอง พร้อมปฏิเสธข่าวถูกกดดันว่า "ไม่มีแรงกดดันใดๆ ต่อคูเวตแต่มีแรงกดดันต่อสมาชิกโอเปกโดยรวม ซึ่งคูเวตเป็นหนึ่งในนั้น" (ผู้จัดการ 220243)

3.2.2 การพยากรณ์ราคาน้ำมันและแนวโน้มการตัดสินใจของโอเปก

นายเซน สเตรตเฟล นักเศรษฐศาสตร์ธนาคารโลก ได้แสดงความเชื่อมั่นว่าราคาน้ำมันดิบโลกจะลดลงเรื่อยๆ ตั้งแต่ปลายปี จนกว่าจะอยู่ต่ำกว่าระดับราคา 20 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล เพราะการประชุมกลุ่มประเทศโอเปกในวันที่ 27 มี.ค. 2543 ที่ประชุมคงจะตัดสินใจผลิตน้ำมันเพิ่มเพื่อป้อนเข้าสู่ตลาดโลกที่กำลังประสบกับการกดดันให้จำเป็นต้องหันไปหาแหล่งพลังงานอื่นมาทดแทนหากระดับราคาน้ำมันดิบยังสูงอยู่ พร้อมกล่าวว่า "เราได้รับรู้มาว่า ที่ประชุมโอเปกจะตัดสินใจเพิ่มปริมาณการผลิตของตนในการประชุมเดือนมีนาคมนี้" (มติชน 050243)

สมาคมพลังงานระหว่างประเทศ คาดว่า ความต้องการบริโภคน้ำมันดิบของตลาดมีถึงประมาณ 2.5 ล้านบาร์เรลต่อวัน และยังคงมีความต้องการบริโภคมากกว่าปีที่ผ่านมา (มติชน 050243)

สมาคมวิจัยด้านพลังงานอาร์เธอร์ แอน เดอร์สันแอนด์ เคมบริดจ์ ประเมินแนวโน้มราคาน้ำมันปี 2543 ว่า ราคาน้ำมันโลกจะปรับลดลงในอีกไม่กี่เดือนข้างหน้า ทั้งนี้ราคาน้ำมันปัจจุบันประมาณ 29 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ซึ่งเป็นราคาสูงที่สุดนับตั้งแต่สงครามอ่าวเปอร์เซียเมื่อปี 2534 (กรุงเทพธุรกิจ 070243)

นิตยสารเวิลด์ออยล์ฉบับเดือนมกราคมทำนายว่าราคาน้ำมันจะอยู่ในระดับ 25-28 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ในช่วงปลายปีนี้ (กรุงเทพธุรกิจ 070243)

ซีเคียวมาซี อติตรมต. น้ำมันของซาอุดีอาระเบียและปัจจุบันดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการศูนย์พลังงานโลกในกรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ ได้เผยแนวโน้มราคาน้ำมันว่า ขึ้นอยู่กับการตัดสินใจของกลุ่มประเทศโอเปก หากโอเปกยังรักษาระดับปริมาณการผลิตเพื่อป้องกันตลาดโลกเท่าเดิม ราคาน้ำมันดิบในช่วงหน้าหนาวปีนี้ก็อาจจะพุ่งไปถึงระดับ 40 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ถ้าหากถึงระดับราคานี้เมื่อไหร่ โอเปกจะตกเป็นฝ่ายพบกับหายนะ เพราะราคาน้ำมันดิบหลังจากนั้นจะดิ่งตกลงอย่างรุนแรง เนื่องจากระดับความต้องการของผู้บริโภคจะลดลง และกล่าวว่าการกลุ่มประเทศผู้ผลิตน้ำมันเพื่อการส่งออกกำลังเฝ้าระวังกับอำนาจ ซึ่งในที่สุดจะนำหายนะมาสู่ตัวเอง (มติชน 080243)

นายอาลี อัล นายมี รมต. น้ำมันของซาอุดีอาระเบีย กล่าวว่า โดยส่วนตัวแล้วอยากเห็นราคาน้ำมันดิบของโอเปกอยู่ที่ 20-25 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล แต่ขณะนี้สูงกว่าที่ตนต้องการไปถึง 3-4 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรล ซึ่งเป็นผลของการเก็งกำไรหรือปั่นราคาน้ำมันดิบโดยผู้เล่นเกมการตลาดใหญ่ในโลก ส่วนเรื่องโควตาการผลิตน้ำมันของโอเปก จะตัดสินใจในการประชุมเดือนมีนาคมที่จะถึงนี้ (มติชน 080243)

นายหลุยส์ เทลเลซ รมต. น้ำมันเม็กซิโก กล่าวว่า ราคาน้ำมันในระดับ 30 ดอลลาร์สหรัฐต่อบาร์เรลเป็นราคาที่สูงเกินไปและไม่สามารถยืนอยู่ในระยะยาว ระดับราคาดังกล่าวอาจกระทบต่อเศรษฐกิจโลก (ผู้จัดการ 170243)

นายอาลี โรดริกเกซ รมต. พลังงานและเหมืองแร่ของเวเนซุเอลา กล่าวว่า โอเปกจะตัดสินใจดำเนินราคาน้ำมันดิบให้ถูกต้อง ถ้าหากราคาน้ำมันดิบสูงเกินไปจนกระทั่งสร้างปัญหาเดือดร้อนให้กับตลาด อาจเป็นผลร้ายกับโอเปกเอง (มติชน 180243)

นายเบนจามิน จิตแมน ประธานคณะกรรมการการวิเทศสัมพันธ์ สภาผู้แทนราษฎรสหรัฐฯ จากพรรครีพับลิกัน ได้เรียกร้องให้รัฐบาลสหรัฐฯ ทบทวนความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงของสหรัฐฯ กับโอเปก ตลอดจนชาติพันธมิตรที่ใกล้ชิด เพื่อให้รู้ว่าสหรัฐฯ อาจจะไม่ให้ความคุ้มครองป้องกันกลุ่มโอเปกอีกในอนาคต ถ้าหากความมั่นคงของโอเปกถูกคุกคาม (มติชน 180243)

ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครอง

1. ความเคลื่อนไหวประเด็นร้อนด้านการเมืองการปกครอง

1.1 เลือกตั้งสมาชิก อบจ. ความล้มเหลวของการปฏิบัติการปกครอง

การเลือกตั้งสมาชิกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (อบจ.) ทั่วประเทศใน 74 จังหวัด 774 อำเภอ 79 กิ่งอำเภอ (ยกเว้น จ.บุรีรัมย์ที่มีการเลือกตั้งไปก่อนหน้านี้แล้ว) จัดขึ้นในวันที่ 5 ก.พ.2543 โดยมีจำนวนผู้สมัครทั่วประเทศ 7,140 คน จำนวนส.จ.ที่ต้องการ 2,190 คน การเลือกตั้งส.จ. ครั้งนี้วิเคราะห์กันว่าเป็นการแข่งขันทางการเมืองที่รุนแรง มีการซื้อเสียงและการใช้เล่ห์เหลี่ยมมากกว่าการเลือกตั้งท้องถิ่นที่ผ่านมา เนื่องจากเป็นการวัดฐานเสียงทางการเมืองที่จะรองรับการเลือกตั้ง ส.ส. ที่จะขึ้นในปลายปีนี้ (ไทยโพสต์, สยามรัฐ 040243) ก่อนถึงวันเลือกตั้งมีการเคลื่อนไหวชั้นรุนแรงเพื่อกำจัดคู่แข่ง เช่นกรณี นายประเสริฐ วิบูลย์รัตน์ หรือกำนันบีด นายองค์การบริหารส่วนจังหวัด(อบจ.) นครสวรรค์ และผู้สมัคร ส.จ. หมายเลข 1 เขตอ.ลาดยาว ถูกคนร้ายยิงและเสียชีวิตในเวลาต่อมาโดยใช้ปืนไรเฟิลติดกล้อง มีแสงเลเซอร์และเครื่องเก็บเสียง ยิ่งถูกที่ใต้ตาข้างขวา ขณะขึ้นปราศรัยบนเวทีเมื่อคืนวันที่ 29 ม.ค.2543 ภายในโรงเรียนชุมชนบ้านดอนไม้ อ.ลาดยาว โดยเมื่อเย็นแล้วก็เก็บปลอกกระสุนไปด้วย (มติชน 010243) และกรณีนายพิเชษฐ ตาสาย หัวคะแนนของนายบุญถิ่น นวลใหม่ ผู้สมัคร ส.จ. อ.พาน จ.เชียงราย ถูกลอบยิงเมื่อวันที่ 3 ก.พ.2543 เวลา 00.03 น.เช่นกัน รายนี้ตายก่อนถึงโรงพยาบาล (สยามรัฐ 040243)

นอกจากนี้ ยังมีกรณีโหลสะพัดของกระแสวิกฤต ทั้งซื้อตัวผู้สมัครและซื้อเสียงเลือกตั้งในหลายจังหวัด เช่น ที่ จ.ลำปาง มีรายงานว่าผู้สมัครกลุ่มลำปาง 2000 ขอลถอนตัวจากการเลือกตั้ง อ้างว่าผู้กระแสวิกฤตไม่ได้เพราะมีการซื้อเสียงหัวละ 200-300 บาท ในเขตพื้นที่อ.เมืองลำปางมีกระแสวิกฤตสดสะพัดไม่ต่ำกว่า 20 ล้านบาท ที่จ.สมุทรปราการ ปรากฏข่าวว่าหัวคะแนนมีรายได้เป็นกอบเป็นกำจากการหักหัวคิวที่นักการเมืองจ่ายให้กับผู้ไปใช้สิทธิลงคะแนน ทั้งนี้จะไม่ซื้อแบบเหวี่ยงแหแต่จะซื้อเฉพาะรายที่ไปลงคะแนนจริงๆ เท่านั้น ที่จ.สุราษฎร์ธานี มีรายงานว่าหัวคะแนนแจกเงินและจัดงานหาเสียง ผู้สมัครซื้อสายเงินถือโอกาสแจกอั้งเป่า โดยใช้ซองแดงใส่เงินพร้อมหมายเลขผู้สมัคร อีกทั้งในเขตเทศบาลตามหมู่บ้านจัดสรรหรือชานเมือง ผู้สมัครใช้คนของตนทำเป็นแม่ค้าขายอาหารกล่องเดินตามบ้านในกล่องข้าวมีหมายเลขผู้สมัครพร้อมเงิน 500 บาท (ไทยโพสต์ 040243) ที่จ.เชียงราย ผู้สมัครคนหนึ่งเรียกผู้นำหมู่บ้านบางคนเข้าพบและจ่ายเงินให้คนละไม่ต่ำกว่า 10,000 บาทเพื่อนำไปแจกจ่ายซื้อเสียงแบบยกหมู่บ้าน หากชนะเลือกตั้งก็จะได้รางวัลพิเศษอีก ที่จ.นครราชสีมา มีการจัดเลี้ยงอาหาร เครื่องดื่ม แจกผ้าห่มและเสื้อกันหนาวให้ชาวบ้านหลายพื้นที่ ผู้สมัครบางคนยังตั้งเงินรางวัลล่อใจหัวคะแนนถ้าทำได้ 45,000 คะแนนจะได้เงินสดเป็นรางวัล 2 เท่าของคะแนนที่ได้ หากได้ 50,000 คะแนนได้รางวัลเงินสด 3 เท่า ถ้าทะลุเป้าหัวคะแนนได้รถปิกอัพใหม่ 1 คัน

ที่จ.พิจิตร นายอรุณ เกษศรีสังข์ คลังจังหวัด กล่าวว่าระยะนี้มีการแลกธนบัตรใบละ 50 บาท และ 100 บาทมากขึ้น จากปกติวันละ 1 ล้านบาทเป็น 4-5 ล้านบาท และตั้งแต่วันที่ 31 ม.ค.- 4 ก.พ. 2543 มีการเบิกเงินจากคลังไปประมาณ 25 ล้านบาท(มติชน 050243) ที่จ.ตาก ผู้สมัครกลุ่มหนึ่งนำเงิน 20 ล้านบาทมาแลกที่ธนาคารพาณิชย์เป็นธนบัตรใบละ 100 และ 500 บาท (ไทยโพสต์ 050243) และที่ธนาคารแห่งประเทศไทยสาขาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จ.ขอนแก่น มีการติดต่อขอแลกเงินเป็นธนบัตรใบละ 50 บาท 20 บาทมากเป็นพิเศษ (กรุงเทพธุรกิจ 050243) ที่จ.ตรัง บ้านเกิดนายเกษชวิน หลีกภัย จากการบอกเล่าของนายสาทิพย์ วงศ์หนองเตย ส.ส.ตรัง พรรคประชาธิปัตย์บอกว่าเมื่อถึงวันเลือกตั้งปรากฏว่ามีการตั้งโต๊ะแจกเงินซื้อเสียงกันข้างถนน แจกแม้กระทั่งเนื้อหมูบ้านละ 1 กก. ซึ่งนายสาทิพย์ได้แสดงความกังวลถึงการเลือกตั้ง ส.ส.ทั่วประเทศว่า การเมืองท้องถิ่นยังมีการซื้อเสียงขนาดนี้ ระดับประเทศจะต้องหนักหน่วงกว่านี้แน่นอน เพราะแทบทุกคนที่สมัครจะต้องซื้อเสียง (ผู้จัดการ 070243)

ที่สำคัญคือการเกิดปรากฏการณ์ที่เรียกว่าการ "ฮั้ว" กันของนักการเมือง เพื่อให้ผู้สมัครถอนตัวออกจากการเลือกตั้ง กลยุทธ์ดังกล่าวเริ่มมาจากการเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล ซึ่งผู้สมัครเทศบาลโยธธฤกษ์ไปเกลี้ยกล่อมและข่มขู่ให้เป็นพวก และที่จ.สมุทรปราการ ผู้สมัครเลือกตั้งกำนันตำบลบางพลีใหญ่ถูกข่มขู่เอาไปข่มขู่จนต้องถอนตัวที่ละคนสองคน และจากนั้นโรคฮั้วก็แพร่ลุกลามอย่างรวดเร็ว รายงานระบุว่า ก่อนการเลือก ส.จ. วันที่ 5 ก.พ. มีการฮั้วโดยเริ่มจากบางพื้นที่และลุกลามไปในหลายจังหวัด วิธีการฮั้วทั้งการข่มขู่ การใช้เงินจ้างตลอดจนการไกล่เกลี่ยโดยผู้ใหญ่ที่มีความเคารพนับถือกัน เพื่อให้มีการถอนตัวเกิดขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ 030243) ตัวอย่าง เช่น ที่จ.ชัยภูมิ มีเพียงอำเภอเดียวที่ไม่มีการถอนตัวของผู้สมัคร คืออ.เนินสง่า ซึ่งมีผู้สมัครคนเดียว และมีส.จ.ได้คนเดียว ส่วนอำเภออื่นผู้สมัครถอนตัวรวมกันถึง 20 คน จนมีจำนวนพอดิบกับจำนวน ส.จ. ของอำเภอ และไม่ต้องมีการเลือกตั้ง นอกจากนี้ ยังพบที่จ.แพร่ น่าน สุพรรณบุรี ซึ่งที่สุพรรณบุรีมีข่าวว่าซื้อตัวผู้สมัครให้ถอนตัวในวงเงินถึง 2 ล้านบาท ที่จ.ตรัง มีข่าวว่าในเขตย่านตาขาวและนาโยง ผู้สมัครถอนตัวจนเหลือพอดิบกับจำนวน ส.จ. บรรดาหัวคะแนนได้อั้งเปาจากผู้สมัครรายละ 5,000-10,000 บาท (มติชน 050243) ที่จ.ลพบุรี มี ส.จ.ได้ 30 คน มีผู้สมัครถอนตัวไปจำนวนมากทำให้ไม่ต้องมีการเลือกตั้งถึง 6 อำเภอ ทั้งนี้ที่อ.ท่าม่วง เดิมมีผู้สมัครถึง 26 คน แต่มี ส.จ.ได้ 2 คน ปรากฏว่าถอนตัวถึง 24 คน จนไม่ต้องเลือกตั้ง และที่อ.เมืองมี ส.จ.ได้ 10 คน มีผู้สมัคร 32 คน ก่อนวันเลือกตั้งเพียงวันเดียวผู้สมัคร 22 คนถอนตัว ทำให้ไม่ต้องเลือกตั้งเช่นกัน ข่าวว่ามีการใช้เงินล้มการเลือกตั้งครั้งนี้ถึง 10 ล้านบาท ที่จ.พิจิตร ผู้สมัครถอนตัวถึง 6 อำเภอ (ไทยโพสต์ 050243) ที่จ.ปราจีนบุรี มาแปลกกว่าจังหวัดอื่น ส.ส.นายหนึ่งของพื้นที่เรียกตัวผู้สมัครมาเจรจาตกลงกัน มีทั้งการยินยอมถอนตัวแต่โดยดี และการจับสลากในกรณีที่ไม่ยอมกันใครจับได้ก็ได้เป็นส.จ.โดยไม่ต้องมีการเลือกตั้งทั้งจังหวัด กล่าวกันว่าแม้การเลือกตั้งจะมีขึ้นในวันที่ 5 ก.พ. 2543 แต่ทางจังหวัดสามารถรู้ผลได้แล้ว (กรุงเทพธุรกิจ 050243) กรณีดังกล่าวได้รับการยอมรับจาก รมช.มหาดไทยนายชานี ศักดิ์เศรษฐีว่าที่จ.ปราจีนบุรีมีการฮั้วลงตัวจนไม่ต้องมีการเลือกตั้ง (สยามรัฐ 060243)

นายปริญญา นาคนธ์ชัย อธิบดีกรมการปกครอง บอกว่าขณะนี้ถึง 105 อำเภอที่มีผู้สมัครถอนตัวจนเหลือจำนวนผู้สมัครเท่าที่กฎหมายกำหนดและไม่ต้องเลือกตั้ง ซึ่งส่วนหนึ่งอาจเกิดจากการฮั้วกัน แต่บางส่วนอาจเห็นว่าแพ้แน่ๆ จึงถอนตัว แต่หลังจากการเลือกตั้งครั้งนี้จะมีการหารือร่วมกันแก้ไขกฎหมายเพื่อป้องกันการฮั้ว (ไทยโพสต์ 050243, สยามรัฐ 060243) ซึ่งนายเกษชวิน หลีกภัย ก็เห็นด้วยกับการแก้ปัญหานี้ (กรุงเทพธุรกิจ 070243) ส่วนพล.ต.สนั่น ขจรประศาสน์ รองนายกฯ และรมต.มหาดไทย บอกว่าการฮั้วเป็นสิทธิของผู้สมัคร (มติชน 060243)

เมื่อถึงวันเลือกตั้งจริง บรรยากาศกลับเงียบเหงาเนื่องจากตรงกับวันเที่ยวของเทศกาลตรุษจีน ประชาชนส่วนใหญ่จะไปเที่ยวต่างจังหวัดไม่สนใจการใช้สิทธิ นอกจากนี้ ยังเป็นเพราะการถอนตัวของผู้สมัคร ที่ทำให้บางอำเภอและบางจังหวัดไม่ต้องเลือกตั้ง โดยทั่วไปทั้งประเทศประชาชนออกไปใช้สิทธิประมาณร้อยละ 53.8 จังหวัดมุกดาหารสูงที่สุดคือร้อยละ 67 ต่ำสุดคือสมุทรปราการร้อยละ 32 ส่วนผลการเลือกตั้งที่อ.ลาดยาว จ.นครสวรรค์ ทีมของนายประเสริฐ วิบูลย์รัตน์หรือกำนันปัด ได้รับเลือกตั้งยกทีมแต่ตัวกำนันปัดเสียชีวิตแล้วหลังนอนรักษาตัวจากการถูกลอบยิงที่โรงพยาบาลสวรรคตประชารักษ์ ตั้งแต่วันที่ 29 ม.ค.2543 ทำให้ต้องจัดเลือกตั้งซ่อมต่อไป (มติชน 06,080243, สยามรัฐ 060243)

1.2 ความสัมพันธ์เกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ว.

1.2.1 ศาลแพ่งพิพากษา กต.ไม่มีสิทธิเพิกถอนสิทธิผู้สมัครเลือกตั้ง ส.ว.

สืบเนื่องจากผู้อำนวยการเขตเลือกตั้งในหลายจังหวัดมีคำสั่งเพิกถอนสิทธิผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ว. ซึ่งในกทม. ผู้สมัครที่ถูกเพิกถอนสิทธิ คือนายอิหมรอน มะลูลิ้ม เป็นบุคคลขาดคุณสมบัติเมื่อวันที่ 6 ม.ค. 2543 โดยอ้างว่าเป็นกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทย ซึ่งถือว่าเป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐตามกฎหมาย ทั้งที่ในวันที่ 1 ม.ค. 2543 ผู้อำนวยการการเลือกตั้ง กทม.ประกาศแจ้งว่าเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นส.ว. วันที่ 14 ม.ค.2543 นายอิหมรอน มะลูลิ้ม จึงได้ยื่นคำร้องต่อศาลแพ่งเพื่อขอให้ศาลมีคำสั่งให้ผู้ร้องเป็นผู้มีสิทธิในการรับสมัครคัด

เลือกเป็นส.ว.นับเป็นคดีแรกที่มีการฟ้องร้องกัน ทั้งนี้ นายอิมรอน อ้างว่าก่อนหน้านี้นั้นตนได้ลาออกจากตำแหน่งกรรมการกลางอิสลามแห่งประเทศไทยแล้ว (สยามรัฐ,ไทยโพสต์ 050243)

วันที่ 2 ก.พ.2543 นายจรูญ อำนวยวัฒน์ ประธานศาลฎีกาเรียกประชุม 103 ผู้พิพากษาอาวุโส และองค์คณะผู้พิพากษาเจ้าของสำนวนคดีที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา ณ ห้องประชุมใหญ่ศาลฎีกา เพื่อให้การตัดสินเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ซึ่งนายจิรนิติ หะวานนท์ เลขาธิการศาลฎีกากล่าวว่าคดีเพิกถอนสิทธิผู้สมัครที่ฟ้องร้องต่อศาลแพ่งมีด้วยกันทั้งหมด 31 คดี โดยมีคำพิพากษาศาลตัดสินไปแล้ว 4 คดีที่ศาลจังหวัดอุตรธานี สุโขทัย หลังสวน และศาลแพ่ง ซึ่งเป็นการวินิจฉัยตัดสินคดีก่อนมีการประกาศบัญชีรายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้ง วันที่ 3 ก.พ.นายบัณฑิต รัตตะนันท์โฆษก ก.ยุติธรรม ให้สัมภาษณ์ว่าขณะนี้คดีที่อยู่ระหว่างการพิจารณา 27 คดีทั่วประเทศ ซึ่งศาลก็จะพิจารณาว่าผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตตัดสินคดีผู้ร้องเกินเวลาที่กฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้ง ส.ส.และส.ว.กำหนดได้หรือไม่ (ไทยโพสต์ 03,040243,สยามรัฐ 030243)

วันที่ 4 ก.พ.2543 ศาลแพ่งวินิจฉัยในเบื้องต้นว่า การที่ผู้คัดค้านมีคำสั่งในภายหลังให้เพิกถอนการประกาศรับผู้ร้องเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งส.ว.ที่ประกาศเมื่อวันที่ 1 ม.ค.2543 มีผลหรือไม่ ซึ่งพิเคราะห์ตาม พ.ร.บ.ประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ.2541 มาตรา 32 มาตรา 34 ประกอบด้วยมาตรา 89 แล้ว กฎหมายได้กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาในการดำเนินการก่อนวันเลือกตั้งไว้แน่นอน กล่าวคือ เมื่อผู้อำนวยการเขตเลือกตั้งรับใบสมัครแล้ว ต้องตรวจสอบหลักฐานการสมัคร คุณสมบัติของผู้สมัคร และสอบสวนว่า ผู้สมัครมีสิทธิที่จะสมัครรับเลือกตั้งหรือไม่ ให้เสร็จสิ้นภายใน 7 วัน นับแต่วันปิดการรับสมัคร ถ้าผู้สมัครมีสิทธิรับเลือกตั้งได้ก็ให้ประกาศการรับสมัครไว้โดยเปิดเผย ณ สถานที่กำหนด โดยให้มีชื่อ รูปถ่าย และหมายเลขประจำตัวผู้สมัคร นับตั้งแต่ประกาศการรับสมัครรับเลือกตั้งดังกล่าวถือว่าขั้นตอนการสมัครรับเลือกตั้งเป็นอันเสร็จสิ้น เข้าสู่ขั้นตอนการแนะนำตัวและลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ผู้สมัครยอมพ้นจากการตรวจสอบและสั่งเพิกถอนการรับสมัคร ดังนั้นนายอิมรอน มะลูลีม จึงเป็นบุคคลที่มีสิทธิในการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ว.ได้ เนื่องจากการตรวจสอบคุณสมบัติของผู้สมัครจะดำเนินการได้จะต้องดำเนินการภายใน 7 วันหลังจากสิ้นสุดวันสมัคร (สยามรัฐ,ไทยโพสต์050243) คำพิพากษาดังกล่าวได้เป็นแนวทางการตัดสินของศาลที่มีคดีความลักษณะเดียวกัน เช่นศาลจังหวัดพิษณุโลกและศาลจังหวัดขอนแก่น ก็พิพากษาคืนสิทธิให้แก่ผู้สมัครรับเลือกตั้ง คือ พล.อ.ศิริ ทิวะพันธุ์ และนายวัฒนศักดิ์ จังจรรู ตามลำดับ และผลจากการตัดสินดังกล่าวทำให้ 20 ผู้สมัครรับเลือกตั้ง ส.ว.พ้นจากการถูกเพิกถอนสิทธิ ส่วนอีก 6 รายถูกตัดสิทธิ และอีก 1 รายคือนายเด่น ไต่ะมีนา กรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี อยู่ระหว่างการพิจารณาคดี เนื่องจากการเพิกถอนกระทำภายใน 7 วันนับแต่ปิดรับสมัคร (สยามรัฐ, ไทยโพสต์ 050243)

นายยุวรัตน์ กมลเวชช กรรมการการเลือกตั้ง (กกต.) ในฐานะผู้ดูแลการบริหารการเลือกตั้งบอกว่าคำตัดสินของศาลแพ่งมีผลใน 2 ประเด็นคือ 1) หลังจากวันที่ 1 ม.ค.2543 กกต.ไม่มีอำนาจในการเพิกถอนสิทธิผู้สมัคร ส.ว. และ 2) เหตุผลในการถอนคำรับสมัครจะไม่เป็นประเด็นที่ต้องพิจารณาไม่ว่าจะเป็นเรื่องคุณสมบัติ เรื่องเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ และเรื่องระดับการศึกษา และกกต.จะต้องสั่งยกเลิกการเพิกถอนทั้งหมด (สยามรัฐ 050243) อย่างไรก็ตาม ภายหลังจากนายยุวรัตน์ กมลเวชช ได้ชี้แจงเพิ่มเติมว่าถ้ามีผู้สมัคร ส.ว.ถูกตัดสิทธิก็ให้ไปร้องขอต่อศาล และรอการตัดสินเป็นรายๆไป เพราะคำวินิจฉัยของศาลแพ่งหรือศาลจังหวัดจะผูกพันเฉพาะคู่ความ คาดว่าศาลจะพิจารณาคดีตัดสินเสร็จทุกกรณีภายในวันที่ 10 ก.พ. 2543แน่นอน ส่วนผู้ที่ไม่ได้ร้องขอต่อศาลให้ถือว่าถูกเพิกถอนสิทธิต่อไป (กรุงเทพธุรกิจ,ไทยโพสต์ 070243, มติชน 080243) ส่วนกรณีนายเด่น ไต่ะมีนา นั้นศาลจังหวัดปัตตานีมีคำพิพากษาเมื่อวันที่ 9 ก.พ.2543 ว่าตำแหน่งของนายเด่น ยังไม่มีผลทางกฎหมายเพราะยังไม่ได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา จึงเท่ากับยังมีได้เป็นกรรมการอิสลามจังหวัดปัตตานี ซึ่งแตกต่างจากคำพิพากษาศาลแพ่งก่อนหน้านี้นายอิมรอน มะลูลีม ที่วินิจฉัยว่าผู้อำนวยการเลือกตั้งไม่มีอำนาจเพิกถอนสิทธิผู้สมัครกรณีที่เคย 7 วันนับแต่ปิดรับสมัครไปแล้ว (ไทยโพสต์ 100243)

จากคำพิพากษาของศาลแพ่ง กรรมการเลือกตั้ง คือนายวิสุทธิ โพธิ์แท่น ได้ลาออกจากตำแหน่งกกต. เหตุผลคือเพื่อรักษาศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของตนเอง ทำให้มีเสียงวิจารณ์ว่าภายในกกต.มีความขัดแย้งกันอยู่ (ไทยโพสต์ 050243) และจากการที่มีเสียงเรียกร้องให้กกต. ทั้งหมดลาออกนั้น นายยุวรัตน์ ชี้แจงว่า กกต.ต้องทำงานต่อไป คิดถึงประเทศชาติและส่วนรวมเป็นหลัก หากลาออกใครจะมาทำหน้าที่ การหาคนมาแทนในเวลา 20-30 วันทำได้หรือ (ไทยโพสต์ 060243) สำหรับกรณีการเพิกถอนสิทธิผู้สมัครนั้น นายธีรศักดิ์ กรรณสูต ประธานกกต.ให้สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 7 ก.พ. ว่า กกต.จะไม่ตัดสินคดีผู้สมัคร ส.ว. เพิ่มขึ้นอีก เพราะเวลาไม่อำนวย หากเพิกถอน ผู้สมัครไม่สามารถไปร้องต่อศาลได้ทัน และผู้อยู่อาศัยในต่างประเทศจะเริ่มเลือกตั้งในวันที่ 16 ก.พ. (มติชน , กรุงเทพธุรกิจ 080243)

1.2.2 ศาลรธน. พิจารณาคดีความ "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ตามคำร้องขอของประธานรัฐสภา

นายวันมูหะมัดนอร์ มะทา ประธานรัฐสภา ส่งเรื่องให้ศาลรัฐธรรมนูญตีความ 2 ประเด็นคือ 1) กกต.มีอำนาจตัดสินคดีผู้สมัครหลังการตรวจสอบคุณสมบัติเสร็จสิ้นแล้วหรือไม่ 2) กกต.มีอำนาจตีความมาตรา 109(11) หรือไม่ (ไทยโพสต์ 040243) วันที่ 8 ก.พ.2543 ที่

ประชุมคณะตุลาการศาล รธน. มีมติให้รับเรื่องที่ประธานรัฐสภาขอให้ตีความคำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ตามรัฐธรรมนูญมาตรา 109 (11) ซึ่งกำหนดคุณสมบัติของผู้สมัคร ส.ส.และวุฒิสมาชิก เนื่องจากปัญหาได้เกิดขึ้นแล้วจากคำวินิจฉัยของกกต. ทั้งนี้ศาลรธน.ต้องวินิจฉัยให้เสร็จก่อนวันที่ 16 ก.พ. 2543 ซึ่งจะมีการลงคะแนนในต่างประเทศ (ไทยโพสต์ 090243) รต.วิจิตร อยู่สุภาพ เลขานุการกกต. กล่าวภายหลังการรับคำร้องขอให้วินิจฉัยของศาลรธน.ว่า ที่ประชุมกกต.มีมติส่งเรื่องให้ศาลรธน.วินิจฉัยชี้ขาดใน 2 ประเด็นที่สืบเนื่องจากคำวินิจฉัยของศาลแพ่ง ที่ว่า 1) ผู้อำนวยการเลือกตั้งประจำเขตไม่มีสิทธิเพิกถอนชื่อผู้สมัครสมาชิกวุฒิสภาหลังการประกาศรายชื่อไปแล้ว 7 วัน 2) คำว่า "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ที่ศาลแพ่งยังมีวินิจฉัยว่าประกอบด้วยตำแหน่งใดบ้าง เพื่อป้องกันปัญหาที่จะเกิดขึ้น (กรุงเทพธุรกิจ 090243)

วันที่ 14 ก.พ.2543 ศาลรธน. มีวินิจฉัย ว่าการที่ กกต.มีคำวินิจฉัยว่าบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งต่างๆ 28 ตำแหน่งเป็น "เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ" ตามมาตรา 109(11) และเพิกถอนสิทธิในการรับสมัครเลือกตั้งวุฒิสมาชิกนั้น ไม่สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญ โดยตีความว่า เจ้าหน้าที่อื่นของรัฐ หมายความว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐที่เรียกชื่อเป็นอย่างอื่น ซึ่งมีสถานะ ตำแหน่งหน้าที่ หรือลักษณะงานทำนองเดียวกับพนักงานหรือลูกจ้างของหน่วยงานของรัฐ หรือรัฐวิสาหกิจ หรือของราชการส่วนท้องถิ่น โดยมีลักษณะดังต่อไปนี้ 1) ได้รับแต่งตั้งหรือเลือกตั้งตามกฎหมาย 2) มีอำนาจหน้าที่ดำเนินการหรือปฏิบัติการให้เป็นไปตามกฎหมายและปฏิบัติงานประจำ 3) อยู่ในบังคับบัญชาหรือในกำกับดูแลของรัฐ 4) มีเงินเดือน ค่าจ้างหรือค่าตอบแทนตามกฎหมาย ดังนั้นศาลรธน.จึงเห็นว่า การที่กกต.วินิจฉัยว่าบุคคลซึ่งดำรงตำแหน่งต่าง ๆ 28 ตำแหน่งเป็นเจ้าหน้าที่อื่นของรัฐนั้นไม่เข้าข่ายเสีย 27 ตำแหน่ง ยกเว้นตำแหน่งเดียวคือผู้พิพากษาศาลฎีกา (ไทยโพสต์ 150243) หลังทราบผลการตีความของศาลรธน. กกต.ได้จัดประชุมขึ้นในวันเดียวกัน และมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ผู้สมัคร 27 ตำแหน่งที่ศาลรธน.เห็นว่าไม่เป็นเจ้าหน้าที่ของรัฐกลับคืนเป็นผู้สมัคร โดยกกต.จะทำหนังสือแจ้งตรงไปยังผู้สมัครทุกรายในวันที่ 15 ก.พ.2543 ไม่ผ่านผู้อำนวยการการเลือกตั้งประจำเขต ซึ่งการคืนสิทธิให้ผู้สมัครจะรวมถึงผู้ที่ถูกศาลสั่งเพิกถอนสิทธิการรับสมัครไปแล้วด้วย เพราะกกต.ถือว่าคำวินิจฉัยของศาลรธน.เป็นเด็ดขาด (ไทยโพสต์ , สยามรัฐ 150243)

2. ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองการปกครองในต่างประเทศ

2.1 ผู้นำออสเตเรียเผชิญปัญหาการทูตหากจัดตั้งรัฐบาลผสมที่มีผู้นำนาซีใหม่ร่วมรัฐบาล

สำนักข่าวต่างประเทศรายงานเมื่อวันที่ 3 ก.พ.2543 ว่า นายโทมัส เคลสตีล ประธานาธิบดีออสเตรีย ต้องเผชิญกับการตัดสินใจครั้งสำคัญเกี่ยวกับอนาคตทางการเมืองและการทูตของประเทศ นั่นคือการยอมรับรัฐบาลผสมชุดใหม่ภายใต้การนำของนายวูฟกัง ชูสเชล หัวหน้าพรรคประชาชนที่เสนอให้จับมือกับนายจอร์จ ฮายเดอร์ หัวหน้าพรรคฟร็อดอม ผู้นำการเมืองฝ่ายขวาจัดหรือกลุ่มนาซีใหม่ซึ่งมีนโยบายแบ่งแยกผิว และต่อต้านการอพยพเข้าเมืองของชนต่างด้าว รวมถึงการโจมตีการเข้าเป็นสมาชิกสหภาพยุโรปด้วย

จากข้อเสนอดังกล่าว ทำให้สหภาพยุโรปประกาศจุดยืนว่าหากนายฮายเดอร์ได้รับการแต่งตั้งเข้าร่วมรัฐบาลผสม จะระงับความสัมพันธ์ทางการเมืองกับออสเตรีย และอาจดำเนินมาตรการแข่งกันขึ้นอย่างอื่นกับออสเตรียทันที เพราะถือว่ารัฐบาลใหม่ของออสเตรียได้กระทำการที่เป็นการละเมิดคุณค่าทางด้านความเป็นประชาธิปไตยและการเคารพในสิทธิมนุษยชน อันเป็นคุณค่าพื้นฐานของกลุ่มประเทศสหภาพยุโรป นอกจากนี้ ผู้นำอิสราเอลก็ขู่ออกนอกเขตของออสเตรียอย่างไม่มีกำหนด และนอร์เวย์ก็ประกาศระงับความสัมพันธ์ทางการเมืองกับออสเตรีย ทางสหรัฐฯ นางแมเดลลิน อัลไบรต์ รมต.ต่างประเทศ ประกาศเรียกร้องให้ผู้นำและประชาชนของออสเตรียรักษาชื่อเสียงเกียรติคุณของตนเองในหมู่นานาชาติ (มติชน 040243)

2.2 นักธุรกิจซีสมาผู้แทนสหรัฐฯผ่านร่างกม.ส่งเสริมความมั่นคงได้วันมีผลกระทบหลายอย่าง

สภาผู้แทนฯสหรัฐฯลงมติรับรองร่างกฎหมายส่งเสริมความมั่นคงได้วันในวันที่ 1 ก.พ. 2543 ด้วยคะแนนเสียงท่วมท้น 341:70 ซึ่งนับว่าเป็นชัยชนะของกลุ่มสนับสนุนได้วัน กลุ่มเดโมแครตที่ต่อต้านจีน และกลุ่มสนับสนุนสิทธิมนุษยชนในสภา ซึ่งมองนโยบายจีนเดียวว่าเข้าข้างประเทศจีน ปฏิกริยาของจีนที่มีต่อกฎหมายฉบับนี้คือรมช.ต่างประเทศจีนนายหยาง เจียฉี ได้เชิญเอกอัครราชทูตสหรัฐฯ นายโจเซฟ พรูเซอร์ เข้าพบและประท้วงทางการทูตอย่างเป็นทางการ โดยชี้ว่าการกระทำของสภาผู้แทนฯสหรัฐฯ ส่งเสริมปฏิบัติการทางทหารในไต้หวัน เท่ากับเป็นการละเมิดอธิปไตยและแทรกแซงกิจการภายในประเทศจีน พร้อมทั้งเตือนว่าการผ่านกฎหมายฉบับนี้จะทำให้ความสัมพันธ์ของสองมหาอำนาจแห่งซีกโลกตะวันตกและตะวันออกจะงัดกัน (ผู้จัดการ 040243)

นอกจากนี้ สมัชชาประชาชนแห่งชาติจีน(NPC) ออกแถลงการณ์ในหนังสือพิมพ์พีเพิลเดลีฉบับวันที่ 3 ก.พ.2543 ว่า หากร่างกม.ฉบับนี้กลายเป็นกฎหมายก็จะบ่อนทำลายสันติภาพและเสถียรภาพทั่วของแคบไต้หวันและอาจขยายวงไปทั่วเอเชีย-แปซิฟิก เนื่องจากกม.ฉบับนี้ได้ขยายขอบเขตความสัมพันธ์ด้านการทหารระหว่างสหรัฐฯ-ไต้หวันจากกฎหมายความสัมพันธ์ไต้หวัน ค.ศ.1979 ซึ่งเป็นฉบับที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน กล่าวคือ ทั้งสองชาติจัดตั้งระบบสื่อสารด้านการทหารโดยตรง ขยายการฝึกซ้อมร่วม ตลอดจนรายงานสถานการณ์ด้านความมั่นคง

คองได้หวั่นประจำปีมากขึ้น ทั้งนี้เป็นเพราะว่างคม.ฉบับนี้เกิดขึ้นจากข้อสันนิษฐานที่ว่ากฎหมายความสัมพันธ์ได้หวั่นไม่อาจตอบสนองความจำเป็นด้านการป้องกันของได้หวั่น อย่างไรก็ตาม มีข่าวจากทำเนียบขาวว่าประธานาธิบดีบิล คลินตันจะใช้อำนาจวีโตนัดมกม.ฉบับนี้ในวุฒิสภา ซึ่งในวุฒิสภาเองก็ยังไม่แน่ใจในการรับรองกฎหมายฉบับนี้ แม้จะหวั่นได้หวั่นแต่วุฒิสมาชิกหลายคนก็ยังคงต้องการให้เงินเข้าร่วมเป็นสมาชิกองค์การการค้าโลก และไม่ต้องการทิ้งให้ปักกิ่งอยู่ห่างไกลเกินไป (ผู้จัดการ 040243)

แฟรงค์ มาร์ติน ประธานหอการค้าสหรัฐฯ ในฮ่องกง ซึ่งผลกระทบกฎหมายส่งเสริมความมั่นคงได้หวั่น อาจเป็นอุปสรรคต่อการเข้าร่วมเป็นสมาชิกขององค์การการค้าโลก รวมทั้งสถานภาพทางการค้าปกติอย่างถาวรของเงินและว่างม.ฉบับดังกล่าว เป็นการสบประมาทเงินในขณะที่ความสัมพันธ์จีน-สหรัฐฯกำลังฟื้นตัว และเตือนว่าจะขยายผลสะเทือนไปถึงเศรษฐกิจอันเปราะบางของเอเชียตะวันออกหรืออย่างน้อยก็ฮ่องกง (ผู้จัดการ 040243)

2.2 เงินย่ำสหรัฐฯได้หวั่นเป็นเรื่องภายในของเงินและไม่เกี่ยวกับการเข้าWTOของเงิน

ก่อนหน้าวันที่ 21 ก.พ.รัฐบาลจีนได้สร้างความประหลาดใจด้วยการแสดงปฏิกริยากางๆ ต่อการย่ำของประธานาธิบดีลีเต็ง ฮุยของได้หวั่น อย่างไรก็ตาม วันที่ 21 ก.พ.2543 จีนประกาศจะใช้กำลังทหารบุกได้หวั่น ถ้ายังถ่วงเวลาต่อไปโดยไม่มีกำหนดในการเปิดเจรจาเรื่องรวมชาติ ทั้งที่ก่อนหน้านี้จีนบอกว่าจะทำสงครามกับได้หวั่นในสองกรณีคือได้หวั่นประกาศเอกราชและมีต่างชาติมารุกรานได้หวั่น การยื่นคำขาดดังกล่าวของเงินต่อได้หวั่น เท่ากับเป็นการกระตุ้นการสนับสนุนของสหรัฐฯที่จะมีต่อได้หวั่น (ไทยโพสต์ 250243)

วันที่ 23 ก.พ. 2543 นายวิลเลียม รอด ประธานคณะกรรมการการคลังของวุฒิสภาสหรัฐฯ กล่าวว่าการชูเรื่องการใช้กำลังกับได้หวั่นและการละเมิดสิทธิมนุษยชนที่มีอยู่ไม่ขาดของเงิน ย่อมส่งผลกระทบต่อการศึกษาข้อตกลงการค้าของวุฒิสภาอย่างแน่นอน ขณะเดียวกัน นายเทรนต์ ลอดด์ ผู้นำวุฒิสภาของพรรครีพับลิกัน ได้เตือนจีนว่าจะนำการยื่นคำขาดของเงินที่มีต่อได้หวั่นเข้าไปพิจารณาในวุฒิสภา ขณะที่โฆษก ก.ต่างประเทศของเงิน นายชู บังเซา แถลงข่าวตามปกติในประเด็นนี้ว่าคำขูของเงินที่มีต่อได้หวั่นไม่ควรเกี่ยวข้องกับความพยายามของเงินที่จะเข้าร่วมในองค์การการค้าโลก ปัญหาได้หวั่นเป็นเรื่องภายในของเงิน (ไทยโพสต์ 250243)

ความเคลื่อนไหวด้านการศึกษา

1. ความเคลื่อนไหวด้านบริหารการศึกษา

1.1 ประชาคมหลายมหาวิทยาลัยเคลื่อนไหวไม่เห็นด้วยกับการออกนอกระบบ

1.1.1 การยุบสภาอาจารย์ ที่ ม.นเรศวร : ปัญหามหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ

วันที่ 27 ม.ค.2543 สภาอาจารย์มหาวิทยาลัยนเรศวร (มน.) จัดสำรวจความคิดเห็นของอาจารย์และข้าราชการของมหาวิทยาลัย โดย รศ.สนม ครุฑเมือง ประธานสภาอาจารย์ ยืนยันว่าได้รับมอบหมายจาก รมต.ทบวงฯ ให้รวบรวมข้อมูลความคิดเห็นที่แตกต่างนำเสนอในขั้นตอนแปรญัตติ ซึ่งส่วนใหญ่ร้อยละ 88.60 ต้องการให้คงสภาพข้าราชการไปจนเกษียณหรือเป็นข้าราชการจนปี 2545 จึงค่อยเลือกสถานภาพ (กรุงเทพมหานคร090243,มติชน140243) ซึ่งก่อนหน้านี้ สภาอาจารย์มน. ได้ออกมาเคลื่อนไหวร่วมกับที่ประชุมสภาอาจารย์มหาวิทยาลัยทั่วประเทศ (ปอมท.) อย่างต่อเนื่อง เช่นเมื่อเดือน ก.ย. 2542 ได้เข้าพบนายกฯ เรียกร้องให้รัฐบาลมีนโยบายที่ชัดเจนเรื่องงบประมาณหลังการแปรรูปมหาวิทยาลัยรวมทั้งการเสนอความเห็นของบุคลากร ซึ่งปอมท.เสนอขอเป็น 2 ระบบ คือเปิดโอกาสให้บุคลากรสามารถเลือกเองได้ว่าต้องการเป็นข้าราชการต่อไปหรือจะเปลี่ยนสถานภาพเป็นพนักงาน แนวคิดดังกล่าวทางปอมท.ได้เข้ายืนยันกับนายประจวบ ไชยสาส์น รมต.ทบวงมหาวิทยาลัยในเดือน ม.ค.2543 ที่ผ่านมาและขอให้อาจารย์และบุคลากรได้มีส่วนร่วมในการตัดสินใจใดๆ เพื่อการนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบอย่างเหมาะสม (กรุงเทพมหานคร 090243)

วันที่ 31 ม.ค. 2543 ศ.ดร.สุจินต์ จินายน อธิการมหาวิทยาลัยนเรศวร ลงนามในคำสั่งปิดที่ทำการสภาอาจารย์ เพื่อให้การบริหารงานในมหาวิทยาลัยนเรศวรเป็นไปด้วยความเรียบร้อย และตั้งกรรมการสอบข้อเท็จจริงกับสภาอาจารย์ทั้ง 45 คน ที่ได้คัดค้านร่าง พ.ร.บ.มน. ในข้อหายุยงส่งเสริมให้บุคลากรคัดค้านนโยบายออกนอกระบบราชการ ทำให้การเคลื่อนไหวต่อต้านการเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐที่ มน. เป็นที่จับตามองของสาธารณชนมากขึ้น โดยประเด็นขัดแย้งสำคัญคือร่างพ.ร.บ.ฯกำหนดให้บุคลากรทุกคนต้องพ้นจากความเป็นข้าราชการ สู่วุฒิสภาพนักงานทันทีที่พ.ร.บ.ประกาศใช้ ทั้งนี้ความคืบหน้าของร่างพ.ร.บ.ฯผ่านการพิจารณาของครม.และเสนอไปยังคณะกรรมการกฤษฎีกาแล้ว (กรุงเทพมหานคร 090243, มติชน 140243)

วันที่ 7 ก.พ. 2543 สภาอาจารย์ มน. จัดประชุมสมาชิกซึ่งที่ประชุมยืนยันมติเดิมคือไม่คัดค้านการออกนอกระบบ แต่ขอแสดงความเห็น เพราะรมต.ทบวงฯนายประจวบ ไชยสาส์นบอกว่าแม้ร่าง พ.ร.บ.ฯจะผ่านครม.แล้วก็ขอแก้ไขได้ อย่างไรก็ตามนายสุจินต์

จินายน อธิการฯมน. มีคำสั่งยกเลิกคำสั่งปิดที่ทำการสภาอาจารย์แล้วแต่ให้ย้ายจากมน. ส่วนสนามบินไปอยู่มน. ส่วนหนองอ้อ พร้อมทั้งเปลี่ยนจากการสอบกรรมการสภาอาจารย์ ไปเป็นการสั่งสอบข้อเท็จจริงว่าผลการสำรวจของสภาอาจารย์เป็นความเห็นของประชาคมจริงหรือไม่(กรุงเทพฯธุรกิจ, มติชน 090243)

ความคิดเห็นของนักวิชาการที่มีต่อเหตุการณ์ที่ม.นเรศวร

นายสมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงความเห็นเกี่ยวกับการสั่งปิดที่ทำการสภาอาจารย์ของอธิการฯมน.ว่า เป็นเหตุการณ์ที่ไม่สมควรเกิดขึ้นในสถาบันอุดมศึกษาที่ต้องมีเสรีภาพทางวิชาการ เป็นการใช้อำนาจเกินขอบเขตของอธิการฯ สถานภาพของบุคลากรเมื่อออกนอกระบบจะต้องมีทางเลือกไม่ใช่บังคับกับรัฐธรรมนูญ และเสนอทางออกว่าควรมีร่าง พ.ร.บ.ฯ มาแก้ไขในมาตราเรื่องการปรับเปลี่ยนสถานภาพของบุคลากร และระงับคำสั่งปิดที่ทำการสภาอาจารย์ (ไทยโพสต์ 040243) และได้สรุปเหตุการณ์ครั้งนี้ว่าขนาดยังไม่ออกนอกระบบผู้บริหารยังใช้อำนาจได้เช่นนี้ เมื่อออกนอกระบบการถ่วงดุลย์และเสรีภาพของอาจารย์มหาวิทยาลัยก็จะมีปัญหา ควรสร้างบรรยากาศความร่วมมือมากกว่าความขัดแย้ง เพราะถ้าอาจารย์ไม่มีสิทธิมีเสียง ต่อไปผู้บริหารจะมีอำนาจล้นฟ้า (มติชน 120243) นายไพฑูรย์ สีนลารัตน์ ผอ.ศูนย์พัฒนาวิชาชีพอุดมศึกษา จุฬาฯ บอกว่าสภาอาจารย์เป็นหน่วยงานที่จำเป็นมากต่อการบริหารอุดมศึกษา เพราะมีบทบาทเป็นที่ปรึกษาของอธิการฯ หากใช้ให้เกิดประโยชน์ การปฏิรูปมหาวิทยาลัยจะไปโนทิศทางที่ดีขึ้น (ไทยโพสต์ 040243)

รศ.ชูชาติ อารีจิตราสุนทร ประธาน ปอมท.และประธานสภาอาจารย์ ม.ขอนแก่น ยืนยันว่าอาจารย์เรียนเพื่อให้มีการสอบสวนวินัยผู้บริหาร มน.ว่าใช้อำนาจโดยชอบหรือไม่ และบอกว่าความขัดแย้งที่ มน.มีความชัดเจนในประเด็นเรื่องบุคลากร และมีที่ มน.แห่งเดียวในตอนนีที่ร่าง พ.ร.บ.ฯ กำหนดให้มีบุคลากรระบบเดียว ซึ่งหากผ่านเป็นกฎหมายก็อาจมีมหาวิทยาลัยอื่นใช้เป็นแบบอย่าง เพราะง่ายต่อการบริหาร และกล่าวเพิ่มเติมว่าถ้ายึดหลัก Good Governance ก็จะไม่ต้องมาถกเถียงกันเรื่องจะมีสภาอาจารย์หรือไม่ (กรุงเทพฯธุรกิจ 07,090243)

1.1.2 อาจารย์ ม.เชียงใหม่ เคลื่อนไหวกว้าง พ.ร.บ.ฯเสนอให้ประชาคมมีส่วนร่วมมากขึ้น

ยกร่าง พ.ร.บ.มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ....แล้วเสร็จตั้งแต่ปลายปี 2542 รวมทั้งทางมหาวิทยาลัยได้มีบันทึกลงวันที่ 24 ธ.ค. 2542 เพื่อให้หน่วยงานต่างๆ ของมหาวิทยาลัยเสนอความคิดเห็นส่งให้มหาวิทยาลัยภายในวันที่ 19 ม.ค. 2543 ระหว่างนี้อยู่ระหว่างการประมวลสรุปเพื่อนำเสนอต่อ ดร.วิษณุ เครืองาม ประธานยกร่างฯ อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ปลายปี 2542 มีการเคลื่อนไหวของหน่วยงานต่างๆ และมีเอกสารเผยแพร่ภายในคัดค้านร่าง พ.ร.บ. ม.เชียงใหม่ (ผู้จัดการ 250243) และจากการประชุมบุคลากรส่วนหนึ่งเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น นายนิธิ เอียวศรีวงศ์ อาจารย์คณะมนุษยศาสตร์ ได้ทำจดหมายเปิดผนึกถึงสภามหาวิทยาลัยระบุดุจด่อนของร่างพ.ร.บ.ม.เชียงใหม่หลายประการ เช่น 1)โครงสร้างการบริหารงานไม่เปิดโอกาสให้สังคมมีส่วนร่วมกำหนดทิศทางและตรวจสอบการปฏิบัติงานของมหาวิทยาลัย 2) ร่างฯ ยังมีอคติคลุมเครือหลายอย่างเช่น ระบบการบริหารงานบุคคล 3) มีลักษณะรวมศูนย์อำนาจ เพราะสภามหาวิทยาลัย สภาวิชาการ คณะกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย และอธิการฯ องค์กรทั้ง 4 ส่วนนี้ต้องเป็นอิสระต่อกันเพื่อประโยชน์ในการควบคุมและตรวจสอบระหว่างกัน แต่ปรากฏว่าตำแหน่งอธิการฯ กลับเป็นตำแหน่งที่แทรกอยู่ทุกองค์กร เช่น เป็นประธานสภาวิชาการ ประธานกรรมการบริหารมหาวิทยาลัย กรรมการสภามหาวิทยาลัย เป็นต้น 4) ร่าง พ.ร.บ.ระบุชัดเจนว่ากิจการมหาวิทยาลัยไม่อยู่ใต้กฎหมายแรงงาน พนักงานในอนาคตจะไม่สามารถจัดตั้งองค์กรของตัวเองได้เพื่อคุ้มครองและป้องกันมิให้เกิดการเลือกปฏิบัติและปฏิบัติอย่างไม่เป็นธรรม อีกทั้งสภาอาจารย์ สภาข้าราชการและลูกจ้างที่มีอยู่เดิมก็สูญสลายไปด้วย 5) ขาดการตรวจสอบและการประเมินผู้ประเมิน (มติชน 150243, ผู้จัดการ 250243)

ทำจดหมายระบุว่าที่เสนอมาเป็นเพียงส่วนหนึ่งที่ได้จากสิ่งที่ปรากฏในร่าง พ.ร.บ.ฯ และบอกว่ากระบวนการร่างที่ผ่านมายังไม่เปิดโอกาสให้ประชาคมในมหาวิทยาลัยได้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งจะช่วยให้มองเห็นความจริงได้ครบถ้วนและรอบด้านมากกว่า จึงมีความเห็นร่วมกันว่าควรต้องมีการปรับเปลี่ยนร่าง พ.ร.บ.ฯ ใหม่ ด้วยการให้ประชาคมได้เข้ามามีส่วนร่วมทุกระดับ เพื่อให้มีจุดยืนหนักแน่นและรองรับการรับใช้สังคมอย่างแท้จริง โดยเสนอให้ตั้งคณะกรรมการเพื่อศึกษาและร่างพ.ร.บ.ฯ ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากหน่วยงานและบุคลากรฝ่ายต่างๆ และนำเข้าสู่ประชาพิจารณ์ก่อนนำเสนอสภามหาวิทยาลัยพิจารณาต่อไป (มติชน 150243)

ดร.มงคล วายะนาคกร กรรมการสภามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ให้ข้อเสนอแนะว่ารัฐบาลน่าจะพิจารณาอย่างจริงจังให้เรื่องการเมืองมหาวิทยาลัยนอกระบบเป็นวาระแห่งชาติที่ต้องระดมความรู้ความสามารถของชาวมหาวิทยาลัยทั้งหลายมาช่วยกันศึกษาอย่างจริงจัง รอบด้าน และปรับกระบวนการทั้งหมดโดยเร็ว ไม่ใช่อาศัยเพียงแต่การประชุมสัมมนาของผู้บริหารมหาวิทยาลัยไม่กี่คน ครั้งแล้วครั้งเล่าโดยลี้มนี้ถึงการมีส่วนร่วมของชาวมหาวิทยาลัยทุกระดับ และหากมีข้อผูกมัดใดที่ทำไว้แล้วหรือที่จะทำต่อไปกับใครองค์กรใดของโลก ต้องเปิดเผยทำความเข้าใจกับสาธารณชนทั้งหลายด้วย (มติชน 160243)

1.1.3 บุคลากร. ขอนแก่น จัดตั้งชมรมฯต่อต้านการเป็นมหาวิทยาลัยนอกระบบ

ดร.สัมฤทธิ์ เพ็ญจันทร์ รองประธานสภาคณาจารย์ม.ขอนแก่น ในฐานะแกนนำกลุ่มต่อต้าน เปิดเผยว่านโยบายการนำมหาวิทยาลัยออกนอกระบบก่อให้เกิดความขัดแย้งอย่างมากในสังคมและสถานการณ์ระดับอุดมศึกษา ซึ่งที่ม.ขอนแก่นนั้นจากการสำรวจพบว่าบุคลากรส่วนใหญ่ไม่เห็นด้วยกับการแปรสภาพเป็นมหาวิทยาลัยนอกระบบ ผู้ข้อมูลน้อยมาก และหลายฝ่ายก็ไม่กล้าเสนอความเห็นที่แตกต่างไปจากแนวคิดของผู้บริหาร เพราะเกรงจะได้รับผลกระทบ ส่วนกลไกการถ่วงดุลย์เช่น สภาคณาจารย์ สภามหาวิทยาลัย สภาข้าราชการและลูกจ้างมข. ก็ไม่สามารถเป็นปากเสียงแทนบุคลากรได้ ที่ประชุมจึงมีมติร่วมกันจัดตั้งชมรมการศึกษาเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนา มหาวิทยาลัยขอนแก่น(ชกพ.มข.)เพื่อเป็นองค์กรหรือเวทีอิสระให้บุคลากรทุกฝ่ายของมหาวิทยาลัยและประชาชนทั่วไป ได้มีส่วนร่วมในการกำหนดทิศทางและรูปแบบของมหาวิทยาลัยในอนาคต และได้ตั้งคณะทำงานเพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ต้องการวิพากษ์วิจารณ์เสนอแนะได้อย่างเต็มที่ นโยบายและจุดยืนหลักของชมรมคือไม่เห็นด้วยกับการนำมข.ออกนอกระบบราชการ พร้อมเสนอทางออกซึ่งเป็นแนวทางที่ได้จากผลการประชุมประธานสภาคณาจารย์ทั่วประเทศ(ปอมท.)เมื่อวันที่ 9 ก.พ.2543 นั่นคือการปรับปรุงพัฒนามหาวิทยาลัยภายใต้ระบบราชการให้มีประสิทธิภาพและอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข โดยมีสภาคณาจารย์ฯฯเป็นหัวหน้าโครงการ คาดว่าจะเสนอได้ในต้นเดือน พ.ค.2543 (ผู้จัดการ 220243)

วันที่ 22 ก.พ. ชกพ.มข.ได้มีการประชุมกันเป็นครั้งแรก ซึ่งที่ประชุมได้มีมติให้ ดร.สัมฤทธิ์ เป็นประธานชมรมฯพร้อมแต่งตั้งคณะกรรมการชมรมฯตำแหน่งอื่นๆ และตั้งคณะอนุกรรมการหลายฝ่าย เช่น ฝ่ายวิชาการ ฝ่ายติดตามและประเมินผล ออกแบบสอบถามและจัดทำประชาพิจารณ์ ฝ่ายติดต่อประสานงาน ฝ่ายประชาสัมพันธ์ เป็นต้น งานเฉพาะหน้าของชมรมคือการออกแบบสอบถามสำรวจความเห็นของบุคลากร ส่วนกลยุทธ์ในการเคลื่อนไหวของชมรมคือการสร้างแนวร่วมหรือเครือข่ายกับกลุ่มที่ไม่เห็นด้วยกับการออกนอกระบบของมหาวิทยาลัยทั่วประเทศและเน้นการประสานงานทำงานร่วมกับองค์กรภาคสังคมอื่นๆ (ผู้จัดการ 230243)

อย่างไรก็ตาม ทาง มข.ได้ลดแรงต้านทานด้วยการยกร่าง พ.ร.บ.ฯโดยใช้ระบบคู่ขนาน ทั้งนี้วันที่ 24 ก.พ.2543 สำนักงานอำนวยการเพื่อนำม.ข.ไปสู่การเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ (ส.อ.มก.)ได้จัดสัมมนาคณะกรรมการอำนวยการร่วมกับคณะทำงานด้านต่าง ๆ ซึ่ง รศ.ดร.ปริญา จินดาประเสริฐ อธิการบดี กล่าวว่าความเป็นมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐของม.ข.จะยึดรูปแบบระบบคู่ขนาน เมื่อมข.ออกนอกระบบตามแผนในปีงบประมาณ 2545 บุคลากรของมหาวิทยาลัยสามารถเลือกได้ว่าจะไปหรือจะออกนอกระบบราชการ เป็นพนักงานของรัฐ สาเหตุที่ใช้ระบบนี้เนื่องจากมีนโยบายดำเนินการออกนอกระบบแบบค่อยเป็นค่อยไปเน้นการมีส่วนร่วมของทุกฝ่ายและดำเนินการอย่างโปร่งใสที่สุด ส่วนจะใช้ระบบคู่ขนานนี้ในเวลาที่ปีเป็นเรื่องที่คณะทำงานและบุคลากรทุกฝ่ายต้องร่วมกันพิจารณา แต่นโยบายรัฐสามารถใช้ระบบนี้ได้มานานแค่ 5 ปีซึ่งหลายฝ่ายพยายามผลักดันให้ถึง 8 ปี ส่วนกรณีจัดตั้งชมรมฯขึ้นมาดำเนินการนั้นหากเป็นการเคลื่อนไหวที่สร้างสรรค์ผู้บริหารก็พร้อมจะรับฟัง เพื่อเป็นการพัฒนาประสิทธิภาพและคุณภาพของมหาวิทยาลัย (ผู้จัดการ 250243)

2. ปัญหาความปลอดภัยของนักเรียนที่ถูกมองข้าม

2.1 โศกนาฏกรรมนักเรียนจากการฝึกลูกเสือเนตรนารีและการล่อลวงเมื่อวันอาทิตย์ของก.ศึกษา

วันที่ 25 ก.พ.2543 โรงเรียนวัดสถิตยัชลธาร บ้านท่าเสา ต.สะตือหม้อ อ.สิงหนคร จ.สงขลา จัดกิจกรรมเข้าค่ายพักแรมลูกเสือเนตรนารี ชั้นป.4 ซึ่งกิจกรรมหนึ่งคือการแบ่งกลุ่มนักเรียนเป็นหมู่ๆ ละ 8-9 คนใช้ผ้าพันคอกยูกาชาดปิดตา รับคำสั่งจากครูให้ลงไปเดินเลาะขอบบ่อลูกรัง ปรากฏว่านักเรียนหญิง 8 คนพลัดตกน้ำเพื่อนๆ ช่วยได้เพียง 2 คน อีก 6 คนตกลงไปในจุดที่น้ำลึกมากเสียชีวิต ตำรวจจะบุครุประมาทขอผลการสอบสวนให้ชัดเจนว่ามีใครบ้างที่จะต้องถูกดำเนินคดี ตั้งแต่ผู้ที่ดูแลการทำกิจกรรม ในขณะที่ผู้อำนวยการโรงเรียนคือนายประสิทธิ์ ไสสะอาด รายงานน.ส.กัญญา ศิลปอาชา รมช.ศึกษาว่าเรื่องที่เกิดขึ้นเป็นอุบัติเหตุ ที่ต้องปิดตาเพราะสมมุติว่าเดินในถ้ำ ในกิจกรรมไม่ได้ระบุให้เด็กเดินลงน้ำคาดว่าเด็กงอไปล้างมือแล้วตกลงไป ซึ่งน.ส.กัญญากล่าวถึงการจัดกิจกรรมเหล่านี้ว่าต่อไปต้องถือเป็นนโยบายว่าผู้บริหารต้องลงมายุ่งอย่างใกล้ชิด กรณีที่เกิดขึ้นหากผลการสอบสวนพบผู้ใดเกี่ยวข้องจะพิจารณาลงโทษทั้งหมด สำหรับความช่วยเหลือเบื้องต้น น.ส.กัญญา บอกว่าทางจังหวัดจ่ายเงินให้ครอบครัวเด็กที่เสียชีวิตรายละ 10,000 บาท และนำเงินจากสำนักงานการประถมศึกษามอบให้อีกรายละ 10,000 บาท (ไทยโพสต์ 280243)

วันที่ 28 ก.พ.2543 นายสมศักดิ์ ปรีศนันทน์ทูล รมต.ศึกษาให้สัมภาษณ์กรณีโศกนาฏกรรมดังกล่าวได้สั่งให้แก้กฎกระทรวงในการจัดกิจกรรมเข้าค่ายต่างๆ ว่าโรงเรียนจะต้องตรวจสอบลักษณะกิจกรรม สภาพพื้นที่ โดยต้องอยู่บนพื้นฐานของความปลอดภัย รวมทั้งให้ชุมชน พ่อแม่เข้ามาร่วมพิจารณาความเหมาะสมของอายุและกิจกรรม และบอกว่าหากผลการสอบสวนพบว่าครูประมาทเดินเลาะก็จะถูกลงโทษทางวินัย ส่วนผู้บริหารโรงเรียนก็ต้องถูกลงโทษด้วยเช่นกัน(ไทยโพสต์ 290243)

เมื่อโรงเรียนทำการสอนตามปกติในวันที่ 28 ก.พ.2543 ปรากฏว่าเด็กนักเรียนที่มีอยู่ทั้งหมด 1,300 คนมาเรียนเพียง 180 คนเท่านั้น นักเรียนที่หยุดบางคนให้เหตุผลว่ากลัวครูดุที่นำเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นไปพูดทั้งที่ครูห้ามแล้วจนกลายเป็นข่าวใหญ่ขึ้นมา อย่างไรก็ตาม นายชัยรัตน์ เสทียร รองผู้ว่าฯ สงขลาได้เปิดเผยผลการประชุมเพื่อรับฟังความคิดเห็นของพ่อแม่เด็กนักเรียนที่เสียชีวิตสรุปได้ 3 ประเด็นคือ 1) ความรับผิดชอบต่อเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งทางการจะดำเนินการสอบสวนให้ได้ข้อยุติเร็วที่สุด 2) การลงโทษครูที่มีส่วนในเหตุการณ์ ผู้ปกครองระบุครูที่ดูแลเด็กทำกิจกรรมกระทำด้วยความประมาท บางคนเสนอให้ปลดบางคนเสนอให้ย้ายจากพื้นที่ ทั้งนี้ นายชัยรัตน์ชี้แจงว่าต้องเป็นไปตามระเบียบทางราชการ และ 3) การตั้งคณะกรรมการขึ้นมาพิจารณาทั้งในส่วนการสอบสวนและการให้ความช่วยเหลือ ซึ่งในส่วนทางการได้มอบเงินช่วยเหลือไปบ้างแล้ว ส่วน น.ส.พ.ไทยโพสต์ ระบุในประเด็นที่ 3 นี้ว่า การชดใช้ทางแพ่งให้ผู้เสียหายฟ้องเอง (ไทยโพสต์, สยามรัฐ, มติชน 290243)

นายสมพงษ์ จิตระดับ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษาเพื่อเด็กด้อยโอกาส จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย แสดงความเห็นเกี่ยวกับเหตุการณ์ดังกล่าวว่า สะท้อนให้เห็นถึงความประมาทเลินเล่อและความไม่ใส่ใจของระบบการศึกษาที่มีอยู่ในด้านความปลอดภัยในโรงเรียนและเมื่อเกิดเหตุการณ์ก็หาผู้รับผิดชอบไม่ได้ทั้งครูและผู้บริหาร รัฐไม่ควรปล่อยให้เรื่องเช่นนี้เกิดขึ้นอีก ชุมชน ผู้นำชุมชน และผู้ปกครองควรออกมาเรียกร้อง และส.ส.ในพื้นที่ควรออกมาดำเนินการบางสิ่งบางอย่างเพื่อให้เกิดความระมัดระวัง และความตื่นตัวมากขึ้น ก.ศึกษา ไม่ว่าจะ เป็น รมต.หรือผู้บริหารระดับกรม ต้องยกเลิกวิธีการสั่งกำชับและออกนโยบายรับทราบเพราะจะไม่เกิดผลทางปฏิบัติ และหาวิธีการใหม่ ฯลฯ และสรุปว่ากิจกรรมที่ครูชอบใช้วิธีสั่งให้นักเรียนทำเป็นการสั่งแบบลึนคิด ไร้เหตุผล ควรจะเลิกได้แล้ว ยังมีกิจกรรมอีกมากที่ครูใช้วิธีสั่งให้เด็กทำตาม แต่สิ่งที่น่าเป็นห่วงคือแนวโน้มที่ครูจะต้องพาเด็กออกจากห้องเรียนและทำกิจกรรมซึ่งเป็นหลักการที่ถูกต้องจะหายไปหลังเกิดเหตุการณ์นี้ (มติชน 280243)

ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

1. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในประเทศไทย

1.1 ความเคลื่อนไหวด้านการค้นคว้าวิจัย

1.1.1 การวิจัยด้านเทคโนโลยีชีวภาพ

จุฬาฯ โคลนนิ่งโค กำหนดคลอดปลาย ก.พ.หรือต้นมี.ค. '43

วันที่ 8 ก.พ. 2543 ศ.มณีวรรณ กมลพัฒนะ หัวหน้าโครงการใช้นิวเคลียร์เทคโนโลยี เพื่อส่งเสริมกิจการผสมเทียมโคนมและกระบือปลัก คณะสัตวแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เปิดเผยว่าขณะนี้กำลังวิจัยโคลนนิ่งโค โดยนำเซลล์ใบหูของโคเนื้อลูกผสมพันธุ์เบรกกัส เป็นเซลล์ต้นแบบในการผลิตตัวอ่อนโคและนำตัวอ่อนที่ได้ย้ายไปฝากไว้กับโคตัวรับเป็นโคนมจำนวนทั้งหมด 27 ตัว แต่แบ่งไปหมด คงเหลือโคตัวอยู่ 2 ตัว ตั้งท้องมาแล้วกว่า 200 วัน คาดว่าจะคลอดปลายเดือน ก.พ.หรือต้นเดือนมี.ค.ซึ่งถ้าไม่มีปัญหาแท้งและตกลูกออกมาสสมบูรณ์ นักวิจัยจุฬาฯจะได้ชื่อว่าประสบความสำเร็จในการโคลนนิ่งโคเป็นรายแรกของประเทศไทยและเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (มติชน 090243)

ปัญหาที่ทำให้การโคลนนิ่งเป็นไปอย่างยากลำบาก กล่าวคือระยะตั้งท้องของโค 275-280 วันกว่าจะครบกำหนด ซึ่งลูกโคที่โคลนนิ่งมีโอกาสหลุดจากมดลูกโคในช่วง 90-120 วัน ในต่างประเทศก็ประสบปัญหานี้เช่นกัน หากทำโคลนนิ่งโคได้สำเร็จจะเป็นประโยชน์ต่อการขยายพันธุ์โคให้ได้ลักษณะอย่างที่ต้องการ ขณะนี้กิจการโคนมมีความต้องการโคตัวเมียมารีดนม ถ้านำเซลล์ร่างกายของตัวเมียมาลูกจะเกิดเป็นตัวเมียหมดดีกว่าการผสมเทียมในหลอดแก้ว ซึ่งจะออกมาครั้งต่อครั้ง และการที่ทำการทดลองกับโคของเกษตรกรรายย่อย ซึ่งถ้าทำสำเร็จอยู่บนพื้นฐานของภาคปกติเท่ากับงานวิจัยจะใช้ประโยชน์กับเกษตรกรรายย่อย (มติชน, ผู้จัดการ 090243)

1.2 ความเคลื่อนไหวด้านเทคโนโลยีการสื่อสาร : ปัญหาการถูกเจาะระบบข้อมูล

1.2.1 ลอกซ็อกอินไฟร์ยอสมรับถูกแฮคเกอร์เจาะระบบหมายเลขบัตรเครดิตลูกค้า

วันที่ 9 ก.พ. 2543 นายวิวัฒน์วงศ์ วิจิตรวาทการ ประธานบริษัทล็อกซ็อกอินไฟร์ หนึ่งในผู้ให้บริการอินเทอร์เน็ตรายใหญ่ของประเทศไทยเปิดเผยว่ากลุ่มแฮคเกอร์โจรกรรมข้อมูลลูกค้าที่ซ็อกอินค้าโดยชำระด้วยบัตรเครดิตในเว็บไซต์ shopping.com จำนวน 2,000 หมายเลข ขณะนี้บริษัทได้สั่งซื้อระบบป้องกันการโจรกรรมข้อมูลมาติดตั้งในระบบคาดว่าจะให้บริการได้ในไม่ช้านี้ การเปิดเผยข้างต้นสืบเนื่องมาจากนักเจาะข้อมูลทางอินเทอร์เน็ตหรือแฮคเกอร์ กลุ่ม "คิวเรเตอร์" ประกาศตัวว่าสามารถเจาะข้อมูลจากหมายเลขบัตรเครดิตจำนวนมากและเป็นของคนไทยกว่า 5,000 หมายเลข จากเว็บไซต์ shoppingthailand.com ซึ่งเป็นเว็บไซต์อี-คอมเมิร์ซของบริษัทล็อกซ็อกอินไฟร์

นายวิวัฒน์วงศ์ เปิดเผยต่อว่ายังไม่มีความเสียหายของลูกค้า เนื่องจากผู้โจรกรรมต้องการเพียงการสร้างจุดเด่นเป็นฮีโร่ที่สามารถเจาะข้อมูลจากบริษัทชั้นนำอย่างล็อกซอินโฟร์ได้ซึ่งทางบริษัทต้องการให้หน่วยงานรัฐที่รับผิดชอบด้านนี้เข้ามาตรวจหรือกฎหมายมารองรับ การทำธุรกิจประเภทนี้เพื่อจะได้มีบทลงโทษสำหรับผู้กระทำผิด (มติชน 100243) กรณีดังกล่าว นอกจากเตือนให้เจ้าของระบบอี-คอมเมิร์ซเพิ่มความระมัดระวังและรอบคอบในการป้องกันการเจาะข้อมูลแล้ว เหตุการณ์ดังกล่าวยังได้รับการวิจารณ์ว่า ทำให้การค้าขายในระบบอิเล็กทรอนิกส์ของไทยต้องชะงักดิ่งลง (ไทยโพสต์ 110243)

2. ความเคลื่อนไหวด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีในต่างประเทศ

2.1 สงครามไซเบอร์อาละวาดในหลายประเทศ : เว็บไซต์ยอดนิยมในอินเทอร์เน็ตถูกแฮกเกอร์ถล่ม

หลังจากเว็บไซต์ "ยาฮู" ถูกแฮกเกอร์เจาะระบบเมื่อวันที่ 8 ก.พ.2543 เป็นเวลากว่าชั่วโมงและเอพีไอกำลังสอบสวนเรื่องนี้อยู่นั้น เว็บไซต์ที่ถูกถล่มในวันต่อมาคือ "แอมะซอนดอทคอม" "บายคอม" และ"อีเบย์" แอมะซอนดอทคอม เว็บไซต์บริการซื้อขายสินค้าทางอินเทอร์เน็ตได้ออกแถลงการณ์ว่าเว็บไซต์ของบริษัทไม่สามารถใช้ได้เป็นเวลากว่า 1 ชั่วโมง เพราะถูกขัดขวางด้วยข้อมูลขยะจำนวนมหาศาล เว็บไซต์บายคอมซึ่งมีลูกค้าประมาณ 1.3 ล้านคน ประสบปัญหาลูกค้าบางรายไม่สามารถเข้าเว็บไซต์ของบริษัทได้ในเวลาที่กำลังเริ่มขายสินค้า หรือเข้าได้แต่ไม่ทั้งหมดเพราะข้อมูลขยะของพวกเขาแฮกเกอร์เช่นกัน ซึ่งบายคอมมีแผนที่จะแจ้งต่อเอพีไอ ส่วน "อีเบย์" ก็ได้แจ้งต่อเอพีไอว่า เว็บไซต์ของตนประสบปัญหาอิเล็กทรอนิกส์บางอย่าง (สยามรัฐ 100243) ซึ่งช่วงเวลาเดียวกันนี้ในประเทศจีน หวางยั้น ผู้บริหาร Sina.com ได้เปิดเผยเมื่อวันที่ 17 ก.พ. 2543 ว่าช่องทางการอินเทอร์เน็ตระดับท็อปของจีนถูกโจมตีโดยแฮกเกอร์ จนการบริการอีเมลซึ่งเป็นบริการฟรีของบริษัทชะงักงัน (ผู้จัดการ 180243) นอกจากนี้ ในวันที่ 10 ก.พ. 2543 เว็บไซต์ ZDNet.com และ etrade.com ผู้ให้บริการซื้อขายประมูลหุ้นออนไลน์ของสหรัฐฯ ก็ถูกก่อกวนจากแฮกเกอร์ (ไทยโพสต์ 110243)

สหรัฐฯและสหภาพยุโรปออกแถลงการณ์ร่วมกันว่าได้เริ่มเปิดความร่วมมือกันเพื่อต่อต้านอาชญากรรมผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์ออนไลน์ หลังจากสหรัฐฯต้องเผชิญกับการถูกโจมตีทางคอมพิวเตอร์หลายครั้งในช่วงสัปดาห์ที่ 2 ของเดือน ก.พ. 2543 ซึ่งพิสูจนได้ว่ามาตรการต่อต้านเป็นสิ่งจำเป็นต้องเร่งกระทำ และความมั่นคงปลอดภัยบนอินเทอร์เน็ตจะเป็นประเด็นสำคัญในการประชุมสุดยอดสหภาพยุโรปในเดือนมี.ค. ที่กรุงลิสบอนประเทศโปรตุเกส เพื่อหาหนทางร่วมกันในการใช้งานเทคโนโลยีใหม่ๆ หรือกำหนดแนวนโยบายร่วมกันของ 15 ชาติสมาชิกในการต่อต้านอาชญากรรมบนอินเทอร์เน็ต (มติชน 140243)

วันที่ 12 ก.พ. 2543 รัฐบาลออสเตรเลียได้เปิดเผยว่าได้เตรียมบทลงโทษบรรดานักเจาะระบบอย่างรุนแรงคือจำคุก 10 ปี เพราะเป็นการกระทำที่สร้างความเสียหายให้กับระบบการสื่อสารอิเล็กทรอนิกส์เป็นอย่างมาก ซึ่งหากนักเจาะระบบยังไม่มีความเกรงกลัวต่อกฎหมายจะส่งผลต่อการขยายตัวของการสื่อสารด้านนี้รวมถึงการขยายตัวทางด้านเศรษฐกิจด้วย ซึ่งทางรัฐบาลออสเตรเลียระบุว่าขณะนี้เว็บไซต์ยอดนิยมต่างๆ กำลังเป็นเป้าหมายของพวกเจาะระบบ (มติชน 140243)

วันที่ 15 ก.พ. 2543 ประธานาธิบดีบิล คลินตัน และผู้นำจากบริษัทในวงการเทคโนโลยีประมาณ 30 คน ได้ประชุมร่วมกันที่ท่าเทียบเรือเพื่อหาทางเรียกความมั่นใจของผู้ใช้บริการอินเทอร์เน็ตให้กลับคืนมา ซึ่งคลินตันบอกก่อนเข้าห้องประชุมว่ารัฐบาลไม่มีความตั้งใจก้าวก่ายอุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ต แต่เพื่อหาแนวทางสร้างความปลอดภัยและช่วยให้อุตสาหกรรมอินเทอร์เน็ตเติบโตต่อไปได้ ระหว่างการประชุมคลินตัน เสนอให้จัดตั้งศูนย์ข้อมูลอาชญากรรมบนไซเบอร์และความปลอดภัยของอินเทอร์เน็ตแห่งชาติ โดยจะมีตัวแทนทั้งจากภาครัฐและเอกชนร่วมทำงานสร้างเครือข่ายป้องกันขบวนการก่อการร้ายทางคอมพิวเตอร์ ภายหลังจากประชุมบรรดาผู้นำที่เข้าหารือกล่าวว่าการทำเนียบขาวควรจะเป็นตัวอย่างในการส่งเสริมความปลอดภัยสำหรับอินเทอร์เน็ต นอกจากนี้ นายอัลลัน พาลเลอร์ ผู้อำนวยการฝ่ายวิจัยของสถาบันเพื่อความปลอดภัยของประชาชนในการใช้อินเทอร์เน็ต เอสเอเอ็นเอส กล่าวเพิ่มเติมว่าเพราะรัฐบาลเป็นผู้ซื้อเทคโนโลยีด้านความมั่นคงรายใหญ่ (กรุงเทพธุรกิจ 170243, ผู้จัดการ 180243)

วันเดียวกันเจ้าหน้าที่เอพีไอเริ่มต้นสอบสวนผู้ต้องสงสัยหลังจากผู้เชี่ยวชาญด้านความมั่นคงวิเคราะห์ข้อมูลและแกะรอยจนพบชื่อและที่อยู่ โดยพบว่าผู้ที่ใช้ชื่อว่า "คูลิโอ" เป็นหนึ่งในผู้เข้าโจมตีชุดแรก ส่วนอีก 2 ราย เป็นวัยรุ่นแคนาดาที่ใช้ชื่อว่า มาเฟียบอย และขายนิรนามอีกคนหนึ่งซึ่งมีการคุยโวเกี่ยวกับการโจมตีในห้องสนทนาหลายแห่งรวมทั้งส่งข้อความทางอีเมลหรือจดหมายอิเล็กทรอนิกส์ (กรุงเทพธุรกิจ 170243)

นอกจากนี้ รายงานของซีไอเอที่จัดทำขึ้นเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการร่วมด้านเศรษฐกิจศาสตร์ของสภาองเกรส ระบุว่ามียุทธศาสตร์ที่มีแผนจะเปิดสงครามอีกรูปแบบหนึ่ง ทั้งนี้การทำสงครามในยุคข้อมูลข่าวสารย่อมรวมถึงการโจมตีระบบสาธารณูปโภคภายในประเทศด้วย โดยระบุเป็นนัยว่าเป็นประเทศที่อยู่ในข่ายเผชิญหน้าทางกำลังทหารกับสหรัฐฯ และได้ยกตัวอย่างถ้อยแถลงของนายทหารจีนและเจ้าหน้าที่ระดับอาวุโสของรัสเซีย เพื่อตอกย้ำให้เห็นความสำคัญของการเตรียมรับมือกับสงครามไซเบอร์ในทศวรรษหน้า รวมทั้งอ้างถึง

การที่เว็บไซต์ชื่อดังถูกรบกวจากพวกแฮคเกอร์ ว่าเป็นการทำสงครามไซเบอร์เพื่อโจมตีศูนย์กลางทางธุรกิจของสหรัฐฯ และทำให้การทำลายประสิทธิภาพทางทหารและสวัสดิภาพความปลอดภัยของประชาชนสหรัฐฯมีความเป็นไปได้ (ไทยโพสต์ 250243)

2.2 ความเคลื่อนไหวด้านการค้นคว้าวิจัยในต่างประเทศ

2.2.1 รายงานผลการค้นคว้าเกี่ยวกับปัญหาโลกร้อน

มีรายงานหลายชิ้นระบุว่าโลกร้อนขึ้นเร็วมาก ขึ้นแรกเป็นการศึกษาจากนักวิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยมิชิแกนและมหาวิทยาลัยเวสเทิร์นออนตาริโอ ซึ่งพบว่าในรอบ 500 ปีมาที่ศตวรรษที่ 20 เป็นรอบร้อยปีที่โลกร้อนขึ้นมากที่สุด นั่นคือตั้งแต่ ค.ศ.1500 อุณหภูมิโลกสูงขึ้น 1 องศาเซลเซียส เฉพาะในศตวรรษที่ 20 อุณหภูมิสูงขึ้นถึงราว 0.5 องศา ส่วนในตอนเหนือของโลกอุณหภูมิสูงขึ้น 1.1 องศาเซลเซียสในรอบห้าร้อยปี และสูงขึ้น 0.6 องศาในศตวรรษที่ 20

นักวิทยาศาสตร์วิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงอุณหภูมิโลกจากการเจาะหลุมบนผิวโลก ทั้งนี้โดยอาศัยความรู้ด้านการนำความร้อน กล่าวคืออุณหภูมิจะส่งไปอย่างช้า ๆ ลึกลงไปที่ชั้นหินประมาณ 500 เมตรใน 1 พันปี ดังนั้นชั้นหินหนา 500 เมตรนี้จึงเหมือนกับตัวบันทึกอุณหภูมิโลกในรอบพันปีที่ผ่านไป ดังนั้นเมื่อเราเจาะหลุมที่ได้ก็ตามบนแผ่นดิน ในทางทฤษฎีก็สามารถศึกษาตรวจวัดอุณหภูมิที่นั่นย้อนหลังไปได้ แต่หลุม ๆ เดียวย่อมไม่สามารถวัดอุณหภูมิโลกได้ ดังนั้นนักวิทยาศาสตร์จึงหาค่าเฉลี่ยจากหลุมที่เจาะจำนวนนับร้อยทั่วโลก โดยอาศัยข้อมูลจากหลุมที่เจาะในที่ต่าง ๆ 358 หลุมทั้งในอเมริกาเหนือ ยุโรปตอนกลาง แอฟริกาตอนใต้ และที่ออสเตรเลีย รวมกับหลุมที่เจาะขึ้นใหม่ ซึ่งการวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านี้ทำให้คณะวิจัยประกาศผลการศึกษาด้วยความมั่นใจขึ้น (Science Daily 170200)

คณะวิจัยจากศูนย์ข้อมูลภูมิอากาศแห่งชาติ (National Climate Center) สหรัฐฯ ได้พบหลักฐานว่าโลกร้อนในอัตราที่เร็วขึ้น นั่นคือในระยะ 25 ปีที่ผ่านมา โลกร้อนขึ้นในอัตรา 2 องศาเซลเซียสต่อ 100 ปี ซึ่งอัตรานี้เป็นอัตราที่คาดหมายว่าจะเกิดขึ้นในศตวรรษที่ 21 โดยคณะกรรมการระหว่างรัฐบาลว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ (Intergovernmental Panel on Climate Change) ได้เคยประเมินใน ค.ศ.1995 ว่าในศตวรรษที่ 21 อุณหภูมิโลกจะสูงขึ้นอัตราอัตราระหว่าง 1 ถึง 3 องศาเซลเซียส

คณะนักวิจัยได้จับตาหลักฐานในปี ค.ศ.1997 และ 1998 เป็นพิเศษ ซึ่งในช่วง 16 เดือนนี้อุณหภูมิโลกสูงขึ้นต่อเนื่องกันเป็นประวัติการณ์ ซึ่งคณะวิจัยมีความเห็นว่าปรากฏการณ์นี้ไม่น่าจะใช้การเพิ่มอุณหภูมิแบบผิดปกติซึ่งสามารถเกิดขึ้นได้ตามธรรมชาติ แต่น่าจะเป็นจุดเปลี่ยนสำคัญที่ต่อไปนั้นแนวโน้มโลกจะร้อนในอัตราใหม่ที่เร็วขึ้น ดร.โรนัลด์ อาร์. คาร์ล ผู้อำนวยการศูนย์ข้อมูลภูมิอากาศแห่งชาติ และหัวหน้าโครงการวิจัยนี้ เห็นว่าอุณหภูมิที่สูงเร็วขึ้นนับแต่ปี 1976 เกิดจากฝีมือมนุษย์ (Science Daily 230200)

2.2.2 กบลดจำนวนลงอย่างลึกลับทั่วโลก

กบในป่าดิบอเมริกากลางเคยส่งเสียงร้องระงมแต่ในระยะหลังนี้กลับเงียบเสียงลง ปรากฏการณ์เช่นนี้เกิดขึ้นในป่าของอเมริกาเหนือและออสเตรเลียตะวันตกด้วยเช่นกัน โดยไม่มีใครอธิบายสาเหตุให้เป็นที่พอใจได้ มูลนิธิวิทยาศาสตร์แห่งชาติ (National Science Foundation) ของสหรัฐฯจึงได้มอบทุนกว่า 100 ล้านบาท (เกือบ 3 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ) ให้แก่คณะวิจัยซึ่งประกอบด้วยนักวิทยาศาสตร์ต่างสาขาวิชาจำนวน 23 คน นำโดยเจมส์ คอลลินส์ หัวหน้าภาควิชาชีววิทยาแห่งมหาวิทยาลัยรัฐออริโฮนา ศึกษาเรื่องนี้ให้รู้ผลภายใน 3 ปี

ตามทีเห็นกันทั่วไปตามภาพยนตร์ชาวสาคคตินั้น มักระบุว่าการกระทำของมนุษย์เป็นสาเหตุใหญ่ของการลดจำนวนลงของกบและซาลาแมนเดอร์ซึ่งอยู่ในโครงการศึกษานี้ด้วย แต่ความจริงทางระบบนิเวศมีความซับซ้อนกว่านั้นมาก การวิจัยครั้งนี้จึงไม่เพียงต้องการเข้าใจสาเหตุและยังปรารถนาจะสร้างวิทยาศาสตร์ใหม่ในการเข้าใจระบบนิเวศ ดังนั้นจึงมีนักวิทยาศาสตร์ต่างสาขาเข้าร่วมในโครงการ มีทั้งด้านนิเวศวิทยาวิวัฒนาการ ภูมิคุ้มกันวิทยา วิชาว่าด้วยไวรัสและเห็ดรา รวมทั้งผู้เชี่ยวชาญทางด้านสถิติ พันธุศาสตร์โมเลกุล โรคสัตว์สะเทินน้ำสะเทินบก ชีววิทยาประชากร นิเวศวิทยาประชากร พันธุศาสตร์นิเวศ เป็นต้น

โครงการนี้จะต้องศึกษาในพื้นที่ 24 แห่งใน 3 ทวีป ดังนั้นจึงต้องอาศัยการบูรณาการและใช้วิธีศึกษาแบบสหวิทยาการ ซึ่งคณะวิจัยจะต้องบูรณาการมนุษย์เข้ากับทฤษฎีทางนิเวศและวิวัฒนาการ นิเวศวิทยาซึ่งเป็นวิทยาศาสตร์จะต้องรวมกับสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ คอลลินส์เห็นว่ามีปัจจัยทางนิเวศ 2 อย่างที่น่าจะส่งผลกระทบต่อลดจำนวนลงของกบและซาลาแมนเดอร์ ได้แก่การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศโลก และการทำให้โลกของพืชและสัตว์กลายเป็นโลกของมนุษย์ โดยมนุษย์ได้เดินทางไปทั่วทุกหนแห่งตามกระแสโลกาภิวัตน์ เมื่อมนุษย์เดินทางไปถึงที่ใดก็จะนำบางสิ่งติดตัวไปด้วย ซึ่งจะพบว่าเมื่อมนุษย์เดินทางไปใด ความหลากหลายทางชีวภาพในที่นั้นจะลดลง (Science Daily 150200)

ความเคลื่อนไหวด้านอาหารและสาธารณสุข

1. ความเคลื่อนไหวด้านอาหาร

1.1 ภาวะทุโภชนาการ

1.1.1 โภชนาการเด็กยุคใหม่แก่กว่ายุคหลังสงคราม

ศาสตราจารย์ไมเคิล แวดสเวิร์ธ ผู้อำนวยการของคณะผู้วิจัยด้านการแพทย์ซึ่งจัดทำรายงาน การศึกษาเปรียบเทียบเรื่องนิสัยการบริโภคของเด็กๆ ในยุคหลังสงครามโลกครั้งที่สองกับสมัยปัจจุบันนี้ เผยว่า อาหารที่เด็กๆ กินกันในช่วงทศวรรษที่ 50 ทำให้เด็กมีสุขภาพที่แข็งแรงกว่ายุคหลังๆ แม้ว่าเด็กอายุ 4 ปีในทศวรรษ 50 จะกินอาหารที่มีไขมันและแคลอรีมากก็ตาม แต่อาหารธรรมดาและเรียบง่ายเหล่านั้นก็ให้สิ่งที่มีประโยชน์แก่ร่างกายได้มากกว่า ไม่ว่าจะเป็น ไฟเบอร์ แร่ธาตุ วิตามิน หรือสารอาหารแปรสภาพและมีน้ำตาลน้อย

กลุ่มคนที่ศึกษาเรื่องนี้ได้ติดตามการเติบโตของเด็กอังกฤษจำนวน 4,600 คนที่ควบคุมให้กินอาหารประเภทเดียวกับที่เด็กในทศวรรษ 50 กิน เช่น ขนมปังและผักซึ่งมีไฟเบอร์และคาร์โบไฮเดรตมาก การที่อาหารขาดแคลนในยุคนั้น ทำให้คนได้กินแต่อาหารที่มีสารอาหารหลักทั้ง 4 ประเภทเท่านั้น ไม่ใช่อาหารมากมายทั้งอาหารว่าง อาหารแปรรูปต่างๆ อย่างเด็กทุกวันนี้ อาหารที่มีแคลเซียมสูงจะช่วยป้องกันกระดูกจากโรคกระดูกพรุน และไฟเบอร์จะช่วยป้องกันโรคเกี่ยวกับหัวใจและปอด รวมทั้งช่วยป้องกันมิให้เป็นมะเร็งอย่างเช่นมะเร็งลำไส้ เป็นต้น

ผลการศึกษาที่สร้างความประหลาดใจอีกอย่างก็คือ เด็กก่อนวัยเรียนยุค 50 ตีฆาตกันมาก ซึ่งช่วยป้องกันพวกเขาจากโรคหัวใจ เนื่องจากในซามีสาร antioxidant อยู่มาก ขณะที่เครื่องดื่มประเภทน้ำอัดลมที่เด็กร้อยละ 90 ตีฆาตกันทุกวันนี้มีน้ำตาลมากและให้แคลอรีที่ไม่เป็นประโยชน์กับร่างกายเพราะปราศจากวิตามินและแร่ธาตุ

แม้ว่าเด็กในวันนี้จะมีรูปร่างอ้วนท้วนขึ้น แต่กลับมีการเผาผลาญพลังงานในร่างกายในปริมาณที่น้อยกว่าเดิม คือเด็กปัจจุบันใช้แคลอรีในร่างกายเฉลี่ย 1,228 กิโลแคลอรี ขณะที่ในปีค.ศ.1950 มีตัวเลขเท่ากับ 1,445 กิโลแคลอรี รายงานล่าสุดยังแสดงด้วยว่าเด็กอายุ 4 ขวบทุกๆ 5 คน จะมี 1 คนที่น้ำหนักตัวมากเกินไป เพราะเด็กยุคนี้ไม่ค่อยได้เคลื่อนไหว หรืออีกนัยหนึ่งคือเอาแต่กินโดยไม่ทำกิจกรรมกลางแจ้ง (ไทยโพสต์060243)

1.1.2 กรมพัฒนาที่ดินทุ่ม 18 ล้านให้โครงการอาหารกลางวัน

นายสิมา โมอากุล อธิบดีกรมพัฒนาที่ดิน เผยว่า ก.ศึกษาธิการร่วมกับก.เกษตรฯ ได้จัดทำโครงการส่งเสริมให้นักเรียนได้รับประทานอาหารกลางวันขึ้น โดยกรมพัฒนาที่ดินจะเข้าไปดำเนินการช่วยเหลือสนับสนุนด้านแหล่งน้ำและการปรับปรุงบำรุงดิน เพื่อให้มีแหล่งน้ำสำหรับทำการเพาะปลูก สำหรับพื้นที่ที่จะดำเนินการนั้น ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศประมาณ 68 จังหวัด โดยมีระยะเวลาดำเนินการระหว่างปี 2543-44 ส่วนเป้าหมายการดำเนินงานในปี 2543 นี้ จะจัดสร้างแหล่งน้ำขนาดเล็กภายในโรงเรียนที่ขอรับการสนับสนุน ขนาดความจุ 1,250 ลบ.ม.ประมาณ 344 โรงเรียนจำนวน 965 บ่อพร้อมทั้งแจกพินทุ๊กลำญาแม่ไก่ให้นักเรียนนำไปปลูกรอบแหล่งน้ำที่ขุดขึ้นจำนวน 1.93 ล้านกล้า นอกจากนี้ยังจะช่วยส่งเสริมให้รู้จักการทำปุ๋ยหมักโดยสนับสนุนสารตัวเร่งทำปุ๋ยหมักรวม 2,500 โรง โรงเรียนละ 5 ชุดซึ่งสามารถผลิตปุ๋ยหมักได้ถึง 5 ตัน ในการดำเนินงานนั้น กรมฯจะประสานกับคณะกรรมการความร่วมมือในการดำเนินงานและส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนได้รับประทานอาหารกลางวันอ้อมทุกวัน อีกทั้งนักเรียนจะมีประสบการณ์ในการปรับปรุงบำรุงดิน ปลูกพืชผักจนนำไปประกอบอาชีพได้ (ไทยรัฐ250243)

1.2 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับ"จีเอ็มโอ"

1.2.1 ชีไทยอีก 10 ปีได้ข้อสรุป"จีเอ็มโอ"

3 ก.พ. 2543 ที่ศูนย์อาคารเรียนรวม 3 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ มีการประชุมทางวิชาการเรื่อง "จีเอ็มโอจะพาชาติวิฤตหรือพิชิตความยากจน" นายบรรพต ฤกษ์เพชร ผอ.ศูนย์วิจัยและควบคุมศัตรูพืชโดยชีววิธีแห่งชาติ มก.กล่าวในที่ประชุมตอนหนึ่งว่า คณะกรรมการว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพของโลกได้ประกาศให้ประเทศที่เป็นกลุ่มสมาชิกร่วมลงนามว่าด้วยข้อตกลงเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่มาจาก การตัดต่อพันธุกรรม หรือพิธัสสันความปลอดภัยธรรมชาติภายในเวลา 2 ปีนับจากวันที่ 15 พ.ค. ซึ่งไทยยังไม่สามารถร่วมลงนามในพิธัสดังกล่าวได้ เพราะยังไม่มียุทธศาสตร์ที่แน่ชัด ตนคิดว่าหลังจากที่ทุกประเทศร่วมลงนามครบแล้วก็จะสามารถหาข้อสรุปเกี่ยวกับเรื่องจีเอ็มโอได้ สำหรับในไทยนั้นคาดว่าจะอีก 10 ปี จึงจะหาข้อสรุปได้ว่าควรดำเนินการอย่างไร

นายวิฑูรย์ เลี่ยนจำรูญ ผู้ประสานงานมูลนิธิภูมิปัญญาไทย กล่าวว่า ที่ผ่านมามีผู้รับผิดชอบในเรื่องการควบคุมผลิตภัณฑ์จีเอ็มโอเผยแพร่ข้อมูลเรื่องนี้ให้ประชาชนน้อยมาก นอกจากนี้ยังไม่มีมีการสร้างทางเลือกอื่น นอกเหนือจากผลิตภัณฑ์ดังกล่าว รวมทั้งบางครั้งยังละเลยการเผยแพร่ความรู้เกี่ยวกับผลกระทบที่เกิดจากผลิตภัณฑ์เหล่านี้ให้ประชาชนทราบด้วย

"ผลิตภัณฑ์ที่เป็นจีเอ็มโอที่พบกว่า 70% เมื่อปลูกแล้วยังต้องใช้ยาฆ่าแมลงบางชนิดอีกด้วย เพราะฉะนั้นการที่มีผู้อ้างว่าจีเอ็มโอจะทำให้ประเทศลดการใช้สารเคมีลงนั้นไม่เป็นความจริงเลยและขณะนี้เกษตรกรในสหรัฐอเมริกาได้รวมตัวกันฟ้องสำนักงานคุ้มครองสิ่งแวดล้อมของสหรัฐอเมริกา (อีพีเอ) ฐานปล่อยให้มีมีการปลูกฝ้ายบีบี ที่ซึ่งผลของการปลูกฝ้ายดังกล่าวทำให้แมลงที่เป็นประโยชน์ในการผสมพันธุ์พืชหลายชนิดต้องตายไป ขณะนี้ศาลได้รับฟ้องเอาไว้แล้ว" นายวิฑูรย์กล่าว (มติชน 040243)

1.2.2 ไทยทำแผนเทคโนโลยีชีวภาพชาติ รับมือจีเอ็มโอ

ดร.สุทัศน์ ศรีวัฒนพงศ์ รองผู้อำนวยการศูนย์พันธุวิศวกรรมและเทคโนโลยีชีวภาพแห่งชาติ (ไบโอเทค) สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) กล่าวว่า หลังจากนานาชาติบรรลุข้อตกลงในการออกกฎระเบียบนานาชาติเพื่อควบคุมดูแลเรื่องสิ่งมีชีวิตที่ได้รับการดัดแปลงยีนหรือจีเอ็มโอ โดยประเทศภาคีอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพให้การรับรองพิธีสารความปลอดภัยทางชีวภาพ (Biosafety Protocol) แล้วนั้น แม้ประเทศไทยยังไม่ได้ให้สัตยาบันอนุสัญญาดังกล่าวแต่ก็ควรเตรียมการอย่างน้อย 4 ประการดังนี้ 1) จัดตั้ง Nation Focal Point และ Competent Nation Authorities. 2) ควรให้มีคณะทำงานพิจารณาการเจรจนานาชาติในเรื่องนี้ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันดำเนินการ 3) จัดระบบประสานงานภายในประเทศ ให้สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ประชาสัมพันธ์และให้การศึกษาแก่ประชาชนให้มากขึ้น

สำหรับการจัดตั้ง Nation Focal Point และ Competent Nation Authorities ของประเทศไทยนั้นขณะนี้ได้มีการผ่านระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการอนุรักษ์การใช้ประโยชน์ความหลากหลายทางชีวภาพ ประกาศในพระราชกิจจานุเบกษาเมื่อวันที่ 12 ม.ค. ที่ผ่านมาแล้ว ตามระเบียบดังกล่าวกำหนดให้ สวทช. ตั้งศูนย์ความหลากหลายทางชีวภาพขึ้นเพื่อทำหน้าที่รับผิดชอบบริหารจัดการเรื่องอนุรักษ์และดูแลความปลอดภัยทางชีวภาพของประเทศทั้งหมด เพราะฉะนั้นศูนย์นี้ก็ต้องทำหน้าที่ดังกล่าวโดยร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเช่น กระทรวงพาณิชย์ ฯลฯ ต่อไป

ดร.สุทัศน์กล่าวว่า แม้จะตกลงยอมรับพิธีสารว่าด้วยความปลอดภัยทางชีวภาพกันแล้ว แต่ประเทศต่างๆร่วมกับสำนักงานเลขาธิการก็ต้องร่วมกันจัดทำรายละเอียดในด้านต่างๆต่อไปอีก ซึ่งกว่าจะมีรายละเอียดออกมาบังคับใช้ได้ก็ต้องกินเวลาอย่างน้อย 5 ปี

ในช่วงดังกล่าวนี้ นอกจากเตรียมการตาม 4 แนวทางแล้ว ต้องเตรียมความพร้อมอื่นๆ ควบคู่ไปด้วยเช่น ความพร้อมในการทำวิจัย ซึ่งปัจจุบันได้ทำไปพอสมควร เช่นทำในมะละกอ มะเขือเทศ ฯลฯ แต่ประเทศไทยยังมีคนดูแลเรื่องความปลอดภัยน้อย ห้องทดลองที่ตรวจได้ก็มีที่กำแพงแสนแห่งเดียว ประเทศไทยต้องมีห้องทดลองปฏิบัติการที่มีความสามารถ เช่น ถ้ามีการปนเปื้อนของพีชจีเอ็มโอก็ต้องระบุได้เลยว่าอัตราการปนเปื้อนเป็นเท่าไร ฯลฯ

เมื่อถามว่า เพื่อให้เกิดศักยภาพและแก้ไขปัญหาได้มีการจัดทำแผนเทคโนโลยีชีวภาพระดับชาติหรือไม่ ดร.สุทัศน์กล่าวด้วยว่าในไบโอเทคมีคณะกรรมการด้านพืช ด้านสัตว์ ทำเรื่องนี้อยู่ ตอนที่มีการต่อต้านจีเอ็มโอก็ได้กำหนดกันว่า การวิจัยควรจะมีมุ่งไปทางไหน เช่น มุ่งวิจัยในพืชที่ไม่ใช่อาหาร เช่นถ้าใช้เทคโนโลยีเปลี่ยนสีกล้วยไม้ได้ก็จะมีมูลค่าทางเศรษฐกิจได้มหาศาล เป็นต้น ขณะนี้อยู่ระหว่างนำเสนอเป็นแผนระดับชาติต่อไป (มติชน 200243)

1.2.3 ยูเอ็นห้ามนำเข้า GMOs ได้

นางสาวอรจิต สิงคาลวณิช ผู้ตรวจราชการกระทรวงพาณิชย์ ในฐานะโฆษกกระทรวงพาณิชย์ เปิดเผยว่า การประชุมสหประชาชาติ ณ นครมอนทรีออล ประเทศแคนาดาเมื่อเร็วๆ นี้ กว่า 130 ประเทศทั่วโลกได้ลงนามในปฏิญญาที่เรียกว่า The U.N.Biosafety Protocol ซึ่งจะมีผลตั้งแต่ต้นปี 2001 เป็นต้นไป เพื่อที่จะประเมินและติดตามศึกษาความปลอดภัยของสินค้า GMOs พร้อมทั้งกำหนดหลักเกณฑ์ให้ผู้นำเข้าระงับการนำเข้าสินค้าให้เป็นที่น่าเชื่อถือ พิธีสารซึ่งจัดทำขึ้นภายในกรอบของอนุสัญญาความหลากหลายทางชีวภาพแห่งสหประชาชาติฉบับนี้ จะสามารถสร้างความสมดุลระหว่างผลประโยชน์ของประเทศผู้ส่งออกพืช GMOs รายใหญ่อย่างสหรัฐฯและแคนาดา กับผลประโยชน์ของชาติผู้นำเข้าอย่างสหภาพยุโรป (อียู) และประเทศกำลังพัฒนาทั้งหลาย ซึ่งได้แสดงความเป็นห่วงว่าอาหารจากพืชซึ่งผ่านการดัดแปลงทางพันธุกรรมเหล่านี้ อาจส่งผลกระทบต่อสุขภาพของมนุษย์และสิ่งแวดล้อม

นางสาวอรจิตกล่าวว่า ทางสำนักงานการค้าต่างๆ ได้เสนอแนะว่าในฐานะที่ไทยเป็นผู้ผลิตและส่งออกสินค้าเกษตรสำคัญของโลกน่าจะได้มีการกำหนดค่าที่และวิสัยทัศน์ในเรื่องสินค้า GMOs เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สินค้าให้เกิดเป็นรูปธรรมในการสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าเกษตรที่ส่งออกซึ่งในอนาคตสินค้าที่ปราศจากการดัดแปลงทางพันธุกรรม จะเป็นสินค้าที่ผู้บริโภคต้องการมาก(ผู้จัดกร 220243)

1.2.4 ซ็อกโกแลตก็หนีไม่พ้น GMOs

บริษัทผลิตซ็อกโกแลตแห่ง ยี่หอมาร์ ประสบผลสำเร็จในการใช้พันธุวิศวกรรมสร้างยีนส์เมล็ดโกโก้พร้อมกับอ้างสิทธิการเป็นเจ้าของผู้เชี่ยวชาญด้านสิ่งแวดล้อมออกโรงเตือน หน่วยงานเศรษฐกิจของประเทศในโลกที่สามที่เพาะปลูกโกโก้ โดยเฉพาะประเทศแถบตะวันตกของทวีปแอฟริกา

บริษัทมาร์ ยูเค จำกัด ได้จดสิทธิบัตรการผลิตยีนส์เมล็ดโกโก้ในสหรัฐฯ 2 ฉบับ หลังจากที่นักวิทยาศาสตร์ของบริษัทในอังกฤษสามารถจำแนกประเภทของโปรตีนที่คิดว่าจะนำมาผลิตช็อกโกแลตที่มีรสชาติที่ดีที่สุดได้ พร้อมกับอ้างสิทธิในการเป็นเจ้าของแม่แบบทางพันธุกรรมที่มาร์ใช้ในการทดลองเพื่อผลิตสารโปรตีนสังเคราะห์ดังกล่าวด้วย

บริษัทช็อกโกแลตชื่อดังซึ่งมียอดขายทั่วโลกปีละ 8 พันล้านปอนด์แห่งนี้ ยืนยันว่าไม่มีแผนจะผลิตโปรตีนสังเคราะห์เพื่อประโยชน์ทางธุรกิจ แต่ข้อมูลที่ได้รับจะเป็นประโยชน์ต่อบริษัทและชาวไร่ที่เพาะปลูกโกโก้ในหลายๆ ทาง ความรู้นี้จะช่วยสนับสนุนงานของบริษัทในประเทศที่มีฐานการผลิตอยู่ และช่วยให้ชาวไร่คัดเลือกต้นโกโก้ที่ดีที่สุดเพื่อใช้ในการผลิตช็อกโกแลตของมาร์

อย่างไรก็ตาม ประเด็นที่ยังหวั่งกันอยู่คือ บริษัทมหาอำนาจเหล่านี้จะผูกขาดด้านการเกษตร (ซึ่งเป็นประเด็นหนึ่งที่ทำให้เกิดการประท้วงอย่างรุนแรง เมื่อครั้งมีการจัดประชุมองค์การการค้าโลกในซีแอตเติลเมื่อปลายปีที่แล้ว นักสิ่งแวดล้อมต้องการให้ชะลอความเป็นเจ้าของตามสิทธิบัตรที่เกี่ยวกับพันธุพืชเป็นเวลา 5 ปี จนกว่าจะมีการประเมินผลกระทบต่อเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม) ประเทศกานาเป็นประเทศหนึ่งที่จะได้รับผลกระทบ เนื่องจากเป็นประเทศที่มีรายได้จากการเกษตร อัตราการจ้างงาน 45% ของประเทศ อยู่ในภาคเกษตร ชาวไร่ที่เพาะปลูกต้นโกโก้มีอยู่ประมาณ 600,000 คน (ไทยโพสต์ 090243)

1.2.5 มอนซานโตชี้ พื้นที่ปลูก GMOs ไม่หด

หลังการรายงานผลกำไรปี 1999 ของบริษัทเมื่อวันที่ 10 ก.พ. 2543 มอนซานโตเผยว่าจากสัญญาณเบื้องต้นชี้ว่าเกษตรกรอเมริกันจะใช้พื้นที่ปลูกพืชผล GMOs อย่างน้อยก็เท่ากับหรือมากกว่าในปี 1999 คือเท่ากับ 86 ล้านเอเคอร์

มอนซานโตยังคาดว่า ตลาดซื้อขายพืชผลตัดต่อยีนที่บริษัทพัฒนาขึ้นได้แก่ ถั่วเหลือง GMOs พันธุ์ Round Up Ready และข้าวโพด GMOs พันธุ์ Round Up Ready จะโตขึ้นอีกด้วย ตลอดจนมีการขยายตัวของคาโนลาและฝ้าย GMOs แต่ชี้ว่าการซื้อขายพันธุ์พืชข้าวโพดบีบีที ซึ่งถูกตัดต่อยีนให้ผลผลิตสารต่อต้านแมลงข้าวโพดของยุโรปได้นั้นจะตกลง เนื่องจากเมื่อเร็วๆ นี้อัตราการบกรวนจากแมลงกินข้าวโพดลดลง และชาวนาต้องการควบคุมค่าใช้จ่าย มอนซานโตรายงานว่า รายได้หลังหักภาษีของบริษัทในไตรมาส 4 เท่ากับ 69 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ จากยอดขาย 2,300 ล้านดอลลาร์สหรัฐฯ

ทางด้านสมาคมถั่วเหลืองแห่งอเมริกา ซึ่งจัดการประชุมถกเถียงประเด็น GMOs หลายครั้งกล่าวผสมโรงว่า ชาวไร่ชาวนายังสนับสนุนการเกษตรเทคโนโลยีชีวภาพ แม้จะวิตกว่าผลกระทบจากรายงานต่อต้าน GMOs ของสื่อ อาจทำให้สาธารณชนปฏิเสธพืชผล GMOs ก็ตาม

อย่างไรก็ตามสมาคมการค้าอย่างน้อยหนึ่งแห่งได้พูดถึงความเป็นไปได้ว่าการใช้พันธุ์พืช GMOs จะลดลง 20% ส่วนในอาร์เจนตินา ก็เลอริโม คัล ประธานสมาคมความปลอดภัยด้านการเกษตรแห่งอาร์เจนตินา (CASAFE) ซึ่งเป็นผู้ส่งออกถั่วเหลืองรายใหญ่ที่สุดของโลกเผยว่า เกษตรกรยังพอใจใช้พันธุ์พืช GMOs ต่อไป ขณะที่ในบราซิล ทางกรได้อนุญาตให้ใช้พันธุ์ถั่วเหลือง GMOs ได้ในที่สุด (ผู้จัดการ 12,130243)

1.3 ธุรกิจอาหาร

1.3.1 ปลายข้าว..อาหารพื้นบ้านมูลค่า 800 ล้านบาท

เดิมนั้นแต่ละครัวเรือนไทยจะมีการผลิตปลายข้าวไว้รับประทานกันเอง แต่ในระยะ 10 กว่าปีที่ผ่านมามีการผลิตปลายข้าวเพื่อการจำหน่ายด้วย ขณะเดียวกันผู้บริโภคส่วนหนึ่งที่เคยผลิตปลายข้าวบริโภคเองหันไปซื้อปลายข้าวรับประทานมากขึ้น รวมทั้งผู้ผลิตปลายข้าวเริ่มมีการพัฒนาสูตรการผลิตปลายข้าวเป็นที่ยอมรับของตลาด ทำให้ในปัจจุบันการผลิตปลายข้าวกลายเป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อม โดยทำเลที่ตั้งของโรงงานเน้นการอยู่ใกล้แหล่งที่มีปลาน้ำจืดชุกชุม ปัจจุบันมีระดับการผลิตสูงถึง 40,000 ตันต่อปี มูลค่าการค้าปลายข้าวภายในประเทศสูงถึงปีละ 800 ล้านบาท และมีการส่งออกเป็นมูลค่ากว่า 20 ล้านบาทต่อปี (ศูนย์วิจัยกสิกรรมไทย 240243)

1.3.2 อาหารเสริมไทยก้าวหน้าเทียบเท่าสากล

นางมาลินี อุฑิตานนท์ นายกสมาคมอาหารเสริมสุขภาพแห่งประเทศไทย เปิดเผยว่า ตลาดผลิตภัณฑ์อาหารเสริมเพื่อสุขภาพของไทยช่วง 3-5 ปี ที่ผ่านมามีความคึกคักมาก อัตราการเติบโตอยู่ในระดับ 20-30% แต่เป็นผลิตภัณฑ์ที่นำเข้าจากต่างประเทศมากถึง 70% ขณะที่ผลิตภัณฑ์ในประเทศมีเพียง 30% เท่านั้น มูลค่าการตลาดประมาณ 1,600 ล้านบาทต่อปี แบ่งเป็นช่องทางจัดจำหน่ายรูปแบบขายตรง 50% และขายปลีก 50% คาดว่าในปี 2543 มูลค่าตลาดรวมจะขยายตัวเพิ่มขึ้น 30% ทั้งนี้ผลิตภัณฑ์ของไทยจะเติบโตขึ้นมากกว่าที่ผ่านมา เพราะหน่วยงานต่างๆ ได้พัฒนามาตรฐานไม่ว่าจะเป็นปลูก การเก็บเกี่ยว ควบคุมการผลิต พร้อมทั้งมีการตรวจวิเคราะห์ควบคุมสารสำคัญ และทดสอบสรรพคุณกับผู้ป่วย ทำให้ผลของการวิจัยเป็นที่น่าเชื่อถือ มีคุณภาพไม่แตกต่างกับที่นำเข้าจากต่างประเทศ อีกทั้งคนไทยตื่นตัวในเรื่องสุขภาพโดยหันมาใช้สมุนไพรและอาหารเสริมกันมากขึ้น ที่สำคัญราคาของผลิตภัณฑ์เริ่มถูกลงกว่าแต่ก่อนมาก เนื่องจากความคุ้มทุนในการผลิต จึงคาดว่าจะได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว อย่างไรก็ตามผู้บริโภคควรตัดสินใจซื้อด้วยการดูถึงเหตุผลมาก

กว่าเชื้อการแนะนำจากผู้ขาย หรือโฆษณา เนื่องจากอาหารเสริมเป็นสินค้าที่ต้องใช้ความเข้าใจในการบริโภค อีกทั้งระยะเวลาในการเห็นผลจะยาวนานกว่า เพราะจริงๆ แล้วผลิตภัณฑ์เหล่านี้หวังผลในเชิงป้องกันโรคมากกว่าที่จะใช้ในการรักษาให้หายขาด (ข่าวสด 090243)

1.3.3 ผู้ผลิตอาหารนมสหรัฐอเมริกาขึ้นรัฐห้ามผู้ผลิตน้ำถั่วเหลืองใช้คำ “นม”

ที่สหรัฐอเมริกาผู้ผลิตอาหารนมแห่งชาติได้ยื่นหนังสือร้องเรียนรัฐบาลให้ดำเนินการผ่านองค์การอาหารและยา (FDA) สั่งห้ามผู้ผลิตน้ำถั่วเหลืองใช้คำว่า “นม” ในชื่อเรียกสินค้า

ทางสหพันธ์ฯ อ้างว่า ตามมาตรการควบคุมของรัฐ ได้จำกัดความคำว่า นม ไว้อย่างชัดเจนว่าหมายถึง ผลิตภัณฑ์จากวัวนม “เครื่องดื่มจากถั่วเหลืองพยายามแข่งขันกับผลิตภัณฑ์นม โดยฉวยประโยชน์จากความคุ้นเคยและภาพลักษณ์อันดีของอาหารนมในการตั้งชื่อติดฉลาด” ดร. ร็อบ ไบรน์ รองประธานฝ่ายควบคุมของสหพันธ์ผู้ผลิตอาหารนมแห่งชาติสหรัฐฯ กล่าว “ผู้ผลิตเครื่องดื่มจากถั่วเหลืองไม่ได้ผลิตน้ำนม ไม่เคยผลิตและจะไม่มีการผลิต จึงไม่ควรได้รับอนุญาตให้อ้างอิงใดๆ”

ด้านโฆษกของสมาคมถั่วเหลืองอเมริกัน แสดงความประหลาดใจต่อการร้องเรียนครั้งนี้โดยชี้ว่าตลาดใหญ่ที่สุดของนมถั่วเหลืองได้แก่บุคคลที่แพ้แลคโตสเท่านั้น ขณะเดียวกัน บ็อบ คัลลาแนน ผู้อำนวยการสมาคมถั่วเหลืองอเมริกันก็กล่าวว่า “เราไม่รู้เลยว่าผู้บริโภคมีความสับสนในข้อแตกต่างระหว่างนมถั่วเหลืองและนมวัว” (www.cnn.com 140200)

2. ความเคลื่อนไหวด้านสาธารณสุข

2.1 แนวคิดและนโยบายด้านสาธารณสุข

2.1.1 เร่งต้นแผนกลยุทธ์วิจัยสุขภาพ สู่นโยบายชาติ

ศ.นพ. ญัฐ ภูมิประวัติ ประธานกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์ กล่าวในการสัมมนาทางวิชาการเรื่องการวิจัยสุขภาพจากกลยุทธ์ไปสู่การปฏิบัติ จัดโดยสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) สาขาวิทยาศาสตร์การแพทย์เมื่อเร็ว ๆ นี้ว่า การจัดทำแผนกลยุทธ์วิจัยสุขภาพได้เริ่มมาตั้งแต่เดือนกันยายน พ.ศ. 2539 เพื่อนำเสนอเป็นนโยบายแห่งชาติ ได้วางรูปแบบไว้ 3 ด้านคือ 1) กลุ่มโรคอวัยวะ 2) กลุ่มปัญหาสุขภาพ 3) กลุ่มกลไกเกี่ยวพันสุขภาพ รวมทั้งหมด 44 กลุ่มเพื่อวิเคราะห์ปัญหาด้านสุขภาพของไทย จัดอันดับความสำคัญของปัญหาและงานวิจัยที่จำเป็นในการแก้ปัญหาพร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการวิจัยมากขึ้น โดยมีผู้เชี่ยวชาญ 300 คน ที่ร่วมกันจัดทำแผนกลยุทธ์เพื่อให้สามารถนำไปกำหนดเป็นนโยบายระดับชาติ ซึ่งเมืองไทยยังไม่มีการทำงานอย่างจริงจัง นอกจากนี้สามารถนำความรู้จากการวิจัยมาสร้างแผนและแนวปฏิบัติได้ก่อน หลังจากนั้นจึงส่งแผนไปยังสภาวิจัยแห่งชาติและเสนอไปยังกระทรวงสาธารณสุขเพื่อพิจารณาในคณะรัฐมนตรีต่อไป

“การวิจัยในเมืองไทยยังมีปัญหาหลายอย่าง อย่างเช่นการวิจัยทางการแพทย์ยังมีน้อย งบประมาณก็ไม่มากอย่างเรื่องโรคหัวใจที่คนไทยเสียชีวิตกันเยอะ ยังไม่มีการสร้างนโยบายที่จะใช้เป็นมาตรการป้องกันแก้ไขอย่างจริงจัง ซึ่งในสหรัฐมีการกำหนดนโยบายขึ้นมาตอนนั้นประชากรที่เป็นโรคหัวใจลดลงเหลือ 10 เปอร์เซ็นต์” ศ.นพ. ญัฐกล่าว (มติชน 020243)

2.1.2 องค์กรผู้บริโภคยื่นข้อเสนอต่อรัฐและองค์กรกักตักให้ประกันสุขภาพประชาชน

น.ส. สลิลิน อ่องสมหวัง ผู้จัดการมูลนิธิเพื่อผู้บริโภค เปิดเผยว่า ในการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (อังค์ถัด) ในระหว่างวันที่ 12-19 กุมภาพันธ์ ที่ศูนย์การประชุมแห่งชาติสิริกิติ์ ทางมูลนิธิและเครือข่ายองค์กรผู้บริโภคได้จัดทำข้อเสนอภาคประชาสังคมกรณีผลกระทบด้านสุขภาพต่อรัฐบาลไทยดังนี้ 1) รัฐต้องทำให้ประชาชนมีหลักประกันทางด้านสุขภาพ และมีสวัสดิการทางสังคมที่เท่าเทียมกัน 2) จะต้องจำกัดการค้าเสรีในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ เช่น ยา อาหาร และการเกษตร ตลอดจนต้องให้ความสำคัญกับสุขภาพและความเสมอภาคของสังคมมากกว่าการค้า โดยมองว่าสุขภาพคือภาวะของความสุขทางสังคม 3) จะต้องมีการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมจากภาคประชาสังคมในการเปิดเสรีด้านการค้าที่ส่งผลกระทบต่อสุขภาพของประชาชน 4) รัฐบาลต้องเปิดเผยข้อมูลและรับฟังความคิดเห็นถึงผลกระทบในด้านต่างๆ อย่างตรงไปตรงมา

สำหรับข้อเสนอต่ออังค์ถัดนั้น มีว่า 1) อังค์ถัดควรสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อแสดงให้เห็นถึงปัญหาการค้าในด้านต่างๆ 2) ควรจะมีมาตรการผลักดันในเรื่องการต่อต้าน การผูกขาด โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องทรัพย์สินทางปัญญาที่มีปัญหาชัดเจนต่อสุขภาพ 3) อังค์ถัดควรติดตามจรรยาบรรณของบริษัทข้ามชาติต่างๆ (มติชน 090243)

2.2 จริยธรรมทางการแพทย์

2.2.1 แพทย์สภาปิดคดี “ชายไต” ถอนใบอนุญาต 1 อีก 4 แคพัก

คณะกรรมการแพทยสภาลงโทษโรงพยาบาลวชิรปราการค้าอวัยวะมนุษย์ ระบุ 5 นายแพทย์ละเมิดจริยธรรมแห่งวิชาชีพ ลงโทษขั้นรุนแรงถอนใบอนุญาตหมอผู้อำนวยการตลอดชีวิต

10 ก.พ. นพ.ศุภชัย คุณารัตนพฤกษ์ เลขาธิการแพทยสภา แลงถึงผลการพิจารณาความผิดของโรงพยาบาลวชิรปราการ กรณี นพ. สุกิจ จำปาเงิน ร้องเรียนถึงความผิดปกติกของโรงพยาบาลแห่งนี้ในการดำเนินการปลูกถ่ายอวัยวะ และพฤติกรรมของแพทย์บางรายที่ อาจผิดข้อบังคับทางจริยธรรม ตลอดจนมีการจ่ายค่าตอบแทนเป็นค่าอวัยวะให้แก่ญาติผู้บริจาค และอาจมีการลอบผ่าตัดอวัยวะออกโดยไม่ แจ้งให้ญาติทราบ นพ. ศุภชัยกล่าวว่า จากการดำเนินการแสวงหาข้อเท็จจริงโดยการรวบรวมหลักฐานและคำชี้แจงจากคณะพยาบาลโรงพยาบาลวชิรปราการ พยานบุคคล และพยานเอกสาร ได้พบว่ามิแพทย์จำนวน 5 ราย ของโรงพยาบาลกระทำผิด คณะกรรมการแพทยสภา มีมติให้ลงโทษดังนี้

ลงโทษ นพ.สิโรจน์ กาญจนปัญญาพล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลวชิรปราการ ในสถานหนักสุดและไม่มีเหตุอันควรปราณี ด้วยการ ให้เพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม เลขที่ 7146 ทั้งนี้เนื่องจากนพ.สิโรจน์ ซึ่งอยู่ในวงการปลูกถ่ายอวัยวะและมีฐานะเป็น อาจารย์โรงเรียนแพทย์ เคยได้รับการแต่งตั้งจากแพทยสภาเป็นอนุกรรมการพิจารณากรณีวินิจัยสมยอมตาย ย่อมต้องรู้ดีว่าการ กระทำใดไม่เหมาะสมไม่ควร กลับมาประพฤติผิดข้อบังคับแพทยสภาในหลายข้อ หลายกรรมหลายวาระ โดยในหลายกรณีเป็นความผิดที่วง การปลูกถ่ายอวัยวะถือว่าเป็นความผิดจริยธรรมร้ายแรง

ที่สำคัญเมื่อปี พ.ศ. 2540 เคยมีการร้องเรียนเรื่องดังกล่าวต่อแพทยสภา นพ.สิโรจน์ก็รับทราบและเป็นผู้ชี้แจงยืนยันที่จะประพฤติ ปฏิบัติตามข้อบังคับจริยธรรม และหลักเกณฑ์ต่างๆ ของแพทยสภาโดยเคร่งครัด แต่กลับปรากฏว่า นพ.สิโรจน์ยังคงกระทำการที่ผิดต่อข้อ บังคับและหลักเกณฑ์ต่างๆ ของแพทยสภาอย่างต่อเนื่องมาโดยตลอด จนเกิดเป็นเรื่องอื้อฉาวครึกโครม นับว่าเป็นการกระทำให้เกิดความ เสียชื่อเสียงเกียรติศักดิ์ต่อการวิชาชีพอย่างร้ายแรง

รายที่ 2 นพ.วีระเดช เลิศดำรงลักษณ์ เป็นผู้ร่วมกระทำผิดกับนพ.สิโรจน์ ในการบริการปลูกถ่ายอวัยวะแก่ผู้ป่วย สมควรลงโทษ พักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพเวชกรรม เลขที่ 17818 ที่ออกให้เมื่อวันที่ 29 พ.ค.2534 เป็นเวลา 6 เดือน

รายที่ 3 นพ.นิสิต อุปรารักษ์ ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า นพ.นิสิต ทำการตรวจผู้ป่วยสมยอมตายในบางรายบกพร่อง โดยมีได้ใช้ แบบฟอร์มของแพทยสภาบางรายตรวจเพียงครั้งเดียว ซึ่งนพ.นิสิตให้การว่าไม่ทราบว่ามีผู้ป่วยรายนั้นเป็นผู้บริจาคอวัยวะ ทางคณะกรรมการ แพทยสภาจึงเห็นว่า นพ.นิสิตไม่รักษามาตรฐานของการประกอบวิชาชีพเวชกรรมในระดับดีที่ สุด ผ่าฝืนข้อบังคับแพทยสภาหมวด 3 ข้อ 1 สมควรลงโทษพักใช้ใบอนุญาต 3 เดือน

รายที่ 4 นพ.ไพรัช เจาตะเกษตริน ซึ่งอยู่ในกลุ่มผู้บริหารโรงพยาบาลร่วมกับนพ.สิโรจน์ จากข้อเท็จจริงปรากฏว่า นพ.ไพรัชได้ร่วม กระทำความผิดเกี่ยวกับการจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินแก่ญาติผู้ป่วยเจ้าของไต และการจ่ายค่าตอบแทนในการส่งผู้ป่วยเข้ารับการรักษา พยาบาล เห็นสมควรลงโทษพักใช้ใบอนุญาตเป็นเวลา 1 ปี

รายที่ 5 นพ.สุกิจ จำปาเงิน ผู้ทำหนังสือร้องเรียนเรื่องดังกล่าวต่อเลขาธิการแพทยสภา ตามข้อเท็จจริงปรากฏว่า นพ.สุกิจได้ร่วม เป็นกรรมการบริหารโรงพยาบาลวชิรปราการตั้งแต่เริ่มแรก และได้รับแต่งตั้งเข้าไปเป็นผู้บริหารโรงพยาบาลตั้งแต่ พ.ศ.2540 ปรากฏว่าน่าจะ ร่วมมือในการจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินแก่ญาติผู้บริจาคไตจากโรงพยาบาลใกล้เคียง และต้องรับผิดชอบต่อกรณีที่โรงพยาบาลจ่ายค่าตอบแทนให้แก่บุคคลต่างๆ ในการส่งผู้ป่วยเข้ารับการรักษาในโรงพยาบาล ในระหว่างที่ตนเป็นผู้ดำเนินการสถานพยาบาล เป็นการฝ่าฝืนข้อ บังคับแพทยสภาหมวด 7 ข้อ 3 จึงเห็นสมควรลงโทษพักใช้ใบอนุญาต 1 ปี

มติดังกล่าวคณะกรรมการแพทยสภาดังกล่าวจะนำเสนอ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข ให้ความเห็นเพื่อเป็นผลทางปฏิบัติต่อไป

เลขาธิการแพทยสภากล่าวถึงการกระทำของโรงพยาบาลวชิรปราการอีกด้วยว่า จากการสอบสวนข้อเท็จจริงผู้บริจาคที่มีชีวิต 9 ราย ไม่พบหลักฐานแสดงว่าผู้บริจาคและผู้รับไตเป็นญาติโดยสายเลือด หรือเป็นคู่สมรสกัน ผู้บริจาค 29 ราย ไม่ปรากฏหลักฐานว่าได้เซ็น ยินยอมให้ผ่าตัด มีการละเมิดไม่ปฏิบัติตามข้อบังคับแพทยสภาว่าด้วยการรักษาจริยธรรมแห่งวิชาชีพเวชกรรม ในการปลูกถ่ายไตจากผู้ บริจาคที่สมยอมตายหลายราย บางรายแพทย์ผู้วินิจัยสมยอมตายเป็นผู้ผ่าตัดปลูกถ่ายไตเสียเอง อย่างไรก็ตามไม่มีหลักฐานใดบ่งว่ามีการ กระทำที่ทำให้ผู้ป่วยสมยอมตายโดยเจตนา แต่มีหลักฐานปรากฏว่ามีการจ่ายค่าตอบแทนเป็นเงินแก่ญาติผู้บริจาคไตที่สมยอมตาย และไปคิด ค่าใช้จ่ายเอาจากผู้รับไต ซึ่งทางโรงพยาบาลมีกำไรจากการนี้ (ไทยโพสต์,มติชน 110243)

2.2.2 สภานายความรุกดำเนินคดีกรณีซื้อขายไต

17 ก.พ. 2543 สภานายความโดยนายสัก กอแสงเรือง นายกษภษา แลงงข่าวเกี่ยวกับหลักฐานที่รวบรวมไว้เพื่อดำเนินคดีกับทีม นายแพทย์โรงพยาบาลวชิรปราการที่ผ่าตัดเปลี่ยนไต ซึ่งถูกแพทยสภาเพิกถอนพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพไปแล้วนั้น หลังการแถลงจะ นำหลักฐานทั้งหมดมอบให้สำนักงานตำรวจแห่งชาติเพื่อดำเนินคดีทันที

ก่อนหน้านั้น มีญาติของคนที่ใช้โรงพยาบาลวชิรปราการ เข้าร้องทุกข์กับสภานายความว่าถูกเจ้าหน้าที่ของโรงพยาบาลให้เซ็น เอกสารยินยอมการบริจาคอวัยวะ ทั้งๆ ที่คนไข้ต้องการเพียงผ่าตัดเท่านั้น ไม่ได้ต้องการบริจาคอวัยวะ (กรุงเทพธุรกิจ 170243)

ต่อมา นายเจริญ ดีโยธา ผู้ที่ไปร้องเรียนกับสหภาพนายความกรณีถูกสาวถูกขโมยไต ผ่ายกับผู้สื่อข่าวว่า เมื่อปลายปี 2542 มีคนสองคนมาเสนอให้เงิน 200,000 บาท เพื่อให้บอกกับนักข่าวว่าตนเองได้บริจาคไตของบุตรสาว

ด้าน ดร.วิชัย โชควิวัฒน์ หนึ่งในคณะกรรมการแพทยสภากล่าวไว้ว่า การลงทะเบียนถอดถอนและพักใบอนุญาตของแพทย์ทั้ง 5 นั้นเป็นการลงทะเบียนประพฤตินิติคดีจรรยาบรรณแพทย์อย่างร้ายแรง มิใช่การลงทะเบียนมีเจตนาทำให้คนไข้สมองตายเพื่อจะเอาไตไปเปลี่ยนให้คนไข้อื่น (Bangkok Post 230200)

2.2.3 ร้องแพทย์สภาวิชาชีพ หมอสังกิ้น “รกแพะ” ขวดละ 2 พันทุกวัน

แพทยสภาจัดเสวนาวิชาการที่กระทรวงสาธารณสุขเรื่อง “รกแพะ รกแกะ ไข่มุก บำรุงผิวได้จริงหรือ” นพ.ศุภชัย คุณารัตนพุกษ์ เลขาธิการแพทยสภา เปิดเผยว่า เมื่อเร็วๆ นี้มีประชาชนรายหนึ่งทำหนังสือร้องเรียนมายังแพทยสภาว่าได้เข้ารับการรักษาที่แพทย์ผิวหนังของโรงพยาบาลเอกชนแห่งหนึ่ง เพื่อรักษาผิวหนัง แต่แพทย์ดังกล่าวไม่ได้สนใจผิวหนังของผู้ป่วยเลย มุ่งเน้นว่าต้องกินอาหารเสริมเพื่อลดริ้วรอยโดยสั่งให้กินรกแพะทุกวัน รกแพะดังกล่าวเป็นยาน้ำขวดเล็กๆ ราคาขวดละ 2,000 บาท ซึ่งเบื้องต้นต้องจ่ายค่ายาน้ำรกแพะเป็นจำนวนเงินถึง 120,000 บาท

หนังสือร้องเรียนดังกล่าวยังระบุว่า หลังจากทีกินน้ำยารกแพะไปได้ 36 วันก็ไม่พบความเปลี่ยนแปลงใดๆ จึงไปพบแพทย์คนเดิมปรากฏว่าแพทย์ยังสั่งให้กินผงไข่มุกอีก การกระทำของแพทย์ทั้งสองขั้นตอนนี้ทำให้ผู้ร้องเรียนมั่นใจว่าตัวเองคงต้องเสียเงินไปอย่างสูงๆ เปล่าแน่นอน เพราะหลังจากที่เข้ารับการรักษาที่แพทย์แล้วก็พบบทความทางวิชาการหลายชิ้นที่ยืนยันว่ารกแพะหรือไข่มุกไม่สามารถช่วยให้ลดริ้วรอยได้ตามสรรพคุณที่ขวดอ้าง และยังพบอีกว่ารกแพะเป็นธุรกิจขายตรง ผู้ที่เกี่ยวข้องได้รับผลประโยชน์มหาศาล จึงขอความเป็นธรรมจากแพทยสภาช่วยป้องกันไม่ให้ประชาชนคนอื่นต้องเป็นเหยื่อธุรกิจจากกลุ่มคนที่เรียกตัวเองว่าแพทย์ด้วย

ผู้เข้าร่วมเสวนาส่วนใหญ่เห็นพ้องกันว่า การแก้ปัญหาดังกล่าวทางหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น แพทยสภา สำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา(อย.) สำนักงานคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค(สคบ.) ฯลฯ ต้องเร่งให้ความรู้ที่ถูกต้องแก่ประชาชน เพื่อไม่ให้ตกเป็นเหยื่อมากกว่านี้

นพ.สุวิทย์ วิบุลผลประเสริฐ โฆษกแพทยสภา กล่าวอีกว่าผลิตภัณฑ์เสริมอาหารเช่น รกแพะ รกแกะ ที่ขวดอ้างสรรพคุณและชะลอความแก่ สารสกัดจากไบอะเปกทิว ที่อ้างว่าสามารถรักษาโรคอัลไซเมอร์ น้ำมันปลาที่อ้างว่ากินแล้วฉลาด ที่นอนแม่เหล็กที่อ้างว่ารักษาได้สารพัดโรค หรือผลิตภัณฑ์ลดความอ้วนชนิดต่างๆ นั้น ล้วนเข้าข่ายหลอกลวงทั้งสิ้น ขอเตือนประชาชนอย่างหลงเชื่อต่างๆ ควรตรวจสอบกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องก่อน อย่าเชื่อแค่การแนะนำจากแพทย์ (ผู้จัดการ 040243)

2.3 ชาวคริกโครมด้านสาธารณสุข

2.3.1 ชื่นชมมนุษย์เคลื่อนกองขยะปากน้ำ

ชาวบ้านแห่ชื่นชมมนุษย์จำนวนมากในกองขยะเมืองปากน้ำ มีทั้งชา ตับ ม้าม หัวใจ ลำไส้ ปอด และมดลูก สภาพไหม้เกรียมเมื่อเวลา 15.00 น. วันที่ 14 กุมภาพันธ์ 2543 ร.ต.อ.บวร ไชยคำ ร้อยเวร สภ.ต.ลำโรงเหนือ อ.เมือง จ.สมุทรปราการ รับแจ้งจากคนงานเก็บขยะภายในซอยพัฒนา ๓ ศรีนครินทร์ หมู่ 5 ต.ลำโรงเหนือ อ.เมือง ว่า ระหว่างที่ต.ช.มานะ อ้าหมู อายุ 12 ปีปั่นรถจักรยานเล่นข้างกองขยะดังกล่าว ได้พบชิ้นส่วนคล้ายชิ้นส่วนของมนุษย์จำนวนมากถูกไฟเผาจนดำเกรียม จึงได้มาแจ้งกับคนงานให้แจ้งความเจ้าหน้าที่ตำรวจ ภายหลังรับแจ้ง ร.ต.อ.บวรพร้อมด้วย พ.ต.อ.มนต์ชัย ตั้งมั่น ผกก.สภ.ต.ลำโรงเหนือ ไปที่เกิดเหตุ พบว่าจุดที่พบชิ้นส่วนมนุษย์เป็นกองขยะขนาดใหญ่ เมื่อเข้าไปตรวจสอบพบชิ้นส่วนมนุษย์จำนวนมาก ทั้งหมดถูกไฟเผาจนดำ และบางส่วนไหม้เชื่อมติดกับถังพลาสติกที่บรรจุชิ้นส่วนมนุษย์ ประกอบด้วยท่อนขา 5 ขา ตับ ม้าม ลำไส้ หัวใจ ปอด มดลูก และอื่นๆอีกจำนวนมาก

นอกจากนี้ยังพบอุปกรณ์การแพทย์ เช่น แผ่นกระจกที่ใช้ตรวจเลือด ขวดยา และชิ้นส่วนอุปกรณ์สำนักงาน รวมทั้งเอกสารทางการแพทย์อีกเป็นจำนวนมาก ระบุชื่อศูนย์บริการพยาธิวิทยา-คลินิก เลขที่ 116/27 ถ.รางน้ำ แขวงมักกะสัน เขตพญาไท กทม. และปรากฏชื่อนายแพทย์ 3 คนอยู่ในเอกสารดังกล่าวอย่างชัดเจน จึงเก็บรวบรวมเป็นหลักฐาน และส่งให้สถาบันนิติเวชฯ สำนักงานตำรวจแห่งชาติตรวจพิสูจน์ต่อไป

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า จากการสอบถามผู้บริหารของศูนย์บริการพยาธิวิทยา-คลินิก ทราบว่าศูนย์เป็นห้องทดลองขนาดใหญ่ ดำเนินการเชิงพาณิชย์โดยรับตรวจวิเคราะห์เซลล์ชิ้นส่วนต่างๆ ของร่างกายโดยละเอียด โดยทางคลินิกหรือโรงพยาบาลทั่วประเทศจะใช้บริการโดยส่งชิ้นส่วนมาตรวจวิเคราะห์ และเมื่อวันที่ 9 กุมภาพันธ์ 2543 ได้เกิดเพลิงไหม้ที่ห้องทดลองชั้นที่ 2-3 จนเสียหายทั้งหมด นพ.สุวิรินทร์ ชันธนาภา แพทย์ที่ทำงานในศูนย์บริการพยาธิวิทยา-คลินิก ให้สัมภาษณ์ว่า หลังจากไฟไหม้แล้วทางศูนย์ได้แจ้งไปยังปอดเด็กตั้งให้มาเก็บชิ้นส่วนใหญ่ๆ พร้อมทั้งได้จ้างบริษัทเอกชนรายหนึ่งเข้ามาทำความสะอาดและเคลียร์พื้นที่เพื่อที่จะต่อเติมและซ่อมแซม โดยบริษัทดังกล่าวได้นำ

ขณะไปถึงรวมทั้งขึ้นส่วนขึ้นเล็ก ๆ ตนเองไม่ทราบว่าเป็นชิ้นส่วนอะไรบ้าง และไม่ทราบว่านำไปทิ้งที่ไหนจนกระทั่งเป็นข่าวขึ้นมา (มติชน, ผู้จัด การ 150243)

นายแพทย์ทรงยศ ชัยชนะ ผู้อำนวยการกรมทะเบียนการแพทย์กล่าวถึงกรณีนี้ว่า แม้ไม่สามารถเอาผิดกับคลินิกได้เนื่องจากไม่ได้เป็นผู้นำชิ้นส่วนคนไปทิ้งขยะเอง แต่ทางคลินิกก็น่าจะตรวจสอบให้แน่ใจว่าผู้รับจ้างจะไม่ละเลยมาตรฐานด้านสุขภาพอนามัย และถึงแม้ว่าชิ้นส่วนอวัยวะเหล่านั้นจะได้ผ่านกระบวนการฆ่าเชื้อโรคมาแล้ว ไม่น่าจะแพร่เชื้อได้แต่การนำไปทิ้งเช่นนี้ก็ไม่สมควร ทางกรมฯ จะได้หมั่นตรวจเช็คคลินิกต่างๆ ให้บ่อยกว่านี้เพื่อให้แน่ใจว่าจะไม่มีการฉีกกฏด้านสาธารณสุขอีก (Bangkok Post 160200)

ส่วนพล.ต.ต.จรัล จุฑานนท์ รองผู้บัญชาการตำรวจนครบาล (รองผบ.ช.น.) กล่าวถึงกรณีนี้ว่า สามารถเอาผิดกับผู้นำไปทิ้งได้โดยใช้ พ.ร.บ.รักษาความสะอาดและความเป็นระเบียบเรียบร้อยของบ้านเมือง พ.ศ.2503 มาตรา 16 แต่ก็มีโทษปรับเพียงไม่เกิน 100 บาท (ไทยโพสต์ 160243)

2.3.2 มฤตยูใหม่ฝังใต้พ.จุฬาฯ “เรเดียม” ร้ายแรงกว่าโคบอลต์

จากเหตุการณ์แห่งสาร “โคบอลต์-60” ถูกนายจิตรเสน จันทราสาขา คนเก็บของเก่าขาย หยิบฉวยออกมาจากสถานที่เก็บของ บริษัททกลูกโลก จำกัด ริมถนนอ่อนนุช-ลาดกระบัง แขวงและเขตประเวศ นำมาขายให้กับร้านสมจิตร์ รับซื้อของเก่า หมู่ 4 ถนนสุขุมวิท 7 ต.ลำโพง อ.พระประแดง จ.สมุทรปราการ และด้วยความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ถูกจ้างภายในร้านทำการผ่ากระบอกโลหะเก็บแท่ง “โคบอลต์” ออกมาจนเป็นเหตุให้สารกัมมันตภาพรังสีแพร่กระจายไปทั่ว มีผู้ได้รับบาดเจ็บเป็นจำนวนมาก หลังเกิดเหตุหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเริ่มตื่นตัวพร้อมหาทางป้องกัน รวมทั้งเพิ่มโทษแก่ผู้ครอบครองที่ประมาทเลินเล่อ และได้มีการรายงานแหล่งที่มี “โคบอลต์-60” อยู่ตามหน่วยงานต่างๆ รวม 20 หน่วยงาน เช่น ที่คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น 3 เครื่อง คณะแพทยศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย 2 เครื่อง คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ 2 เครื่อง คณะแพทยศาสตร์รพ.รามธิบดี 2 เครื่อง มหาวิทยาลัยกรุงเทพดุสิตเวชการ จำกัด (มหาชน) 1 เครื่อง และยังมีอยู่ที่โรงพยาบาลธนบุรี แผนกรังสีรักษา รพ.พระมงกุฎ รพ.วชิรพยาบาล ศูนย์มะเร็งกรุงเทพ ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรค มะเร็งชลบุรี ศูนย์ป้องกันและควบคุมมะเร็งลำปาง ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรค มะเร็งอุบลราชธานี สถาบันมะเร็งแห่งชาติ ศูนย์ป้องกันและควบคุมโรค มะเร็งอุดรธานี รพ.มหาสารคาม รพ.ราชวิถี คณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ และคณะแพทยศาสตร์ศิริราชพยาบาล รวมทั้งสิ้น 26 เครื่อง

นอกจากนั้น จากการเปิดเผยของ พญ.สายพิณ ตั้งครีฑ์ ผู้แทนจากสถาบันมะเร็งแห่งชาติว่า ขณะนี้ทางสถาบันฯ ได้จัดเก็บสารเรเดียมปริมาณ 600 มิลลิกรัม ซึ่งถือว่าเกินครึ่งหนึ่งของที่มีอยู่ในประเทศไทยไว้ที่สถาบันฯ ที่ อ.ธัญบุรี จ.ปทุมธานี สำหรับสารดังกล่าวนี้มีชีวิตกว่า 1,200 ปี และมีอำนาจร้ายแรงกว่า “โคบอลต์-60” ถึง 10 เท่า “ทั้งนี้เรามีผู้เชี่ยวชาญในการจัดเก็บและมีการตรวจตราอย่างดี แต่ถ้าจะมีปัญหา ก็คงเป็นเพราะคนที่ไม่รู้ หรือไม่เกี่ยวข้องเข้าไปยุ่งเท่านั้น”

ด้าน รศ.พญ.วัชรีย์ บัวชุม หัวหน้าภาควิชารังสีวิทยา คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า หลังจากที่มีข่าวออกมา ทำให้ผู้ที่ใช้สารกัมมันตภาพรังสีโดยตรงมีความกังวล เนื่องจากภาควิชาฯ ได้ฝังสารเรเดียมที่เลิกใช้ไปแล้วไว้ใต้พ.จุฬาลงกรณ์มากกว่า 30 แห่ง เนื่องจากเคยติดต่อกับทางบริษัทผู้นำเข้าและ พ.ป.ส. เพื่อขอจัดเก็บแล้ว แต่ทั้ง 2 แห่งปฏิเสธ โดยให้เหตุผลว่าไม่มีพื้นที่ที่จัดเก็บได้ อย่างไรก็ตามเมื่อเร็ว ๆ นี้ทางจุฬาฯ ได้ซื้อเครื่องที่มีสารกัมมันตภาพรังสีมาอีก 1 เครื่อง จึงกังวลว่าไม่รู้จะเกิดปัญหาขึ้นเมื่อใด

นอกจากสารเรเดียมและ “โคบอลต์-60” แล้ว ยังมีสารในกลุ่มเดียวกันนี้คือ ซีเซียม 137, ไอโอดีน 131, โทเทเนียม 201, หรือแบเรียม 133 เป็นต้น (เดลินิวส์ 250243)

2.4 สุขภาพจิต

2.4.1 ป่วยเพราะทำงานหนัก

ประมาณกลางเดือนก.พ. 2543 รัฐบาลญี่ปุ่นประกาศว่า ขณะนี้ 1 ใน 3 ของประชากรวัยทำงานกำลังทุกข์ทรมานด้วยอาการอ่อนเพลียรุนแรงซึ่งมีสาเหตุสำคัญมาจากการทำงานหนักเกินไป ในบางรายถึงกับเดินไม่ไหวแม้เพียงระยะทางใกล้ๆ ภายในบ้านของตนเอง ผู้ป่วยเหล่านี้จะถูกส่งไปรับการรักษาในหอผู้ป่วยทางจิต หลังตรวจหาสาเหตุทางกายภาพไม่พบภายในเวลา 6 เดือน

ช่วงเศรษฐกิจบูมของญี่ปุ่นคือในทศวรรษ 1970-80 เคยเชื่อกันว่ามีคนญี่ปุ่นตายไปปีละราว 10,000 คนจาก “คาโรชิ” หรือการทำงานหนักเกินไป แต่บรรดาแพทย์ที่กำลังต่อสู้หาทางบำบัดโรคอ่อนเพลียรุนแรงกันอยู่ในขณะนี้มีความเห็นว่ามันเป็นโรคที่เริ่มแพร่ระบาดขึ้นเมื่อสิ้นยุคเศรษฐกิจบูมมากกว่า เนื่องจากมันมีสาเหตุที่ซับซ้อนกว่าการทำงานเกินตัวธรรมดา โดยรวมเอาผลของความกดดันในสังคมที่ทับทวีขึ้นจากการที่เศรษฐกิจตกต่ำลงในช่วงกว่า 10 ปีที่ผ่านมาไว้ด้วย (Bangkok Post 220200)

ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับท่าทางของการดำเนินชีวิต

1. พฤติกรรมการบริโภค

1.1 การบริโภคสินค้าไฮเทค

1.1.1 ผู้นำธุรกิจเทคโนโลยีสารสนเทศระดับโลกต่างยอมรับ เกรงอินเทอร์เน็ตจะถ่างช่องว่างคนรวย-จนให้กว้างขึ้น

ในระหว่างการประชุมสมัชชาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum) ที่กรุงดาวอส ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ ระหว่างปลายเดือน ม.ค. ต่อต้นเดือน ก.พ. 2543 บรรดาผู้นำทางเทคโนโลยีสารสนเทศ อาทิ บิลล์ เกตส์ ประธานไมโครซอฟต์ และสตีฟ เจobs แห่งอเมริกันออนไลน์ ซึ่งเพิ่งควบรวมกิจการกันกลายเป็นกลุ่มกิจการสื่อมวลชนที่ใหญ่ที่สุดของโลกแห่งหนึ่ง และคนอื่นๆ ต่างเห็นพ้องกันว่า การปฏิวัติอินเทอร์เน็ตยังอยู่ในขั้นเริ่มต้นเท่านั้น และว่าในช่วงอีกไม่กี่ปีข้างหน้าอาจจะเป็นระยะเวลาที่ตัดสินว่า "ช่องห่างทางดิจิทัล" ระหว่างคนรวยกับคนจนจะหดแคบลงหรือขยายกว้างขึ้น

นายเคสกล่าวว่า "...การถกเถียงชนิดที่เรากำลังทำอยู่นี้แทบจะไม่สอดคล้องกับความเป็นจริงเลย เพราะมีประเทศอีกจำนวนมากที่ยังคงต้องการการตอบสนองของความจำเป็นขั้นพื้นฐานกว่า (การมีอินเทอร์เน็ต) อีกมาก และในหลายๆ กรณี พวกเขายังไม่มีโทรศัพท์ใช้กันเลยทีเดียว" นายเกตส์ก็ยอมรับว่า ขณะที่พวกบริษัทเคเบิลในโลกตะวันตกที่ร่ำรวย กำลังเร่งริบชุดถนนสร้างเครือข่ายเพื่อให้บริการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตระบบความเร็วสูงอยู่นั้น สิ่งนี้กลับเป็นเพียงความฝันสำหรับทวีปที่ยากจน

นายเคส ซึ่งจะมาดำรงตำแหน่งประธานของเอไอแอล-โทมัวร์เนอร์ กล่าวอีกว่า โอกาสที่เอไอแอล-โทมัวร์เนอร์จะเจริญเติบโตต่อไปนั้น แยกไม่ออกจากการพัฒนาของเทคโนโลยีด้านอื่นๆ รวมทั้งโทรศัพท์ และโทรศัพท์เคลื่อนที่ ซึ่งการพัฒนาเช่นนี้จะเกิดขึ้นได้จำเป็นต้องมีการตัดสินใจในทางบวกจากเจ้าหน้าที่ภาครัฐและภาคธุรกิจในประเทศเหล่านั้น ด้วยสภาพเช่นนี้ ผลการสำรวจที่จัดทำโดย ไพรซ์วอเตอร์เฮาส์คูเปอร์ส ที่นำออกเผยแพร่ในการประชุมครั้งนี้ พบว่าร้อยละ 50 ของผู้นำทางธุรกิจนี้กล่าวว่ามีความเสี่ยงที่อินเทอร์เน็ต จะเป็นตัวถ่างช่องว่างระหว่างคนรวย-จน ขณะที่มีย่อยร้อยละ 38 ที่มองว่ามันจะช่วยลดช่องว่างนี้ (ผู้จัดการ 020243)

1.2 การบริโภคสินค้าทั่วไป

1.2.1 ก.พาณิชย์ เตรียมใช้นโยบายปล่อยราคาสินค้าขึ้น-ลงได้เสรี ให้ผู้บริโภคช่วยตัวเอง

กรมการค้าภายใน ก.พาณิชย์เปิดเผยว่า ภายในปี ค.ศ. 2000 กรมฯ จะลดบทบาทการเข้าไปแทรกแซงตลาด ไม่ใช้มาตรการคุมราคาสินค้า แต่จะใช้มาตรการการบริหารแทน ทั้งนี้จะขอความร่วมมือให้ผู้ประกอบการแจ้งการตั้งราคา หรือปรับราคาจำหน่ายสินค้าภายใน 15 วัน ก่อนนำสินค้าออกจำหน่าย ส่วนพ่อค้าแม่ค้ารายย่อยนั้น จะดูแลโดยขอความร่วมมือให้ปิดป้ายราคาสินค้า ยกเว้นสินค้าบางรายการที่โครงสร้างการตลาดยังมีการผูกขาด กรมฯจะเข้าไปดูแลโดยควบคุมราคาจำหน่ายสูงสุด ปริมาณ และสถานที่เก็บ ซึ่งปัจจุบันสินค้าดังกล่าวมี 2 รายการคือ ก๊าซหุงต้มและน้ำตาลทราย

ทั้งนี้เนื่องจากกฎหมายในหมวดที่ 5 มาตรา 40 ได้ให้อำนาจคณะกรรมการคุ้มครองผู้บริโภค หรือสมาคมตามกฎหมายว่าด้วยการคุ้มครองผู้บริโภค ให้มีอำนาจฟ้องร้องคดีเรียกค่าเสียหายแทนผู้บริโภค หรือสมาชิกของสมาคมฯได้ ซึ่งเป็นมิติใหม่ที่ให้อำนาจกับกลุ่มผู้บริโภคที่จดทะเบียนถูกต้องตามกฎหมายได้มีอำนาจฟ้องร้องเพื่อคุ้มครองสิทธิของผู้บริโภคเองได้ตามกฎหมาย (ไทยโพสต์ 110243)

1.3 ความเคลื่อนไหวด้านการท่องเที่ยว

1.3.1 งานบีไอโอแฟร์ประสบความสำเร็จเกินคาด ผู้เข้าชมสนใจเทคโนโลยีสมัยใหม่ แต่จับจ่ายใช้สอยน้อย

งาน "เช็อมันเมืองไทย บีไอโอแฟร์ 2000" ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีไอโอ) จัดขึ้นระหว่างวันที่ 3-17 ก.พ. 2543 พิธีการเปิดงานเริ่มตั้งแต่เวลา 18.00 น. โดยพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เป็นผู้แทนพระองค์เสด็จเปิดงาน และมีผู้บริหารระดับสูงของบริษัทต่างๆ ที่ได้รับเชิญจากต่างประเทศ ร่วมในพิธีเปิดประมาณ 6,600 คน หลังจากเสร็จสิ้นพิธีเปิดงาน องค์ประธานในพิธีจะเสด็จพระราชดำเนินทอดพระเนตร พาวิลเลียนและบูธของบริษัทชั้นนำจากทั่วโลกที่มาร่วมจัดนิทรรศการครั้งนี้ โดยแต่ละพาวิลเลียนจะมีผู้บริหารระดับสูงสุดของแต่ละบริษัทเฝ้ารับเสด็จ

สำหรับประชาชนทั่วไปสามารถเดินทางเข้าชมงานได้ตั้งแต่เวลา 10.00 - 22.00 น. ทุกวัน ผู้ที่เข้าชมมีโอกาสได้สัมผัสวิทยาการและเทคโนโลยีแห่งโลกอนาคตใน 9 กลุ่มอุตสาหกรรม ซึ่งบรรดาบริษัทต่างชาติได้นำเทคโนโลยีล่าสุดของตนมาโชว์ในงานอย่างเต็มที่ อาทิ บริษัทเอเซียนฮอนด้ามอเตอร์ จำกัด ได้นำหุ่นยนต์ฮิวแมนอยด์ พี 3 ซึ่งเป็นหุ่นยนต์ขนาดตัวเท่าคนจริง สามารถเคลื่อนไหวและพูดได้ ราคาถึง 2,000 ล้านบาทมาตั้งโชว์ บริษัทโซนี่ จำกัด นำหุ่นยนต์คอมพิวเตอร์ที่เหมือนมีชีวิตจริง 2 ตัว มาแสดงในงาน หรือบูธของบีไอโอก็มีหุ่นยนต์พูดได้เคลื่อนไหวได้ ตอบโต้กับคนจริงได้มาโชว์ นอกจากนี้บริษัทเดอเรียส จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทเพชรชั้นนำของโลก ได้นำเพชรที่

ขณะการประกวดออกแบบเครื่องเพชรโลกเมื่อเร็ว ๆ นี้ มาแสดงในงาน 30 ชุด รวมเพชรกว่า 2,000 เม็ด คิดเป็นน้ำหนักถึง 1,500 กะรัต และถือได้ว่าเป็นการนำเพชรออกโชว์ที่ไทยเป็นแห่งแรกของโลก ก่อนนำไปเก็บไว้ที่พิพิธภัณฑ์ลูฟวร์ ประเทศฝรั่งเศส ต่อไป (ไทยรัฐ 030243)

ก่อนถึงวันเปิดงาน สำนักวิจัยเอแบค-เคเอสซีอินเทอร์เนตโพล (เอแบคโพล) มหาวิทยาลัยอัสสัมชัญ ได้รายงานผลสำรวจภาคสนามการรับรู้ ทรรศนะ และความตั้งใจ ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายจำนวน 1,905 ราย ในเขต กทม.-ปริมณฑลต่อการจัดงานบีไอโอแฟร์ 2000 พบว่า มีประชาชนรับรู้การประชาสัมพันธ์งานบีไอโอแฟร์จากโทรทัศน์ เป็นอันดับ 1 จำนวน 62.4% จากวิทยุ 38.0% ป้ายโฆษณา 34.9% และจากหนังสือพิมพ์ 30.5% นอกนั้นจากสติ๊กเกอร์ติดรถ และเอกสารเผยแพร่อื่นๆ ส่วนที่ไม่ทราบเลยมี 16.1% นอกจากนี้ยังพบว่า ในจำนวนคนเหล่านี้ มี 42.3% ตั้งใจจะไปงาน ส่วน 25.7% ไม่ไปเพราะติดงาน เดินทางลำบาก สถานที่จัดงานอยู่ไกล ไม่รู้จักงานบีไอโอแฟร์ กลัวรถติดขัด ฯลฯ ส่วนอีก 32.0% ยังไม่แน่ใจว่าจะไปหรือไม่ โดยกลุ่มผู้ที่คิดจะไปงานนี้ตั้งใจว่าจะไปวันเสาร์-อาทิตย์ 61.4% และเอารถยนต์ส่วนตัวไปงาน 57.2% ขณะที่อีก 38.6% ไปรถเมล์ 12.0% ไปรถแท็กซี่

เมื่อถามถึงวัตถุประสงค์ที่จะไปงานพบว่า กลุ่มเป้าหมายให้ความสนใจชมเทคโนโลยีใหม่ๆ สิ่งแปลกตา 36.4% เดินชมงานทั่วไป 26.7% เลือกซื้อสินค้า 24.0% และหาข้อมูลความรู้ที่น่าสนใจทั่วไป 7.2% สำหรับงานแสดงที่จัดให้เป็นไฮไลต์ สีลันของงาน เช่น รถยนต์ BMW หรือเครื่องประดับเพชร คอลเล็กชันใหม่จากบริษัทยักษ์ใหญ่ชื่อก้องโลก "เดอริเบียร์ส" กลับปรากฏได้รับความสนใจเพียง 1.8% ขณะที่การแสดงด้านบันเทิง ดนตรี ได้รับความสนใจ 5.1% ตลาดนัดแรงงาน 4.9% เลือกซื้อและรับประทานอาหารต่างๆ 4.0% สำรวจทิศทางตลาดธุรกิจอนาคต 3.6% รถยนต์ ประดับยนต์ เทคโนโลยียานยนต์ 3.4% งานสัมมนาทางวิชาการ 2.9% วิทยุสมัครเล่น 2.6% ประมูลสินค้ากรมศุลกากร 2.4% และชมพาวลีเลียนแห่งอนาคต 2.4% แต่จากการสำรวจเป้าหมายการใช้จ่ายเงิน ในงานบีไอโอแฟร์ พบว่ามีผู้ตั้งใจจะควักกระเป๋าตั้งแต่ 5,000 บาทขึ้นไป 2.2% ไปเที่ยวงานอย่างเดียว 3.7% ไปใช้จ่ายต่ำกว่า 1,000 บาท 10.1% ใช้ตั้งแต่ 1,000-3,000 บาทมี 24.3% และใช้จ่ายเงินตั้งแต่ 3,000-5,000 บาทมี 3.8% (ไทยรัฐ 010243)

อนึ่ง จากผลการสำรวจของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ที่ทำการสำรวจความเห็นจากผู้เข้าชมงาน 645 คนในวันแรกของการเปิดงานในหัวข้อ 10 อันดับสิ่งประทับใจในงานพบว่า 3 อันดับแรกได้แก่ 1. เทคโนโลยีสมัยใหม่ที่น่าสนใจ 30.91% 2. การเตรียมงานที่ดี / มีความพร้อม 22.91% และ 3. ประทับใจร้านในเครือซีพี 10.55% ส่วน 3 อันดับแรกใน 10 อันดับสิ่งที่ต้องแก้ไข ปรากฏอันดับ 1 คือปัญหาห้องน้ำน้อยค่าบริการแพง 24.5% 2. ที่จอดรถน้อย / แพง 22.97% และ 3. อากาศร้อน 11.35% (ผู้จัดการ 050243)

อย่างไรก็ตาม หลังจากเปิดงาน นายสถาพร กวิตานนท์ เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (บีโอไอ) เปิดแถลงผลการจัดงานว่ามียอดผู้เข้าชมงานตลอด 15 วัน ประมาณ 4.55 ล้านคน เป็นไปตามเป้าที่บีโอไอคาดไว้ ในส่วนการจัดงาน "นัดพบแรงงาน" ของ ก.แรงงานและสวัสดิการสังคม ก็ประสบความสำเร็จเป็นอย่างดี จากจำนวนค่าเสนองานกว่า 2.8 หมื่นอัตรา ปรากฏว่ามีผู้สมัครงานในสวนนี้กว่า 1.8 หมื่นราย โดย 30% ของผู้สมัครได้รับการคัดเลือกเข้าทำงานแล้ว และในสวนงานสัมมนาที่มีหัวข้อสัมมนามากกว่า 200 หัวข้อนั้น ก็ได้รับความสนใจจากนักวิชาการและนักธุรกิจที่เข้าร่วมฟังการสัมมนากว่า 2.1 หมื่นราย

ในสวนของผู้บริหารชั้นนำ (ซีอีโอ) จากต่างประเทศ 62 บริษัทที่เข้าร่วมชมงาน ส่วนใหญ่ชื่นชมการจัดงาน คาดว่าจะเกิดการขยายการลงทุนเพิ่มกว่า 10 บริษัท สำหรับโครงการผู้ซื้อพบผู้ขายภายในบีโอไอพาวลีเลียน คาดว่าจะเกิดการจับคู่ซื้อขายกันหลายราย ประมาณการตัวเลขเบื้องต้นมูลค่าที่จะเกิดสัญญาซื้อขายประมาณ 1,247 ล้านบาท (กรุงเทพธุรกิจ 180243)

1.4 ความเคลื่อนไหวด้านนันทนาการและชีวิตวัฒนธรรม

1.4.1 ความเคลื่อนไหวชีวิตทางวัฒนธรรมในวันเทศกาลต่างๆ

-เทศกาลตรุษจีนพบการจับจ่ายเครื่องเซ่นไหว้ไม่คึกคักเท่าที่ควร

การสำรวจบรรยากาศการจับจ่ายใช้สอยในวันจ่ายช่วงเทศกาลตรุษจีนในย่านคนไทยเชื้อสายจีนโดยสื่อมวลชนหลายแห่ง พบตรงกันว่า การจับจ่ายใช้สอยไม่คึกคัก จากการสังเกตบรรยากาศที่ตลาดขายเปิด-ไถ่ย่านมหานาค พบบรรดาพ่อค้าแม่ค้าต่างบ่นกันว่า ดูแล้วเทศกาลตรุษจีนปีนี้ คงจะซบเซาเหมือนปีที่ผ่านมา คือคนจะจับจ่ายซื้อของในปริมาณที่จำกัด เนื่องจากเศรษฐกิจยังไม่ดีขึ้น นายไชยา จันทร์ทิพย์วงศ์ อายุ 60 ปี หรือ "เซ่ง นครปฐม" พ่อค้าขายไก่ ซึ่งตั้งร้านอยู่ริมคลองผดุงกรุงเกษม ใกล้กับตลาดมหานาคกล่าวว่า ขายไก่อมานานนับสิบปี แต่ในช่วงเทศกาลตรุษจีน 2-3 ปี ที่ผ่านมา ขายไก่อ้น้อยกว่าช่วงก่อนหน้าที่เศรษฐกิจจะตกต่ำมาก คือตอนเศรษฐกิจดี ช่วงตรุษจีนจะขายไก่อ้ได้รวมกันแล้ว ประมาณ 600-700 ตัว ทว่าช่วงไม่กี่ปีที่ผ่านมา ยอดขายลดลงไปมากขายได้เพียงแค่ครึ่งเดียวเท่านั้น ไก่อ้เป็นๆ ที่ขายอยู่ตอนนี้อยู่ที่ 80-85 บาทต่อกิโลกรัม เหมือนกันกับที่ตั้งราคาไว้เมื่อปีก่อน ตอนแรกคิดว่าจะตั้งราคาให้สูงกว่านี้ แต่เห็นว่าเศรษฐกิจยังไม่ค่อยจะฟื้นเลยไม่อยากจะ เพราะถ้าลูกค้าเห็นว่าราคาสูงไปเขาก็จะไม่ซื้อเลย สู้เอากำไรน้อยๆ แล้วขายไก่อ้ม ดีกว่าที่จะต้องหอบไก่อ้ไปเลี้ยงที่บ้านอีก (ไทยรัฐ 020243)

อย่างไรก็ตาม ในวันที่ 5 ก.พ. ซึ่งมีการจัดงานเฉลิมฉลองเปิดซุ้มประตูเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา และเทศกาลตรุษจีนปี 2000 ที่ถนนเยาวราช รายงานข่าวกล่าวว่า ตั้งแต่ปลายมีทั้งคนไทยและนักท่องเที่ยวต่างชาติ ททยอยเข้าเดินเที่ยวชมงานในถนนเยาวราช ทั้งสองฟากแน่นขนัดไปด้วยร้านค้าทั้งของกินของใช้ให้ผู้คนมาเลือกจับจ่ายตลอดสาย และพบว่าของที่ระลึกเนื่องในเทศกาลตรุษจีนปีนี้เกือบทุกชนิดไม่ว่าจะเป็นมังกรไต้เสา, กลองปองแป้ง ฯลฯ ขายดีมาก แม้ส่วนใหญ่จะราคาแพงขึ้นกว่าปีก่อนก็ตาม และในเวลาประมาณ 19.15 น. สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จเป็นองค์ประธานเปิดซุ้มประตูเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา และเทศกาลตรุษจีนเยาวราชปี 2000 โดยมีนายพิจิตต์ รัตตกุล ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร พร้อมด้วยปลัด กทม. ข้าราชการชั้นผู้ใหญ่ และคณะกรรมการดำเนินการจัดสร้างซุ้มประตูเฉลิมพระเกียรติ 6 รอบ พระชนมพรรษา เฝ้าฯรับเสด็จด้วย (ไทยรัฐ 060243)

-เทศกาลวันวาเลนไทน์ปีนี้ ที่ว่าการเขตหลายแห่งใน กทม. จัดงานคึกคัก ขณะวันมาฆบูชากลับมีคนรู้จักน้อย

รายงานข่าวความเคลื่อนไหวในวันที่ 14 ก.พ. อันเป็นวาเลนไทน์ (วันแห่งความรักตามคติทางศาสนาของประเทศตะวันตก) ปรากฏว่าในประเทศไทยโดยเฉพาะในเขตเมือง และ กทม. มีการจัดกิจกรรมเนื่องในวันแห่งความรักนี้กันอย่างคึกคัก เช่นสำนักงานเขตต่างๆ ใน กทม. มีการจัดกิจกรรมพิเศษสำหรับคู่รักซึ่งมาจดทะเบียนสมรสที่เขต เช่นเขตบางรัก เปิดให้บริการจดทะเบียนสมรสในโรงแรมนารายณ์ มีจับสลากรางวัลพิเศษห้องพักเคอูลูซ์พร้อมอาหารในโรงแรมหรู และยังมีกรจับมือกับบริษัทรถไฟลอยฟ้าบีทีเอส จัดสมรสหมู่ลอยฟ้า 72 คู่ ฉลอง 72 พรรษาพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และเขตอื่นๆ อีกหลายเขตมีการแจกรางวัลคู่สมรสมากมาย นอกจากนั้น เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย ยังได้จัดรายการทัวร์พาคณะคุณตาคุณยายในเขต และสถานสงเคราะห์คนชราที่ถูกกลุ่กลานทอดทิ้งกว่า 100 คน ไปนั่งรถไฟลอยฟ้าทัวร์เมืองกรุงด้วย ซึ่งปรากฏว่ามีผู้สูงอายุประมาณ 140 คนมาเข้าร่วมในวันดังกล่าว

นอกจากนั้น จากการสำรวจของกรุงเทพโพล ม.กรุงเทพ ในกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด 1,458 คน อายุระหว่าง 18-25 ปี โดยร้อยละ 93.5 ทราบว่าวันที่ 14 ก.พ. เป็นวันวาเลนไทน์หรือวันแห่งความรัก ขณะที่ร้อยละ 54.0 ทราบว่าวันที่ 19 ก.พ. 2543 นี้เป็นวันมาฆบูชา และผู้ตอบร้อยละ 14.6 ตอบว่าวันวาเลนไทน์เป็นวันสำคัญมาก และร้อยละ 29.8 บอกว่าสำคัญปานกลาง และมีตอบว่าไม่สำคัญเลยร้อยละ 28.7 เมื่อถามว่าจะทำอะไรบ้างในวันแห่งความรัก ผู้ตอบร้อยละ 40.2 ตอบว่าไม่ทำอะไรเป็นพิเศษ ส่วนให้ของขวัญและไปเที่ยวกับคนรักตอบเพียงร้อยละ 10.8 เท่านั้น และผู้ที่ระบุว่าวันมาฆบูชาเป็นวันสำคัญมากมีถึงร้อยละ 34.2 ขณะเดียวกันมีถึงร้อยละ 44.5 ที่ตอบว่าไม่มีความเห็น และมีร้อยละ 46.0 ตอบว่าจะทำบุญตักบาตรในวันนี้ด้วย (ไทยโพสต์ 040243, สยามรัฐ 120243, ผู้จัดการ 150243)

2. ศาสนา ความเชื่อและค่านิยมทางสังคม

2.1 ความเคลื่อนไหวเพื่อสร้างพลังทางศาสนา

2.1.1 กลุ่มองค์กรทางศาสนารวมพลังร่วมต้านกระแสวัตถุนิยม

เมื่อวันที่ 20 ก.พ. คณะกรรมการศาสนาเพื่อการพัฒนา องค์กรเอกชนด้านศาสนา ได้ร่วมกับคณะกรรมการยุติธรรมเพื่อสันติแห่งประเทศไทย จัดเสวนาในหัวข้อ "พลังทางศาสนาจะดึงคนให้ออกจากวัตถุนิยมได้อย่างไร" โดยมีตัวแทนจากศาสนาพุทธ คริสต์ และอิสลามร่วมบรรยาย

พระไพศาล วิสาโล เจ้าอาวาสวัดป่ามหาวัน จ.ชัยภูมิ กล่าวว่า พลังทางพุทธศาสนาทุกวันนี้ถูกลดบทบาทความสำคัญลงมาก ถูกครอบงำด้วยระบบวัตถุนิยมซึ่งมาในนามการพัฒนา ทำให้สังคมแตกสลาย ชุมชนไม่สามารถพึ่งตนเองได้ ต้องพึ่งพาระบบตลาดการค้าเสรีถือเงินเป็นที่ตั้ง มีชีวิตแบบตัวใครตัวมัน "ตอนนี้เรามีศาสนาบริโภคนิยมมาแทน เรามีศูนย์การค้าและห้างสรรพสินค้าเป็นโบสถ์วิหาร มีพิธีกรรมทางศาสนาวัตถุนิยม ได้แก่ เทศกาลลดราคา บีไอโอแฟร์ เทศกาลคริสต์มาส วาเลนไทน์ ปีใหม่ ตรุษจีน ซึ่งล้วนเป็นประเพณีศาสนาวัตถุนิยมทั้งสิ้น" พระไพศาลกล่าว และว่า จำเป็นอย่างยิ่งที่พุทธศาสนาต้องหาพันธมิตรต่างศาสนา ต้องนำพลังทางศาสนามาเป็นหนึ่งของการดำเนินชีวิต ต้องตระหนักว่า วัตถุนิยมได้บุกเข้ามาครอบงำศาสนาหลายรูปแบบ หากไม่วางท่าที่ถูกต้องแล้ว ก็ยากจะต้านทานกระแสนี้ได้ พระไพศาลระบุอีกว่า เราต้องรวมตัวกันสร้างโครงสร้างพื้นฐานทางสังคมเพื่อสกัดกั้นการพัฒนาวัตถุนิยมที่ทำลายฐานที่มั่นทางศาสนา ชุมชน และครอบครัว

ผู้เข้าร่วมในการเสวนาอื่น เช่นนายนิธิต มณีขาว กรรมการยุติธรรมเพื่อสันติแห่งประเทศไทย ตัวแทนชาวคริสต์ และนางเสาวณีย์ จิตหมวด อาจารย์ประจำคณะสังคมวิทยา สถาบันราชภัฏธนบุรี ผู้เชี่ยวชาญด้านศาสนาอิสลาม ต่างประกาศตัวอยู่ตรงข้ามกับวัตถุนิยม นายนิธิตชี้ว่า ขณะนี้มนุษย์กำลังสับสนในเรื่องคุณค่าและความหมายของชีวิต การแสวงหาความสุขในชีวิต คิดว่าวัตถุเป็นตัวแทนได้ต่างไปจากความมุ่งหมายเดิมที่บรรดานักบุญและพระเจ้าของศาสนาคริสต์มุ่งหวัง นางเสาวณีย์ ก็ระบุว่า ชาวมุสลิมก็ไม่ต่างไปจากศาสนาอื่นที่ยังถูกครอบงำด้วยกระแสวัตถุนิยมเช่นกัน ขณะเดียวกันก็ถูกยังปิดกั้นการปฏิบัติตามความเชื่อที่แท้จริงของอิสลาม เช่น การถือว่าดอกเบ็ญเป็นสิ่งเลวร้าย ดังนั้นจึงเชื่อว่า พลังทางศาสนาที่ถูกต้อง จะช่วยคัดล้างกระแสดังกล่าวได้ หากแต่ละศาสนาร่วมมือกัน (ไทยโพสต์ 210243)

2.1 กรณีการหาภินกับความมงายของชาวบ้าน

2.1.1 ตำรวจสั่งจับตัวการต้มตุ๋น โรงเจใหญ่ จ.พระนครศรีอยุธยา มีนายตำรวจระดับผู้กำกับฯรู้เห็นเป็นสาวกด้วย

รายงานข่าวกล่าวว่า ได้มีผู้อ้างตัวเป็นร่างทรงของพระศรีอารยเมตไตรย์ อยู่ในโรงเจเสติโพธิสัตว์ หมู่ 3 ต.ชะแมบ อ.วังน้อย จ.พระนครศรีอยุธยา รับรักษาโรคภัยไข้เจ็บทั่วไป ชื่อนางอมรา ธนุทอง อายุ 41 ปี และถ้าใครจะมาหาทางอมรา ซึ่งเป็นร่างทรงรักษาโรคภัยไข้เจ็บ จะต้องซื้อดอกบัวเท่ากับอายุ หอบมาให้ทางอมราด้วยทุกคน มีรายงานด้วยว่า มีภรรยาของนายตำรวจระดับผู้กำกับฯ นุ่งขาวห่มขาวเข้าไปเป็นสาวก คอยช่วยขายดอกบัวในโรงเจแห่งนี้ด้วย อาจเป็นไปได้ว่ามีเรื่องของผลประโยชน์เข้ามาเกี่ยวข้อง และมีการโฆษณาโรงเจเสติโพธิสัตว์ ว่าเป็นโรงเจที่ใหญ่ที่สุดในโลก

เรื่องเกิดขึ้นเนื่องจากนางอมราวอดอิทธิฤทธิ์ว่า ภูริณตายของตนว่าจะมาถึงในวันที่ 5 ก.พ. จึงได้จัดการให้ตัวเองลงไปนอนในโลงศพไม้สักราคา 4 แสนบาท แล้วให้สาวกไปแจ้งขอรับใบมรณบัตรจาก อ.วังน้อย แต่นายอำเภอวังน้อย ในฐานะนายทะเบียนราษฎร ไม่ยอมออกให้จนกว่าจะให้เจ้าหน้าที่ตำรวจไปชันสูตรพลิกศพเสียก่อน

รายงานข่าวกล่าวว่าในระหว่างวันที่ 11 ถึงวันที่ 14 ก.พ. ทั้งนายอำเภอวังน้อย และ ผู้ว่าราชการ จ.พระนครศรีอยุธยา ได้ดำเนินการเพื่อขอหมายศาลเข้าตรวจค้นโรงเจ พร้อมให้ดำเนินคดีกับบุคคลที่ร่วมกันแจ้งความเท็จในเรื่องการขอออกใบมรณบัตรกับทางราชการ และดำเนินการเพื่อสอบสวนปากคำ โดยในจำนวนผู้ที่จะถูกสอบสวนค่านางมัทนา วาศุกติ ซึ่งเป็นเจ้าของโรงเจ และเป็นผู้เดินทางไปขอใบมรณบัตรด้วยตัวเอง นางมัทนาเป็นภรรยาของนายพงศ์โพยม วาศุกติ ผวจ.นราธิวาส รวมทั้งนายสุเทพ ธนุทอง น้องชายของนางอมรา รวมอยู่ด้วย

เกี่ยวกับเรื่องนี้ พ.ต.อ.ไพโรจน์ นพวงศ์ ณ อยุธยา รอง ผบ.ภ.จ.พระนครศรีอยุธยา กล่าวว่า เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นนี้เป็นปัญหาเนื่องมาจาก พ.ต.อ.พิชัย พันธุ์อาทิตย์ ผกก.สภ.อ.วังน้อย ซึ่งดูแลรับผิดชอบในพื้นที่ไม่ยอมรายงานให้ทราบ และยังพยายามปิดบังข้อเท็จจริง เมื่อเหตุการณ์เกิดขึ้นก็ยังไม่ยอมปลดละเลยมาตั้งแต่วันที่ 11 ก.พ. ขณะนี้ได้สั่งการให้ชี้แจงเรื่องดังกล่าวแล้ว เนื่องจากเบื้องต้นตรวจสอบพบว่า ผกก.และภรรยาเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับโรงเจ ในฐานะลูกศิษย์ด้วย (ไทยรัฐ 150243)

อย่างไรก็ตาม ในที่สุดในคืนวันที่ 17 และ 18 ก.พ. นางมัทนา และนางอมรา ก็เข้ามาขอตัวต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจ หลังจากการสอบสวนปากคำแล้ว ต่างก็ได้รับการประกันตัวไปอย่างรวดเร็ว (ไทยรัฐ 18, 190243)

2.2 กรณีการแก้ปัญหาวัดพระธรรมกาย

2.2.1 เสนอปลดเจ้าคณะภาค 1 ขอล่าฝ่าฝืนมติมหาเถรสมาคม

การประชุมคณะกรรมการมหาเถรสมาคม เมื่อวันที่ 10 ก.พ. ที่ผ่านมา เวลา 14.00 น. ที่ตึกนักษัตร วัดบวรนิเวศวิหาร ผู้สื่อข่าวรายงานว่าการประชุมในครั้งนี้ถือเป็นเรื่องสำคัญครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ของวงการสงฆ์เมืองไทย เนื่องจากกรรมการศาสนา และสมเด็จพระมหาธีรราชเจ้า เจ้าอาวาสวัดชนะสงคราม ในฐานะเจ้าคณะใหญ่หนกลาง จะเสนอวาระการพิจารณาความผิดของพระพรหมโมลี เจ้าอาวาสวัดยานนาวา ในฐานะเจ้าคณะภาค 1 ที่จงใจฝ่าฝืนมติมหาเถรสมาคม กรณีการดำเนินการต่อพระธัมมชโย และพระทัตตชีโว อดีตเจ้าอาวาส และรักษาการเจ้าอาวาสวัดพระธรรมกาย

ผู้สื่อข่าวรายงานว่า สมเด็จพระมหาธีรราชเจ้าได้นำเสนอต่อที่ประชุม โดยนำเอกสารที่เตรียมมาด้วยมีความยาวกว่า 7 หน้ากระดาษ อ่านให้ที่ประชุมรับทราบ โดยมีใจความสรุปว่า ที่ประชุมมหาเถรสมาคมได้มีการลงมติ กรณีนิคหกรรมของพระธัมมชโยและพระทัตตชีโว หลายครั้ง ซึ่งล่าสุดเมื่อวันที่ 19 ม.ค. 2543 ที่ผ่านมา เจ้าคณะภาค 1 ในฐานะประธานคณะผู้พิจารณาชั้นต้น ได้ขอสงวนสิทธิ์ในการปฏิบัติตามมติมหาเถรสมาคม และสงวนสิทธิ์ที่จะให้เป็นที่ตามกฏนิคหกรรม

จากนั้นวันที่ 31 ม.ค. 2543 ได้มีการประชุมเพื่อลงมติรับรองรายงานผลการประชุมวาระดังกล่าว ซึ่งเจ้าคณะภาค 1 ก็ยังยืนยันเช่นเดิม "การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าคณะภาค 1 ในฐานะประธานคณะผู้พิจารณาชั้นต้น และพระภิกษุคณะผู้พิจารณาชั้นต้น ถือเป็นการฝ่าฝืนมติมหาเถรสมาคมอย่างชัดเจน โดยคณะผู้พิจารณาชั้นต้นทั้ง 3 รูป ฝ่าฝืนมติมหาเถรสมาคมเมื่อวันที่ 16 ส.ค. 2542 ที่ให้เหตุผลสามารถฟ้องกล่าวโทษพระภิกษุได้ และฝ่าฝืนมติวันที่ 19 ต.ค. 2542 ที่ให้ดำเนินการตามกฏนิคหกรรมต่อไป จึงขอให้ที่ประชุมมหาเถรสมาคมลงมติว่าจะดำเนินการอย่างไรต่อไป พฤติกรรมดังกล่าวถือเป็นการขัดมติที่ประชุม และขัดต่อกฏนิคหกรรมหรือไม่ เพื่อให้เป็นบรรทัดฐาน ต่อการพิจารณาตีพระภิกษุสงฆ์รูปอื่นๆ ต่อไป"

เมื่อเจ้าอาวาสวัดชนะสงครามกล่าวจบ ในเบื้องต้นได้มีการขอให้ที่ประชุมลงมติว่า จะให้ดำเนินการอย่างไรต่อไป ปรากฏว่า สมเด็จพระพุฒาจารย์ ประธานในที่ประชุม ยืนยันเห็นด้วยกับเจ้าอาวาสวัดชนะสงคราม ในประเด็นที่สมควรให้ปฏิบัติตามกฏนิคหกรรม และมติมหาเถรสมาคม โดยไม่ควรจะเป็นอื่น ทั้งเสนอด้วยว่า มหาเถรสมาคมไม่มีอำนาจที่จะไปดำเนินการใดๆ ขอให้เป็นอำนาจหน้าที่ของเจ้าคณะใหญ่หนกลาง ที่จะเป็นผู้พิจารณาต่อกรณีการฝ่าฝืนกฏนิคหกรรม และมติมหาเถรสมาคมของเจ้าคณะภาค 1 ซึ่งสมเด็จพระพุฒาจารย์

สงครามได้เสนอขอให้มีการถอดถอนพระพรหมโมลีจากตำแหน่ง แต่หลังจากที่มีการอภิปรายกันพักใหญ่ ก็มีข้อยุติว่าขอให้เจ้าคณะภาค 1 พ้นจากตำแหน่ง (ไทยรัฐ 110243)

3. ปัญหาการทุจริตประพฤติมิชอบ

3.1 กรณีการทุจริตประพฤติมิชอบในภาคเศรษฐกิจ

3.1.1 ศาลต่อเวลาประกัน ปิ่น'นัดไต่สวนใหม่ 29 กุมภาพันธ์

ศาลชั้นต้นคดีอาญา โบล สตรีท กรุงลอนดอน ประเทศอังกฤษ เมื่อเวลา 11.00 น. (18.00 น. ตามเวลาในประเทศไทย) ของวันที่ 15 ก.พ. ได้นัดพิจารณาคดีที่ทางการไทยขอส่งตัวนายปิ่น กลับมาดำเนินคดีตามความผิดที่ประเทศไทย แต่จนกระทั่งเวลา 13.00 น. การพิจารณาคดีก็ยังไม่ได้เริ่มขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากบัลลังก์ไม่ว่าง ทำให้การไต่สวนคำร้องขอส่งตัวนายปิ่นต้องล่าช้าออกไปกว่า 2 ชั่วโมง

นางสาวนวนลน้อย ธรรมเสถียร ผู้สื่อข่าวสถานีวิทยุบีบีซี รายงานว่า หลังจากการพิจารณาลิ้นสุดลง ศาลได้นัดให้ทั้งฝ่ายโจทก์และจำเลย มาไต่สวนมูลฟ้องในวันที่ 29 ก.พ. นี้ ทั้งนี้ศาลได้อนุญาตให้ขยายเวลาการประกันตัวนายปิ่น ซึ่งหมดอายุลงวานนี้ออกไปอีก

ทนายความของนายปิ่นได้อ้างต่อศาลว่า เพิ่งได้รับเอกสารจากอัยการไทย ซึ่งส่งมาถึงเมื่อเวลาประมาณ 17.00 น. วันที่ 14 ก.พ. เอกสารดังกล่าวเป็นส่วนประกอบคำร้องขอส่งตัวนายปิ่น ที่มีความหนาถึง 1,000 หน้า ดังนั้นจำเป็นต้องขอเวลาศึกษาเพื่อต่อผู้คดี

หลังจากการพิจารณาคดี นายปิ่นและนายไซมอน คลาก ทนายความของนายปิ่นให้สัมภาษณ์เพิ่มเติมว่า ได้อ่านเอกสารที่อัยการส่งมาเพิ่มเติมคร่าวๆ แล้ว ไม่ปรากฏว่ามีข้อความสนับสนุนข้อกล่าวหาของฝ่ายอัยการไทย ที่ว่านายปิ่นยังยกทรัพย์บริษัทเงินทุนเอกชนกิจเพื่อประโยชน์ส่วนตัว แต่อย่างไรก็ตาม 2 คนกล่าวว่า อัยการไทยระบุว่ายังมีเอกสารเพิ่มเติมเข้ามาอีกเรื่อยๆ ซึ่งก็ต้องติดตามต่อไป

นายปิ่น จักกะพาก อดีตกรรมการผู้จัดการบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์เอกชนกิจ จำกัด (มหาชน) เป็นผู้ต้องหาในคดียกทรัพย์เอกชนกิจ จำนวน 2,127 ล้านบาท อันเป็นการกระทำความผิดพระราชบัญญัติการประกอบธุรกิจเงินทุน ธุรกิจหลักทรัพย์ และธุรกิจเครดิตฟองซิเออร์ พ.ศ.2522 ซึ่งทางการไทยได้ขอให้ประเทศอังกฤษส่งตัวนายปิ่นกลับมาดำเนินคดีในประเทศไทย ตามสนธิสัญญาส่งผู้ร้ายข้ามแดน (กรุงเทพธุรกิจ 160243)

3.1.2 อัยการฟ้องแล้ว "ปัญญา ตันติยวงศ์" คู่หู "วิเชียร เตชะไพบูลย์" ฐานฝ่าฝืนคำสั่ง รมท. ปลดysinเชื่อเพิ่มเติมให้ บงล.ศรีนคร 66 ล้านบาท ส่วน "วิเชียร" หลุดคดีเพราะหมดอายุความ อัยการสั่งฟ้องไม่ทัน

ที่ศาลอาญากรุงเทพใต้ วันที่ 18 ก.พ. 2543 นายปัญญา ตันติยวงศ์ อดีตกรรมการผู้อำนวยการ ธนาคารศรีนคร จำกัด ผู้ต้องหา ร่วมกับนายวิเชียร เตชะไพบูลย์ กรรมการผู้จัดการใหญ่ ธนาคารศรีนคร ในคดีปลดysinเงินกู้ให้กับบริษัทเงินทุนหลักทรัพย์ ศรีนคร จำกัด โดยฝ่าฝืนคำสั่งธนาคารแห่งประเทศไทย เดินทางเข้าพบนายกิติสาร์ ชีระพันธ์ อัยการพิเศษฝ่ายคดีเศรษฐกิจและทรัพยากร 3 เพื่อฟังคำสั่งในคดีซึ่งนายกิติสาร์ แจ้งให้นายปัญญาทราบ ว่า อัยการมีคำสั่งฟ้องในคดีดังกล่าว พร้อมกับนำตัวไปยื่นฟ้องต่อศาลอาญากรุงเทพใต้ทันที

นายกิติสาร์เปิดเผยว่า ในส่วนของนายวิเชียร อัยการยังไม่มีคำสั่งในคดี เพราะยังไม่ได้ตัวมา เนื่องจากนายวิเชียรเป็นวุฒิสมาชิก จึงต้องแยกฟ้อง โดยความผิดฐานฝ่าฝืนคำสั่ง รมท. ของนายวิเชียร คดีคงขาดอายุความและสั่งฟ้องไม่ทัน เนื่องจากจะขาดอายุความในวันที่ 24 ก.พ. นี้ ตรงนี้คงให้ใครรับผิดชอบไม่ได้ เพราะรัฐธรรมนูญให้ออกสิทธิ์คุ้มครองไว้

อย่างไรก็ตาม นายวิเชียรยังมีความผิดอื่นในข้อหาปฏิบัติหน้าที่ ทำให้เสียหายต่อธนาคารศรีนครในฐานะที่เป็นผู้บริหาร ข้อหานี้มีอายุความ 15 ปี และพนักงานสอบสวนส่งสำนวนพร้อมความเห็นควรสั่งฟ้องมาให้อัยการแล้ว ตอนนี้อัยการรอปิดสมัยประชุมรัฐสภาก่อน จึงจะพิจารณาสั่งคดี (ไทยโพสต์ 190243)

4. ความเคลื่อนไหวสตรี ครอบครัวยุโรปและเยาวชน

4.1 ความเคลื่อนไหวเกี่ยวกับสตรีและครอบครัว

4.1.1 เริ่มเปิดเวทีรับสมัครสาวงามเข้าชิงตำแหน่งนางสาวไทยและมิสไทยแลนด์ ยูนิเวิร์ส

หนังสือพิมพ์รายงานบรรยากาศการเปิดรับสมัคร ผู้เข้าประกวดในเวทีมิสไทยแลนด์ ยูนิเวิร์ส เมื่อ 21 ก.พ. ที่ผ่านมา ซึ่งเป็นวันแรกที่โรงแรมเซ็นทรัล แกรนด์ พลาซ่า ว่า แม้ตลอดวันจะมีสาวงามให้ความสนใจกับเวทีประกวดชาวออสเตรียที่ใหม่นี้ เดินทางมาสมัครประกวดด้วยตัวเองอยู่บ้าง แต่ที่ตัดสินใจกรอกใบสมัครมีเพียงประปราย โดยมีผู้ให้ความสนใจโทรศัพท์มาสอบถามรายละเอียด การประกวดมากกว่า ขณะที่อีกเวทีหนึ่งคือ การประกวดนางสาวไทย ซึ่งเปิดรับสมัครสาวงามเข้าชิงตำแหน่งนางสาวไทยประจำปี 2543 มาตั้งแต่วันที่ 16 ก.พ. ที่บางกอกบารี่ ถนนราชดำริ กลับมีนักศึกษาจากหลายสถาบัน แห่กันมายื่นใบสมัครเป็นจำนวนไม่น้อยในวันเดียวกันนี้

น.ส.กณทิรา สัตตบงกช นักศึกษาวัย 19 ปี จากคณะพาณิชย์ศาสตร์และการบัญชี จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวถึงสาเหตุที่เลือกมาสสมัครประกวดนางสาวไทยว่า ที่เลือกลงสมัครเวทีนี้ เพราะเป็นเวทีที่มีชื่อเสียงมานาน และรู้สึกชอบหากได้ตำแหน่งแล้วได้ทำหน้าที่ทูตวัฒนธรรม ที่สำคัญคือไม่ต้องใส่ชุดว่ายน้ำขึ้นเวทีประกวด เมื่อถามถึงอีกเวทีหนึ่ง คือการประกวดมิสไทยแลนด์ ยูนิเวิร์สนั้น น.ส.กณทิรา กล่าวว่า ไม่ได้ไปสมัคร เพราะคิดว่าตัวเองเด็กเกินไป เวทีมิสไทยแลนด์ ยูนิเวิร์ส ไม่เพียงแต่ต้องสวยเท่านั้น แต่ยังต้องมีความรู้ และพร้อมที่จะเป็นตัวแทนระดับนานาชาติด้วย (ไทยรัฐ 220243)

4.1.2 อาจารย์และผู้ปกครองนักเรียนมัธยมชื่อดังร่วมจัดงานปาร์ตี้ "สายเดี่ยว" ให้กับลูก ๆ

เมื่อวันที่ 5 ก.พ. 2543 มีรายงานข่าวว่า ได้มีอาจารย์และผู้ปกครองนักเรียนมัธยมโรงเรียนมีชื่อเสียงหลายแห่ง อาทิ โรงเรียนบดินทรเดชา วิชาวุธ วัฒนวิทาลัย กรุงเทพมหานครเตรียมอุดมศึกษาพัฒนาการ และโรงเรียนลาซาล ซึ่งล้วนเป็นครอบครัวที่มีฐานะดี ได้ร่วมกันจัดงานปาร์ตี้ "เซ ลา วิมอนด์" โดยเด็กนักเรียนวัยรุ่นที่มาร่วมงานแต่ละคนแต่งตัวตามแฟชั่น ถือเป็นกิจกรรมตัวของสาวสายเดี่ยว สาวเกะ ออก สวมรองเท้าส้นตึก หมู่มังก และหมู่มเซอรั้ทั้งหลาย อายุระหว่าง 13-17 ปี ประมาณ 200 คน ชื้อบัตรราคา 350 บาท ในงานมีเดินรำ และประกวดปรีนซ์ และปรีนเซส พร้อมแฟชั่นโชว์ โดยให้เหตุผลการจัดว่า เพื่อเปิดโอกาสให้วัยรุ่นได้แสดงออกในสิ่งที่อยากจะทำ โดยอยู่ในสายตาของพ่อแม่และครูบาอาจารย์

อย่างไรก็ตาม การจัดงานครั้งนี้ได้มีเสียงวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อยู่ในวงการหลายคน อาทิ นายสมพงษ์ จิตระดับ อาจารย์ประจำคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กล่าวว่า กิจกรรมที่จัดขึ้นนี้สะท้อนว่า ผู้ปกครองไม่เชื่อมั่นต่อกระบวนการของรัฐว่าจะคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็กได้ ผู้ปกครองจึงจำลองสถานการณ์ภายนอกมาไว้ในโรงแรม และปล่อยให้เด็กจัดปาร์ตี้สายเดี่ยว ซึ่งนายสมพงษ์ระบุว่า เป็นการแก้ปัญหาแบบเอาเงินซื้อ ซึ่งตนถือว่าไม่เหมาะสม เพราะยังมีกิจกรรมอื่นๆ ที่เหมาะสมกว่า เช่น การออกค่ายวิทยาศาสตร์ ทำกิจกรรมร่วมกับเด็กด้อยโอกาส เป็นต้น ตนเห็นว่าในการแก้ไข รัฐต้องออกนโยบายหรือมาตรการที่ต่อเนื่องและยั่งยืน เช่นออกเป็นกฎหมาย ไม่ใช่แค่ทำหนังสือขอความร่วมมือ ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่เกิดผลอะไร

นายสุวัฒน์ เงินฉ่ำ อธิบดีกรมสามัญศึกษาได้กล่าวเกี่ยวกับกรณีนี้ว่า "คงจะนำมาหารือกันกับผู้อำนวยการโรงเรียนต่างๆ ว่าควรมีแนวทางรับมืออย่างไร" (มติชน 070243)

5. ความเคลื่อนไหวด้านสังคม ยาเสพติดและอาชญากรรม

5.1 สถิติการติดสารเสพติดของเด็กวัยรุ่น

5.1.2 เอบแคโพลสำรวจเด็กวัยรุ่น 5 ล้านคน พบติดยาบ้ามากกว่า 6 แสน ทั้งประเทศเสพ 15 ล้านเม็ดต่อวันสูญเงิน 1.5 พันล้าน

เมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ แหล่งข่าวระดับสูงจากสำนักงานตำรวจแห่งชาติเปิดเผยว่า ขณะนี้การแพร่ระบาดของยาเสพติดโดยเฉพาะยาบ้า มีกาขยายตัวอย่างรวดเร็วและรุนแรง ทั้งในเชิงปริมาณ พื้นที่ และกลุ่มผู้ค้า เนื่องจากสภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมืองและเทคโนโลยี ประกอบกับสถานการณ์การเมืองของประเทศเพื่อนบ้าน ตลอดจนผลประโยชน์มหาศาลที่ได้จากการค้ายาเสพติด จะเห็นได้จากที่สำนักงานปราบปรามยาเสพติดมอบหมายให้ "เอบแคโพล" ทำการสำรวจนักเรียนชั้นประถมถึงระดับมหาวิทยาลัย จำนวน 5,355,942 คน จากทั้งหมด 17 ล้านคน ในปี 2542 พบว่ามีส่วนเกี่ยวข้องกับยาเสพติดมากกว่า 600,000 คน คิดเป็น 12.4% หากคิดรวมทั้งหมดจะมีเด็กนักเรียนระดับมหาวิทยาลัย มัธยม และประถมติดยาเสพติดไม่ต่ำกว่า 2 ล้านคน หากรวมเด็กในชุมชนหรือกรรมการผู้ขายแรงงานที่ติดยาอีกประมาณ 1 ล้านคน รวมผู้ติดยาทั้งสิ้น 3 ล้านคน แต่ที่ลดลงหืออย่างยั้งคือพบเด็กอายุต่ำกว่า 8 ขวบใช้ยาบ้าด้วย

แหล่งข่าวกล่าวอีกว่า จากสถิติของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาทั่วประเทศพบว่าในปีงบประมาณ 2541 มีผู้ป่วยที่เป็นนักเรียนชั้นมัธยม 55.96% ของผู้ป่วยที่เข้ารับการรักษาทั้งหมด ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีงบประมาณ 2540 ถึง 15.90% สำหรับปีงบประมาณ 2542 ตั้งแต่เดือนตุลาคม 2541-มิถุนายน 2542 มีผู้ป่วยที่เป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยม 55.23% ของผู้ป่วยทั้งหมด ทุกวันนี้แทบจะไม่มีเด็กไทยคนไหนที่ไม่รู้จักยาบ้าแล้ว ไม่ต้องไปพูดถึงกรรมกรและคนขับรถบรรทุกซึ่งเสพเป็นประจำอยู่ปกติ (มติชน 180243)

อนึ่ง รายงานข่าวเพิ่มเติม เมื่อวันที่ 29 ก.พ. 2543 พ.ต. เทอดฤทธิ์ บุญญฤทธิ์ โฆษก ก.ศึกษาธิการ กล่าวภายหลังการประชุมผู้บริหารระดับสูงใน ก.ศึกษาธิการ ว่าผลการสำรวจล่าสุด (30 ก.ย. 2542) พบว่านักเรียน นักศึกษาได้ลดจำนวนการใช้ยาเสพติดจากเดือนมี.ค. 2542 โดยพบเยาวชนไทยใช้สารเสพติดเพียง 88,800 คน ต่างกับที่เอบแคโพล สำรวจพบซึ่งมีถึง 668,000 คน โดย พ.ต. เทอดฤทธิ์ระบุว่าสาเหตุที่ตัวเลขไม่ตรงกัน เป็นเพราะเอบแคโพลใช้วิธีสุ่มตัวอย่างและวัดความรู้สึกของเด็กเป็นหลัก ในขณะที่กระทรวงฯ สำรวจโดยเน้นพฤติกรรมเด็ก "เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ยืนยันย้ำว่า ผลการสำรวจของเอบแคโพลคลาดเคลื่อน" โฆษก ก.ศึกษาธิการ (สยามรัฐ 290243)

ภาคผนวก

รายชื่อคณะผู้ดำเนินงานโครงการข่าวสารทิศทางประเทศ

(โดยการอุดหนุนของ สกว.)

1. **นายอนุช อภาภิรม** ตำแหน่งหัวหน้าโครงการฯ เป็นนักคิดนักเขียนและนักวิจัยอิสระ เคยทำงานเป็นหัวหน้าฝ่ายวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด และสำนักพิมพ์สวัสดิ์ เคยเป็นที่ปรึกษาประธานสภาผู้แทนราษฎร สมัยของนาย มารุต บุญนาค และได้เป็นประธานคณะกรรมการศึกษาความเป็นไปได้ในการจัดตั้งสถาบันพระปกเกล้า และเป็นรองประธานฝ่ายโครงการมูลนิธิโลกสีเขียว ปัจจุบันเป็นประธานมูลนิธิศูนย์สื่อเพื่อการพัฒนา
2. **นางวิสมัย อภาภิรม** ตำแหน่งบรรณาธิการประจำโครงการฯ มีประสบการณ์ในวิชาชีพสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ กว่าสี่สิบปี เคยเป็นบรรณาธิการวารสารประมวลข้อมูลข่าว “สารสนเทศ” และบรรณาธิการโครงการสื่อสิ่งพิมพ์ด้านสิ่งแวดล้อม มูลนิธิโลกสีเขียว เป็นผู้แปลหนังสือชื่อ Mission Possible ของ เคน บลอสชาร์ด ปัจจุบันเป็นนักเขียน นักสังเคราะห์ข้อมูล และบรรณาธิการอิสระ
3. **นางสาวซิลวี มาดดาลีนา ฮอลลิงก์** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโทการศึกษามหาบัณฑิต สาขาประวัติศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร เคยทำงานเป็นอาจารย์ประจำและหัวหน้าหมวดวิชาสังคมศึกษา โรงเรียนอานวยศิลป์ อาจารย์ประจำและหัวหน้าภาควิชาประวัติศาสตร์ และหัวหน้าภาควิชาไทยคดีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ วิทยาลัยคณาสวัสดิ์ มหาสารคาม และเคยเป็นนักวิชาการ บริษัทสำนักพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช จำกัด บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด และบริษัทต้นอ่อน-แกรมมี่ จำกัด
4. **นางสาวปราณี ขัติยศ** ตำแหน่งนักวิจัย จบปริญญาโทเศรษฐศาสตร์มหาบัณฑิต (เศรษฐศาสตร์การเมือง) จากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานเป็นผู้ช่วยนักวิจัยโครงการสถาบันวิจัยสังคมมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สถาบันวิจัยสภาวะแวดล้อม จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เป็นนักวิจัยประจำศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์ และประจำกองบรรณาธิการวารสารเศรษฐศาสตร์การเมือง ศูนย์ศึกษาเศรษฐศาสตร์การเมือง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีผลงานวิทยานิพนธ์และบทความตีพิมพ์ในวารสารวิชาการหลายเล่ม
5. **นางสาวสะไบทิพย์ พันธุ์อุทัย** ตำแหน่งธุรการบัญชี จบปริญญาตรีศึกษาศาสตร์บัณฑิต มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิชาเอก โสตทัศน์ศึกษา โทสื่อสารมวลชน เคยทำงานร่วมกับฝ่ายรวบรวมข้อมูลงานผลิตสื่อสิ่งพิมพ์ กลุ่มสื่อศิลป์ ถ่ายภาพงานรับปริญญาต่างๆ รวบรวมข้อมูลลูกค้า บริษัทเอ-ทีมแอดเวอร์ไทซิ่ง จำกัด เคยประจำกองบรรณาธิการวารสารวิทยาศาสตร์อนาคต บริษัทสำนักพิมพ์สวัสดิ์ จำกัด เคยเป็นนักข่าว Rewriter ติดต่อ ผลิตรายการ บริษัทไทยสกายเทลวิชั่น จำกัด
6. **นางสาวเขาวนนท์ เขมฐรัตน์** นักเขียนรับเชิญ จบปริญญาโทครุศาสตร์มหาบัณฑิตสาขาโสตทัศน์ศึกษาจากจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เคยทำงานประจำกองบรรณาธิการ บรรณาธิการและที่ปรึกษาบรรณาธิการนิตยสารมีชื่อหลายฉบับ เคยเป็นอาจารย์ประจำภาควิชาการถ่ายภาพและภาพยนตร์ สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลอยู่ประมาณ 12 ปี ก่อนที่จะผันตัวเองออกมาเป็นอาจารย์พิเศษ และทำงานเป็นนักเขียน นักแปลอิสระในปัจจุบัน
7. **นางสาวแสงเสรี อภาภิรม** ผู้ช่วยวิจัย จบปริญญาตรีสาขา Finance: Investment & Banking; California State University, Fullerton, U.S.A ประสบการณ์ทำงาน 1 ปีประจำแผนก FX Operation, Global Risk Mgmt. Div., และ 1 ปี ตำแหน่ง Trader, Global Market Div., ธนาคาร Chase Manhattan, กรุงเทพฯ ปัจจุบันเป็นนักศึกษา MBA ที่ SASIN Graduate Institute of Business Administration of Chulalongkorn University.
8. **Mr. Samuel Srethapakdi**, Translator, BA., Economic, Brown University, U.S.A